

EIROPAS SAVIENĪBA

EIROPAS PARLAMENTS

PADOME

**Briselē, 2023. gada 31. maijā
(OR. en)**

**2021/0366 (COD)
LEX 2241**

**PE-CONS 82/1/22
REV 1**

**ENV 1343
CLIMA 696
FORETS 144
AGRI 737
RELEX 1766
CODEC 2109**

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA,
AR KO PAREDZ NOTEIKUMUS PAR TO,
KĀ SAVIENĪBAS TIRGŪ DARĪT PIEEJAMAS UN
KĀ EKSPORTĒT NO SAVIENĪBAS KONKRĒTAS
AR ATMEŽOŠANU UN MEŽA DEGRADĀCIJU SAISTĪTAS
PIRMPRECES UN IZSTRĀDĀJUMUS,
UN AR KO ATCEĻ REGULU (ES) Nr. 995/2010**

**EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES
REGULA (ES) 2023/...**

(2023. gada 31. maijs),

**ar ko paredz noteikumus par to, kā Savienības tirgū darīt pieejamas
un kā eksportēt no Savienības konkrētas ar atmežošanu
un meža degradāciju saistītas pirmpreces un izstrādājumus,
un ar ko atceļ Regulu (ES) Nr. 995/2010**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 192. panta 1. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹,

pēc apspriešanās ar Reģionu komiteju,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru²,

¹ OV C 275, 18.7.2022., 88. lpp.

² Eiropas Parlamenta 2023. gada 19. aprīļa nostāja (*Oficiālajā Vēstnesī* vēl nav publicēta) un Padomes 2023. gada 16. maija lēmums.

tā kā:

- (1) Meži nodrošina daudzus dažādus vides, ekonomikas un sociālus labumus, tostarp izstrādājumus no kokmateriāliem un meža nekoksnes produktiem, kā arī cilvēcei izšķiroši svarīgus vides pakalpojumus, jo tajos atrodas lielākā daļa Zemes sauszemes biodaudzveidības. Tie uztur ekosistēmas funkcijas, palīdz aizsargāt klimata sistēmu, nodrošina tīru gaisu, un tiem ir būtiska nozīme ūdeņu un augsnes attīrīšanā, kā arī ūdens aizturē un atjaunošanā. Lielas mežu teritorijas funkcionē kā mitruma avots un palīdz novērst kontinentālu reģionu pārtuksnešošanos. Turklāt meži nodrošina iztiku un ienākumus aptuveni vienai trešdaļai pasaules iedzīvotāju, un mežu iznīcināšana nopietni ietekmē iztiku visneaizsargātākajiem cilvēkiem, tostarp pirmiedzīvotājiem un vietējām kopienām, kas lielā mērā ir atkarīgi no mežu ekosistēmām. Atmežošana, meža degradācija un meža pārveidošana samazina arī būtiskos oglekļa piesaistītājus. Atmežošana un meža degradācija arī palielina iespējamību saskarsmei starp savvaļas dzīvniekiem, mājlopiem un cilvēkiem, tādējādi palielinot jaunu slimību izplatīšanās risku un jaunu epidēmiju un pandēmiju riskus.

- (2) Atmežošana un meža degradācija noris satraucošā ātrumā. Pēc Apvienoto Nāciju Organizācijas Pārtikas un lauksaimniecības organizācijas (*FAO*) aplēsēm laikposmā no 1990. līdz 2020. gadam pasaulē ir izzuduši 420 miljoni hektāru meža – aptuveni 10 % no pasaulē atlikušajiem mežiem, t.i. platību, kas ir lielāka par Eiropas Savienību. Savukārt atmežošana un meža degradācija ir būtiski divu nopietnāko mūsdienu vides problēmu – globālās sasilšanas un biodaudzveidības izzušanas – veicinātāji. Tomēr joprojām katru gadu pasaule zaudē 10 miljonus hektāru meža. Mežus nopietni ietekmē arī klimata pārmaiņas, un būs jārisina daudzas problēmas, lai nākamajās desmitgadēs nodrošinātu mežu pielāgošanās spēju un noturību.
- (3) Atmežošana un meža degradācija veicina globālo klimata krīzi vairākos veidos. Svarīgākais no tiem ir tas, ka tādējādi palielinās siltumnīcefekta gāzu emisijas ar tām saistīto mežu ugunsgrēku dēļ, tiek neatgriezeniski zaudētas oglekļa piesaistītāju spējas, samazinās skartā apgabala noturība pret klimata pārmaiņām un būtiski sarūk tā biodaudzveidība un izturība pret slimībām un kaitēkļiem. Atmežošana vien rada 11 % no siltumnīcefekta gāzu emisijām, kā noteikts Klimata pārmaiņu starpvaldību padomes (*IPCC*) 2019. gada īpašajā ziņojumā par klimata pārmaiņām un zemi.

- (4) Klimata krīze izraisa biodaudzveidības izzušanu visā pasaulē, un biodaudzveidības izzušana saasina klimata pārmaiņas, proti, kā to apstiprinājuši jaunākie pētījumi, – tās ir cieši saistītas. Biodaudzveidībai un veselīgām ekosistēmām ir būtiska nozīme klimatnoturīgā attīstībā. Kukaiņi, putni un zīdītāji darbojas kā apputeksnētāji un sēklu izplatītāji un var palīdzēt efektīvāk tieši vai netieši uzglabāt oglekli. Meži nodrošina arī nepārtrauktu ūdens resursu papildināšanu un novērš sausumu un tā postošo ietekmi uz vietējām kopienām, tostarp pirmiedzīvotājiem. Atmežošanas un meža degradācijas krasa samazināšana un mežu un citu ekosistēmu sistemātiska atjaunošana ir vienīgā lielākā dabas resursos balstītā iespēja klimata pārmaiņu mazināšanai.
- (5) Biodaudzveidība ir būtiska ekosistēmu un to pakalpojumu noturībai gan vietējā, gan globālā līmenī. Vairāk nekā puse no pasaules iekšzemes kopprodukta ir atkarīga no dabas un tās sniegtajiem pakalpojumiem. Visas trīs galvenās ekonomikas nozares – būvniecība, lauksaimniecība un pārtika un dzērieni – ir ļoti atkarīgas no dabas. Biodaudzveidības izzušana rada draudus ilgtspējīgiem ūdens cikliem un pārtikas sistēmām, tādējādi apdraudot pārtikas un uztura nodrošinājumu. Vairāk nekā 75 % no pasaules pārtikas kultūraugiem tiek apputeksnēti ar dzīvnieku starpniecību. Turklāt vairākas rūpniecības nozares ir atkarīgas no ģenētiskās daudzveidības un ekosistēmas sniegtajiem pakalpojumiem, kas nodrošina būtiskas izejvielas ražošanai, jo īpaši zāļu, kā arī antimikrobiālo līdzekļu ražošanai.

- (6) Klimata pārmaiņas, biodaudzveidības izzušana un atmežošana ir aktuālākās globālās problēmas, kas skar cilvēces izdzīvošanu un ilgtspējīgus dzīves apstākļus uz mūsu planētas. Klimata pārmaiņu paātrināšanās, biodaudzveidības izzušana un vides degradācija un konkrēti piemēri par to postošo ietekmi uz dabu, cilvēku dzīves apstākļiem un vietējo ekonomiku liek atzīt zaļo pārkārtošanos par mūsdienu noteicošo mērķi un dzimumu līdztiesības un paaudžu vienlīdzības jautājumu.
- (7) Ar vidi saistīto cilvēktiesību aizstāvji, kuri cenšas aizsargāt un veicināt cilvēktiesības, kas saistītas ar vidi, tostarp piekļuvi tīram ūdenim, gaisam un zemei, bieži ir vajāšanas un letālu uzbrukumu mērķis. Šādi uzbrukumi nesamērīgi ietekmē pirmiedzīvotājus. Saskaņā ar 2020. gada ziņojumiem vairāk nekā divas trešdaļas minēto uzbrukumu upuru bija tie, kuri cenšas aizsargāt pasaules mežus pret atmežošanu un rūpniecisko attīstību.
- (8) Patēriņš Savienībā būtiski veicina atmežošanu un meža degradāciju globālā mērogā. Šīs regulas ietekmes novērtējumā norādīts, ka bez pienācīgas regulatīvās iejaukšanās Savienības patēriņš un sešu pirmpreču (liellopi, kakao, kafija, eļļas palma, soja un koksne) ražošana vien līdz 2030. gadam palielinātu atmežoto platību līdz aptuveni 248 000 hektāriem gadā.

- (9) Attiecībā uz mežu situāciju Savienības ziņojumā par Eiropas mežu stāvokli 2020. gadā ir norādīts, ka laikposmā no 1990. līdz 2020. gadam mežu platība Eiropā ir palielinājusies par 9 %, biomasā absorbētais ogleklis ir palielinājies par 50 % un koksnes krājums ir pieaudzis par 40 %. Pirmatnējie meži un meži, kas veidojas dabiski atjaunojoties, cita starpā ir pakļauti intensīvas apsaimniekošanas riskam, un ir apdraudēta to unikālā biodaudzveidība un strukturālās iezīmes. Turklāt Eiropas Vides aģentūra ir norādījusi, ka patlaban mazāk nekā 5 % Eiropas mežu platību tiek uzskatītas par neskartām vai dabiskām, savukārt 10 % Eiropas mežu platību ir klasificētas kā intensīvi apsaimniekotas. Meža ekosistēmām ir jāiztur daudzējāda klimata pārmaiņu radītā slodze, sākot ar ekstrēmiem laikapstākļi un beidzot ar kaitēkļiem, un jāiztur ar cilvēku saistītas darbības, kas postoši ietekmē ekosistēmas un dzīvotnes. Konkrētāk, vienmērīgas vecumstruktūras mežu intensīva apsaimniekošana, veicot kailcirti un aizvācot atmirušo koksni, var kaitējoši ietekmēt veselās dzīvotnes.

- (10) Komisija 2019. gadā pieņēma vairākas iniciatīvas globālās vides krīzes risināšanai, tostarp konkrētas darbības atmežošanas jomā. Savā 2019. gada 23. jūlija paziņojumā "Pastiprināt ES rīcību ar mērķi aizsargāt un atjaunot pasaules mežus" ("paziņojums Pastiprināt ES rīcību ar mērķi aizsargāt un atjaunot pasaules mežus") Komisija par prioritāti noteica Savienības patēriņa pēdas samazināšanu uz zemes un tādu izstrādājumu patēriņa sekmēšanu Savienībā, kas iegūti no neatmežojošām piegādes ķēdēm. Komisija 2019. gada 11. decembra paziņojumā par Eiropas zaļo kursu izklāstīja jaunu izaugsmes stratēģiju, kas tiecas pārveidot Savienību par taisnīgu un pārticīgu sabiedrību ar mūsdienīgu, resursefektīvu un konkurētspējīgu ekonomiku, kuras pamatā ir ilgtspējīga un noteikumos balstīta brīvā tirdzniecība un kurā siltumnīcefekta gāzu neto emisijas 2050. gadā būtu samazinātas līdz nullei, ekonomiskā izaugsme būtu atsaistīta no resursu patēriņa un neviens cilvēks un neviens reģions netiktu atstāts novārtā. Tā mērķis ir arī aizsargāt, saglabāt un stiprināt Savienības dabas kapitālu un aizsargāt iedzīvotāju un nākamo paaudžu veselību un labbūtību no vidiskiem apdraudējumiem un ietekmes. Turklāt Eiropas zaļā kursa mērķis ir nodrošināt iedzīvotājiem un nākamajām paaudzēm *inter alia* svaigu gaisu, tīru ūdeni, veselīgu augsni un biodaudzveidību. Šajā nolūkā Komisijas 2020. gada 20. maija paziņojums par ES Biodaudzveidības stratēģiju 2030. gadam. Atgriezīsim savā dzīvē dabu ("ES Biodaudzveidības stratēģija 2030. gadam"), Komisijas 2020. gada 20. maija paziņojums par stratēģiju "No lauka līdz galdam. Taisnīgas, veselīgas un videi draudzīgas pārtikas sistēmas vārdā" (stratēģija "No lauka līdz galdam"), Komisijas 2021. gada 16. jūlija paziņojums par jauno ES meža stratēģiju 2030. gadam, Komisijas 2021. gada 12. maija paziņojums par Ceļu uz veselīgu planētu itin visiem, ES Gaisa, ūdens un augsnes nulles piesārņojuma rīcības plāns un citas attiecīgās stratēģijas, piemēram, Komisijas 2021. gada 30. jūnija paziņojums par Ilgtermiņa redzējumu par ES lauku apvidiem: kāds ceļš ejams, lai līdz 2040. gadam lauku apvidi kļūtu spēcīgāki, savienoti, izturētspējīgi un pārtikuši, kas izstrādātas saskaņā ar Eiropas zaļo kursu, vēl vairāk uzsver mežu aizsardzības un noturības pasākumu nozīmi. Jo īpaši ES Biodaudzveidības stratēģijas 2030. gadam mērķis ir aizsargāt dabu un padarīt atgriezenisku ekosistēmu degradāciju. Visbeidzot, Komisijas 2018. gada 11. oktobra paziņojums "Ilgtspējīga bioekonomika Eiropai. Ekonomikas, sabiedrības un vides saistības stiprināšana" veicina vides un ekosistēmu aizsardzību, vienlaikus risinot pieaugošo pieprasījumu pēc pārtikas, barības, enerģijas, materiāliem un izstrādājumiem un meklējot jaunus ražošanas un patēriņa veidus.

- (11) Dalībvalstis ir atkārtoti paudušas bažas par pastāvīgi notiekošo atmežošanu un meža degradāciju. Tās ir uzsvērušas, ka, tā kā pašreizējā politika un pasākumi globālā līmenī mežu saglabāšanas, atjaunošanas un ilgtspējīgas apsaimniekošanas jomā nav pietiekami, lai apturētu atmežošanu, meža degradāciju un biodaudzveidības zudumu, ir vajadzīga pastiprināta Savienības rīcība, lai efektīvāk sekmētu ilgtspējīgas attīstības mērķu (IAM) sasniegšanu saskaņā ar Ilgtspējīgas attīstības programmu 2030. gadam, ko visas Apvienoto Nāciju Organizācijas (ANO) dalībvalstis pieņēma 2015. gadā. Paziņojumā "Pastiprināt ES rīcību ar mērķi aizsargāt un atjaunot pasaules mežus" Padome ir īpaši atbalstījusi pausto Komisijas nodomu izvērtēt papildu regulatīvus un neregulatīvus pasākumus un iesniegt priekšlikumus abu veidu pasākumiem. Savienība un dalībvalstis ir arī apstiprinājušas ANO rīcības desmitgadi ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanai, ANO Ekosistēmu atjaunošanas desmitgadi un ANO ģimenes lauksaimniecības desmitgadi.

- (12) Eiropas Parlaments uzsvēra, ka pašreizējā pasaules mežu un dabas ekosistēmu iznīcināšana, degradācija un pārveide, kā arī cilvēktiesību pārkāpumi lielā mērā ir saistīti ar lauksaimnieciskās ražošanas paplašināšanos – jo īpaši pārveidojot mežus par lauksaimniecības zemi, kas paredzēta vairāku augsta pieprasījuma pirmpreču un izstrādājumu ražošanai. Eiropas Parlaments 2020. gada 22. oktobrī pieņēma rezolūciju saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 225. pantu, kurā lūdza Komisiju, pamatojoties uz LESD 192. panta 1. punktu, iesniegt priekšlikumu par "ES tiesisko regulējumu ES izraisītas globālas atmežošanas apturēšanai un vēršanai pretējā virzienā", kura pamatā būtu obligāta pienācīga pārbaude.

- (13) Cīņa pret atmežošanu un meža degradāciju ir svarīga tādu pasākumu kopuma daļa, kas vajadzīgi, lai samazinātu siltumnīcefekta gāzu emisijas un izpildītu Savienības saistības saskaņā ar Eiropas zaļo kursu, kā arī Apvienoto Nāciju Organizācijas Vispārējās konvencijas par klimata pārmaiņām ietvaros pieņemto Parīzes nolīgumu¹ ("Parīzes nolīgums"), un Astoto vides rīcības programmu, kas pieņemta ar Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmumu (ES) 2022/591², un juridiski saistošās saistības saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1119³ vēlākais līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti un līdz 2030. gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu emisijas vismaz par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni.
- (14) Atmežošanas un meža degradācijas apkarošana veido arī nozīmīgu daļu no pasākumu kopuma, kas vajadzīgs biodaudzveidības zuduma novēršanai un Savienības saistību izpildei saskaņā ar ANO Biodaudzveidības konvenciju (KBD)⁴, Eiropas zaļo kursu, ES Biodaudzveidības stratēģiju 2030. gadam un saistītajiem Savienības dabas atjaunošanas mērķiem.

¹ OV L 282, 19.10.2016., 4. lpp.

² Eiropas Parlamenta un Padomes Lēmums (ES) 2022/591 (2022. gada 6. aprīlis) par vispārējo Savienības vides rīcības programmu līdz 2030. gadam (OV L 114, 12.4.2022., 22. lpp.).

³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1119 (2021. gada 30. jūnijs), ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 ("Eiropas Klimata akts") (OV L 243, 9.7.2021., 1. lpp.).

⁴ Padomes Lēmums 93/626/EEK (1993. gada 25. oktobris), kas attiecas uz Konvencijas par bioloģisko daudzveidību noslēgšanu (OV L 309, 13.12.1993., 1. lpp.).

- (15) Pirmatnējie meži ir unikāli un neaizstājami. Plantācijas mežiem un stādītiem mežiem ir atšķirīgs biodaudzveidības sastāvs, un tie nodrošina atšķirīgus ekosistēmas pakalpojumus nekā pirmatnējie meži un meži, kas veidojas dabiski atjaunojoties.
- (16) Lauksaimniecības paplašināšanās izraisa gandrīz 90 % no globālās atmežošanas, un vairāk nekā puse no mežu zudumiem ir saistīta ar mežu pārveidošanu aramzemē, savukārt ar ganāmpulku ganīšanu ir saistīti gandrīz 40 % mežu zuduma.
- (17) Lopbarības ražošana var veicināt atmežošanu un meža degradāciju. Veicinot alternatīvu un ilgtspējīgu lauksaimniecības praksi, var risināt vides un klimata problēmas un novērst atmežošanu un meža degradāciju visā pasaulē. Stimuli pieņemt līdzsvarotāku, veselīgāku un uzturvielām bagātāku uzturu un ilgtspējīgāku dzīvesveidu var samazināt slogu zemei un resursiem.

- (18) Savienība ir importējusi un patērējusi vienu trešdaļu no pasaulē tirgotajiem lauksaimniecības produktiem, kuri ir saistīti ar atmežošanu laikposmā no 1990. līdz 2008. gadam. Šajā laikposmā Savienības patēriņš izraisīja 10 % no globālās atmežošanas, kas ir saistīta ar preču ražošanu vai pakalpojumu nodrošināšanu. Pat ja Savienības patēriņa relatīvā daļa samazinās, Savienības patēriņš ir nesamērīgi liels atmežošanas veicinātājs. Tāpēc Savienībai būtu jārīkojas, lai līdz minimumam samazinātu globālo atmežošanu un meža degradāciju, ko veicina konkrētu pirmpreču un izstrādājumu patēriņš, un tādējādi jācenšas samazināt tās radītās siltumnīcefekta gāzu emisijas un globālās biodaudzveidības zudumu, kā arī veicināt ilgtspējīgas ražošanas un patēriņa modeļus Savienībā un pasaulē. Lai Savienības politikai būtu vēl lielāka ietekme, tai vajadzētu būt vērstai uz pasaules tirgu, ne tikai uz Savienības piegādes ķēdēm. Šajā ziņā svarīgas ir partnerības un efektīva starptautiskā sadarbība, tostarp brīvās tirdzniecības nolīgumi, ar ražotājvalstīm un patērētājvalstīm.

- (19) Savienība ir apņēmusies veicināt un īstenot vērienīgu vides un klimata politiku visā pasaulē saskaņā ar Eiropas Savienības Pamattiesību hartu, jo īpaši tās 37. pantu, kurā paredzēts, ka augstam vides aizsardzības līmenim un vides kvalitātes uzlabošanai jābūt integrētai Savienības politikā un nodrošinātai saskaņā ar ilgtspējīgas attīstības principu. Eiropas zaļā kursa ārējās dimensijas ietvaros šajā regulā paredzētajā rīcībā būtu jāņem vērā nozīme, kāda ir spēkā esošajiem globālajiem nolīgumiem, saistībām un regulējumam, ar ko veicina atmežošanas un mežu degradācijas samazināšanu, piemēram, ANO Stratēģiskajam plānam attiecībā uz mežiem 2017.–2030. gadam un tā vispārējiem mērķiem mežu jomā, ANO Vispārējai konvencijai par klimata pārmaiņām (*UNFCCC*) un Parīzes nolīgumam, KBD un tās globālajam biodaudzveidības satvaram laikposmam pēc 2020. gada, globālajam Stratēģiskajam bioloģiskās daudzveidības plānam 2011.–2020. gadam un tā Aiči mērķiem bioloģiskās daudzveidības jomā un ANO Konvencijai par cīņu pret pārtuksnešošanu, kā arī tiks ņemta vērā daudzpusējā sistēma, kas atbalsta atmežošanas un meža degradācijas pamatcēloņu novēršanu, piemēram, IAM un ANO Deklarācija par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām.

- (20) Atmežošanas apturēšana un degradētu mežu atjaunošana ir būtiska IAM daļa. Šai regulai jo īpaši būtu jāpalīdz sasniegt mērķus attiecībā uz dzīvību uz zemes (15. IAM), rīcību klimata jomā (13. IAM), atbildīgu patēriņu un ražošanu (12. IAM), bada novēršanu (2. IAM) un labu veselību un labbūtību (3. IAM). Attiecīgais 15.2. mērķis līdz 2020. gadam apturēt atmežošanu nav sasniegts, un tas pastiprina vērīgas un rezultatīvas rīcības steidzamību.
- (21) Ar šo regulu būtu jāreaģē arī uz Ņujorkas deklarāciju par mežiem, kas ir juridiski nesaistoša politiska deklarācija, kurā ir apstiprināts vispārējs laika grafiks dabisko mežu zudumu samazināšanai uz pusi līdz 2020. gadam un centieniem to pilnībā apturēt līdz 2030. gadam. Deklarāciju apstiprināja desmitiem valdību, daudzi no pasaules lielākajiem uzņēmumiem, kā arī ietekmīgas pilsoniskās sabiedrības un pirmiedzīvotāju organizācijas. Tajā ir arī izteikts aicinājums privātajam sektoram izpildīt mērķi ne vēlāk kā līdz 2020. gadam novērst atmežošanu lauksaimniecības pirmpreču, piemēram, palmu eļļas, sojas, papīra un liellopu gaļas izstrādājumu ražošanā, tomēr šis mērķis netika sasniegts. Turklāt šai regulai būtu jāveicina ANO Stratēģiskais plāns attiecībā uz mežiem 2017.–2030. gadam, kura 1. vispārējais mērķis mežu jomā ir padarīt atgriezenisku meža platību zudumu visā pasaulē, īstenojot mežu ilgtspējīgu apsaimniekošanu, tostarp aizsardzību, atjaunošanu, apmežošanu un atkārtotu apmežošanu, kā arī palielināt centienus novērst meža degradāciju un sniegt ieguldījumu globālajos centienos risināt jautājumu par klimata pārmaiņu mazināšanu.

- (22) Ar šo regulu būtu jāreaģē arī uz ANO 2021. gada Klimata pārmaiņu konferencē pieņemto Glāzgovas Līderu deklarāciju par mežiem un zemes izmantošanu, kurā atzīts, ka "lai sasniegtu mūsu zemes izmantošanas, klimata, biodaudzveidības un ilgtspējīgas attīstības mērķus gan globālā, gan valsts mērogā, būs nepieciešama pārveidojoša turpmāka rīcība savstarpēji saistītajās ilgtspējīgas ražošanas un patēriņa jomās; infrastruktūras attīstība; tirdzniecība, finanses un investīcijas; un atbalsts mazajiem lauksaimniekiem, pirmiedzīvotājiem un vietējām kopienām". Deklarācijas parakstītāji apņēmas līdz 2030. gadam apturēt un padarīt atgriezenisku mežu zudumu un zemes degradāciju un uzsvēra, ka viņi stiprinātu savus kopīgos centienus sekmēt tādu tirdzniecības un attīstības politiku gan starptautiskā, gan vietējā līmenī, kas veicina ilgtspējīgu attīstību un ilgtspējīgu pirmprecu ražošanu un patēriņu un no kā valstis gūst savstarpēju labumu.
- (23) Savienība, būdama Pasaules Tirdzniecības organizācijas (PTO) locekle, ir apņēmusies veicināt universālu, noteikumus balstītu, atklātu, pārredzamu, paredzamu, iekļaujošu, nediskriminējošu un taisnīgu daudzpusēju tirdzniecības sistēmu PTO ietvaros, kā arī atvērtu, ilgtspējīgu un pārlicinošu tirdzniecības politiku. Tāpēc šīs regulas piemērošanas jomai būtu jāattiecas uz pirmprecēm un izstrādājumiem, kas ražoti Savienībā, kā arī uz pirmprecēm un izstrādājumiem, kas importēti Savienībā.

- (24) Problēmas, ar ko pasaule saskaras klimata pārmaiņu un biodaudzveidības zuduma jomā, var risināt tikai ar globālu rīcību. Savienībai vajadzētu būt spēcīgam globālajam dalībniekam, gan rādot piemēru, gan uzņemoties vadību starptautiskajā sadarbībā, lai radītu atvērtu un taisnīgu daudzpusēju sistēmu, kurā ilgtspējīga tirdzniecība darbojas kā galvenais zaļās pārkārtošanās veicinātājs, cīnoties pret klimata pārmaiņām un padarot atgriezenisku biodaudzveidības zudumu.
- (25) Šī regula seko arī Komisijas 2022. gada 22. jūnija paziņojumam par Tirdzniecības partnerību spēku: kopā zaļai un taisnīgai ekonomikas izaugsmei un 2021. gada 18. februāra paziņojumam par Tirdzniecības politikas pārskatīšanu – atvērtu, ilgtspējīgu un pārlicinošu tirdzniecības politiku, kuros abos norādīts, ka, ņemot vērā jaunus iekšējos un ārējos izaicinājumus un jo īpaši jaunu, ilgtspējīgāku izaugsmes modeli, kas noteikts saskaņā ar Eiropas zaļo kursu un Eiropas Digitālo stratēģiju, kas ietverta Komisijas 2020. gada 19. februāra paziņojumā par Eiropas digitālās nākotnes veidošanu, Savienībai ir nepieciešama jauna tirdzniecības politikas stratēģija – tāda, kas palīdzēs sasniegt tās iekšpolitikas un ārpolitikas mērķus un veicinās lielāku ilgtspēju saskaņā ar tās apņemšanos pilnībā īstenot IAM. Tirdzniecības politikai ir pilnībā jāpilda tās uzdevumi Savienības atveseļošanā pēc Covid-19 pandēmijas un tās uzdevumi ekonomikas zaļajā un digitālajā pārveidē, kā arī virzībā uz noturīgākas Savienības veidošanu pasaulē.

- (26) Saskaņā ar savu 2022. gada 22. jūnija paziņojumu par Tirdzniecības partnerību spēku: kopā zaļai un taisnīgai ekonomikas izaugsmei Komisija pastiprina sadarbību ar tirdzniecības partneriem, lai veicinātu atbilstību starptautiskajiem darba un vides standartiem. Paziņojumā ir paredzētas stingrākas sadaļas par ilgtspējīgu attīstību, iekļaujot klauzulas attiecībā uz atmežošanu un meža degradāciju. Ar minētajām sadaļām pašreizējo tirdzniecības nolīgumu izpildes nodrošināšana un jaunu tirdzniecības nolīgumu noslēgšana papildinās šīs regulas mērķus.
- (27) Šai regulai būtu jāpapildina citi pasākumi, kas ierosināti paziņojumā "Pastiprināt ES rīcību ar mērķi aizsargāt un atjaunot pasaules mežus", jo īpaši: partnerībā ar ražotājvalstīm strādājot pie tā, lai tās atbalstītu tādu atmežošanas pamatcēloņu novēršanā kā vāja pārvaldība, tiesību aktu neefektīva ieviešana un korupcija, un stiprinot starptautisko sadarbību ar lielākajām patērētājvalstīm, cita starpā veicinot tādu izstrādājumu tirdzniecību, kas neizraisa atmežošanu, un veicinot līdzīgu pasākumu pieņemšanu nolūkā nepieļaut tādu izstrādājumu laišanu tirgū, kuri iegūti ar atmežošanu un meža degradāciju saistītās piegādes ķēdēs.
- (28) Šajā regulā būtu jāņem vērā princips par politikas saskaņotību attīstībai, un tā būtu jāizmanto, lai veicinātu un atvieglotu sadarbību ar jaunattīstības valstīm, jo īpaši ar vismazāk attīstītajām valstīm (VAV), cita starpā nodrošinot tehnisku un finansiālu palīdzību, ja tas ir iespējams un vajadzīgs.

(29) Komisijai sadarbībā ar dalībvalstīm būtu jāturpina strādāt partnerībā ar ražotājvalstīm un plašākā nozīmē sadarbībā ar starptautiskām organizācijām un struktūrām, kā arī ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, kas darbojas vietējā līmenī, izmantojot daudzpusējus ieinteresēto personu dialogus. Komisijai būtu jāpastiprina tās sniegtais atbalsts un stimuli attiecībā uz mežu aizsardzību un pāreju uz neatmežojošu ražošanu, pirmiedzīvotāju, vietējo kopienu, mazo lauksaimnieku un mikro, mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) lomas un tiesību atzīšanu un pastiprināšanu, pārvaldības un zemes lietošanas uzlabošanu, tiesību aktu izpildes palielināšanu un mežu ilgtspējīgas apsaimniekošanas veicināšanu – īpašu uzmanību pievēršot dabai tuvākas mezsaimniecības praksei, kuras pamatā ir zinātniski pamatoti rādītāji un robežvērtības –, ekotūrisma, klimatnoturīgu lauksaimniecību, dažādošanu, agroekoloģiju un agromezsaimniecību. To darot, Komisijai būtu pilnībā jāatzīst pirmiedzīvotāju un vietējo kopienu loma un tiesības mežu aizsardzībā, ņemot vērā brīvas, iepriekšējas un apzinātas piekrišanas (*FPIC*) principu.. Pamatojoties uz pieredzi un mācībām, kas gūtas saistībā ar esošajām iniciatīvām, Savienībai un dalībvalstīm būtu jācenšas veidot partnerības ar ražotājvalstīm pēc šo valstu pieprasījuma, un jārisina globālas problēmas, vienlaikus apmierinot vietējās vajadzības un pievēršot uzmanību problēmām, ar kurām saskaras mazie lauksaimnieki, kā norādīts paziņojumā "Pastiprināt ES rīcību ar mērķi aizsargāt un atjaunot pasaules mežus". Partnerības pieejai būtu jāpalīdz ražotājvalstīm un to daļām aizsargāt, atjaunot un ilgtspējīgi izmantot mežus, tādējādi palīdzot sasniegt šīs regulas mērķi samazināt atmežošanu un meža degradāciju, tostarp izmantojot digitālās tehnoloģijas, ģeotelpisko informāciju un spēju veidošanu.

- (30) Šajā regulā noteiktajiem pienākumiem vajadzētu būt saistošiem tirgus dalībniekiem un tirgotājiem neatkarīgi no tā, vai laišana tirgū notiek, izmantojot tradicionālus vai tiešsaistes līdzekļus. Tāpēc ar šo regulu būtu jānodrošina, ka katrā piegādes ķēdē ir tāds tirgus dalībnieks šīs regulas nozīmē, kurš ir iedibināts Savienībā un kuru var saukt pie atbildības saistībā ar šajā regulā noteikto pienākumu neizpildi. Komisijai un dalībvalstīm būtu jāuzrauga šīs regulas īstenošana un jānosaka, vai saistībā ar digitālajām un tehnoloģiskajām norisēm turpmāk būs vajadzīgas papildu specifikācijas vai attiecīgā gadījumā iniciatīvas.

- (31) Vēl viens svarīgs pasākums, kas izklāstīts paziņojumā "Pastiprināt ES rīcību ar mērķi aizsargāt un atjaunot pasaules mežus" ir ES atmežošanas, meža degradācijas, pasaules meža seguma izmaiņu un saistīto cēloņu novērošanas centra ("ES novērošanas centrs") izveide, ko Komisija uzsāka, lai labāk uzraudzītu pasaules mežu seguma izmaiņas un saistītos cēloņus. Turklāt, pamatojoties uz esošajiem uzraudzības instrumentiem, tostarp *Copernicus* produktiem un citiem publiski vai privāti pieejamiem avotiem, ES novērošanas centrs atvieglotu publiskām iestādēm, patērētājiem un uzņēmumiem piekļuvi informācijai par piegādes ķēdēm, nodrošinot viegli saprotamus datus un informāciju, kas saista atmežošanu, meža degradāciju un izmaiņas pasaules mežu segumā ar Savienības pieprasījumu pēc pirmprecēm un izstrādājumiem un to tirdzniecību. Tādējādi ES novērošanas centram būtu jāatbalsta šīs regulas īstenošana, sniedzot zinātniskus pierādījumus par globālo atmežošanu un meža degradāciju un ar to saistīto tirdzniecību. ES novērošanas centra uzdevums būtu nodrošināt zemes pārklājuma kartes, tostarp ar laikrindām, pēc šajā regulā noteiktā termiņa un klašu intervālu, kas ļauj pārbaudīt ainavas sastāvu. ES novērošanas centram būtu jāpiedalās tādas agrīnās brīdināšanas sistēmas izstrādē, kurā apvienotas pētniecības un uzraudzības spējas. Attiecībā uz šo regulu, ja tas ir tehniski iespējams, agrīnās brīdināšanas sistēmas mērķim vajadzētu būt daļai no platformas, kas var palīdzēt kompetentajām iestādēm, tirgus dalībniekiem, tirgotājiem un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām un kas var nodrošināt pastāvīgu uzraudzību un agrīnu paziņošanu par iespējamām atmežošanas vai meža degradācijas darbībām. Minētajai platformai būtu jāsāk darboties pēc iespējas drīz. ES novērošanas centram būtu jāsadarbojas ar kompetentajām iestādēm, attiecīgajām starptautiskajām organizācijām un struktūrām, pētniecības institūtiem, nevalstiskajām organizācijām, tirgus dalībniekiem, tirgotājiem, trešām valstīm un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām.

- (32) Spēkā esošais Savienības tiesiskais regulējums ir vērsts uz nelikumīgas mežizstrādes un ar to saistītās tirdzniecības apkarošanu, un tas tiešā veidā neattiecas uz atmežošanu. To veido Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 995/2010¹, un Padomes Regula (EK) Nr. 2173/2005². Abas regulas tika izvērtētas atbilstības pārbaudē, kurā tika konstatēts, ka, lai gan tiesību aktiem ir bijusi pozitīva ietekme uz mežu pārvaldību, abu regulu mērķi – proti, ierobežot nelikumīgu mežizstrādi un ar to saistīto tirdzniecību, kā arī samazināt nelikumīgi iegūtu kokmateriālu patēriņu Savienībā – nav izpildīti, un tika secināts, ka ar koncentrēšanos tikai uz kokmateriālu likumību nepietiek, lai sasniegtu izvirzītos mērķus.
- (33) Pieejamie ziņojumi apstiprina, ka ievērojama daļa atmežošanas tiek veikta likumīgi saskaņā ar ražotājvalsts tiesību aktiem. Meža politikas, tirdzniecības un finansēšanas iniciatīvas 2021. gada maijā publicētajā ziņojumā minēts, ka laikposmā no 2013. līdz 2019. gadam aptuveni 30 % atmežošanas, kas paredzēta komerciālai lauksaimniecībai tropu valstīs, bija likumīga. Pieejamie dati parasti ir vērsti uz valstīm ar vāju pārvaldību – nelikumīgās atmežošanas īpatsvars pasaulē varētu būt mazāks, tomēr dati jau tagad skaidri norāda uz to, ka atmežošana, kas ir likumīga ražotājvalstī, mazina politikas pasākumu lietderību.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 995/2010 (2010. gada 20. oktobris), ar ko nosaka pienākumus tirgus dalībniekiem, kas laiž tirgū kokmateriālus un koka izstrādājumus (OV L 295, 12.11.2010., 23. lpp.).

² Padomes Regula (EK) Nr. 2173/2005 (2005. gada 20. decembris) par *FLEGT* licencēšanas sistēmas izveidi kokmateriālu importam Eiropas Kopienā (OV L 347, 30.12.2005., 1. lpp.).

- (34) Ietekmes novērtējumā par iespējamām politikas pasākumiem, kas vērsti uz Savienības izraisītu atmežošanu un meža degradāciju, Padomes 2019. gada 16. decembra secinājumos un Eiropas Parlamenta 2020. gada 22. oktobra rezolūcijā ir skaidri norādīts, ka atmežošana un meža degradācija ir jānosaka par galveno kritēriju turpmākajiem Savienības pasākumiem. Koncentrēšanās tikai uz likumību varētu radīt risku, ka tiek pazemināti vides standarti nolūkā iegūt piekļuvi tirgum. Tāpēc jaunajā Savienības tiesiskajā regulējumā būtu jāvērtē gan likumība, gan tas, vai attiecīgo pirmpreču un attiecīgo izstrādājumu ražošana atbilst prasībai par neatmežojošu ražošanu.
- (35) Jēdziena "neatmežojošs" definīcijai vajadzētu būt pietiekami plašai, lai aptvertu atmežošanu un meža degradāciju; tai būtu jānodrošina juridiskā skaidrība un tai vajadzētu būt izmērāmai, pamatojoties uz kvantitatīviem, objektīviem un starptautiski atzītiem datiem.
- (36) Šajā regulā izmantošana lauksaimniecībā būtu jādefinē kā zemes izmantošana lauksaimniecības nolūkā. Šajā sakarā Komisijai būtu jāizstrādā pamatnostādnes, lai precizētu šīs definīcijas interpretāciju, jo īpaši attiecībā uz meža zemes pārveidošanu citā zemes lietošanas veidā, kas nav izmantošana lauksaimniecībā.
- (37) Saskaņā ar *FAO* definīcijām agromežsaimniecības sistēmas, arī tad, ja kultūraugi tiek audzēti zem koku vainagu klāja, kā arī laukkopības-mežkopības, mežkopības-ganīblopkopības un laukkopības-mežkopības-ganīblopkopības sistēmas, būtu jāuzskata nevis par mežiem, bet gan par izmantošanu lauksaimniecībā.

- (38) Šai regulai būtu jāattiecas uz tām pirmprecēm, kuru patēriņš Savienībā ir visnozīmīgākais globālās atmežošanas un meža degradācijas veicināšanas ziņā un attiecībā uz kurām Savienības politikas intervence varētu sniegt vislielākos ieguvumus attiecībā pret tirdzniecības vienības vērtību. Šīs regulas ietekmes novērtējuma papildinošā pētījuma ietvaros tika veikts plašs attiecīgās zinātniskās literatūras apskats, proti, tādu primāro avotu apskats, kuros novērtēta Savienības patēriņa ietekme uz globālo atmežošanu un šī vidiskā pēda sasaistīta ar konkrētām pirmprecēm, un minētais apskats tika rūpīgi pārbaudīts, veicot plašu apspriešanos ar ieinteresētajām personām. Minētā procesa rezultātā tika iesniegts pirmais astoņu pirmpreču saraksts. Koksne tika tieši iekļauta piemērošanas jomā, jo uz to jau attiecās Regula (ES) Nr. 995/2010. Saskaņā ar efektivitātes analīzē izmantoto neseno pētījumu¹ lielāko daļu no Savienības izraisītās atmežošanas rada septiņas no astoņām šajā pētījumā analizētajām pirmprecēm: eļļas palma (34,00 %), soja (32,8 %), koksne (8,6 %), kakao (7,5 %), kafija (7,0 %), liellopi (5,0 %) un kaučuks (3,4 %).

¹ *Pendrill F., Persson U. M., Kastner, T. 2020. Deforestation risk embodied in production and consumption of agricultural and forestry commodities 2005-2017 (Version 1.0). Zenodo.*

- (39) Lai panāktu šīs regulas mērķu sasniegšanu, ir svarīgi nodrošināt, ka barība, ko izmanto lauksaimniecības dzīvniekiem, uz kuriem attiecas šīs regulas darbības joma, neizraisa atmežošanu. Tāpēc tirgus dalībniekiem, kas laiž tirgū vai eksportē attiecīgos izstrādājumus, kuru saturam vai kuru ražošanā izmantoti liellopi, kas ir baroti ar attiecīgiem izstrādājumiem, kuru saturam vai kuru ražošanā ir izmantotas citas attiecīgās pirmpreces vai attiecīgie izstrādājumi, savas pienācīgas pārbaudes sistēmas ietvaros būtu jānodrošina, ka barība ir iegūta neatmežojošā ražošanā. Šādā gadījumā šajā regulā noteiktās ģeoloģijas prasības būtu jāattiecinā tikai uz ģeogrāfisko atrašanās vietu katrai no novietnēm, kur liellopi tika audzēti, un ģeoloģijas informācija nebūtu jāpieprasa par pašu barību. Ja kompetentā iestāde iegūst attiecīgo informāciju vai ja tai darīta zināma attiecīgā informācija, tostarp informācija pamatojoties uz trešo personu paustām pamatotām bažām, ka pastāv risks, ka barība neatbilst šai regulai, kompetentajai iestādei būtu nekavējoties jāpieprasa detalizēta informācija par šādu barību. Ja barībai kādā no iepriekšējiem piegādes ķēdes posmiem jau ir veikta pienācīga pārbaude, tirgus dalībniekiem par pierādījumu būtu jāizmanto attiecīgie rēķini, attiecīgo pienācīgas pārbaudes paziņojumu atsauces numuri vai jebkādi citi attiecīgi dokumenti, kas apliecina, ka barība ir iegūta neatmežojošā ražošanā, un tiem varētu pieprasīt šos pierādījumus darīt pieejamus kompetentajām iestādēm pēc pieprasījuma. Pierādījumiem būtu jāaptver dzīvnieku mūžs – ne ilgāk kā pieci gadi.

- (40) Paturot prātā to, ka būtu jāveicina reciklēšanā iegūtu attiecīgo pirmpreču un attiecīgo izstrādājumu izmantošana un ka šādu pirmpreču un izstrādājumu iekļaušana šīs regulas piemērošanas jomā radītu nesamērīgu slogu tirgus dalībniekiem, šīs regulas piemērošanas jomā nevajadzētu iekļaut lietotas pirmpreces un izstrādājumus, kam kalpošanas laiks ir beidzies un ko citos apstākļos iznīcinātu kā atkritumus, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2008/98/EK 3. panta 1) punktā¹. Tomēr tam nebūtu jāattiecas uz noteiktiem ražošanas procesa blakusproduktiem.
- (41) Šajā regulā būtu jānosaka pienākumi attiecībā uz attiecīgajām precēm un attiecīgajiem izstrādājumiem, lai iedarbīgi cīnītos ar atmežošanu un meža degradāciju un veicinātu neatmežojošas piegādes ķēdes, ņemot vērā cilvēktiesību aizsardzību un pirmiedzīvotāju un vietējo kopienu tiesības gan Savienībā, gan trešās valstīs.
- (42) Novērtējot risku, ka attiecīgās pirmpreces un attiecīgie izstrādājumi, ko paredzēts laist tirgū vai eksportēt, ir neatbilstīgi, būtu jāņem vērā cilvēktiesību pārkāpumi, kas saistīti ar atmežošanu vai meža degradāciju, kā arī pirmiedzīvotāju, vietējo kopienu un paražu lietojumbūtu turētāju tiesību pārkāpumi.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/98/EK (2008. gada 19. novembris) par atkritumiem un par dažu direktīvu atcelšanu (OV L 312, 22.11.2008., 3. lpp.).

- (43) Atmežošanas un meža degradācijas jomā aktīvi darbojas daudzas starptautiskas organizācijas un struktūras, piemēram, *FAO*, *IPCC*, ANO Vides programma un Starptautiskā dabas aizsardzības savienība, un ir noslēgti starptautiskie nolīgumi, piemēram Parīzes nolīgums un KBD, un šajā regulā ietvertās definīcijas ir balstītas uz šo darbu.
- (44) Ir būtiski, lai šajā regulā tiktu risināts arī jautājums par meža degradāciju. Meža degradācijas definīcijai būtu jābalstās uz starptautiski atzītiem jēdzieniem un jānodrošina, ka tirgus dalībnieki un kompetentās iestādes var viegli izpildīt saistītos pienākumus. Minētajiem pienākumiem vajadzētu būt darbības ziņā izmērāmiem un pārbaudāmiem, kā arī skaidriem un nepārprotamiem, lai nodrošinātu juridisko noteiktību. Šajā sakarā Regulā galvenā uzmanība būtu jāpievērš galvenajiem meža degradācijas elementiem, kas ir izmērāmi un pārbaudāmi un kas ir īpaši svarīgi, lai izvairītos no ietekmes uz vidi, pamatojoties uz visjaunākajiem zinātniskajiem datiem. Šajā nolūkā meža degradācijas definīcijai būtu jābalstās uz starptautiski pieņemtiem jēdzieniem, ko definējusi *FAO*. Meža degradācijas definīcija būtu jāpārskata saskaņā ar šo regulu, lai novērtētu vai tā būtu jāpaplašina, lai iekļautu plašāku pasaules mēroga meža degradācijas veicinātāju un meža ekosistēmu tvērumu, lai vēl vairāk atbalstītu šīs regulas vidiskos mērķus, ņemot vērā progresu, kas panākts starptautiskās diskusijās par šo jautājumu, kā arī meža ekosistēmu un prakses daudzveidību visā pasaulē. Pārskatīšana būtu jāveic, pamatojoties uz padziļinātu analīzi, cieši sadarbojoties ar dalībvalstīm un apspriežoties ar attiecīgajām ieinteresētajām personām, starptautiskajām organizācijām un struktūrām un zinātnieku aprindām.

- (45) Ar šo regulu būtu jānodrošina pienācīgs līdzsvars starp to tirgus dalībnieku un tirgotāju un tiesiskās paļāvības aizsardzību, kuri laiž tirgū attiecīgās pirmprecēs un attiecīgos izstrādājumus vai eksportē tos, vienlaikus līdz minimumam samazinot pēkšņus piegādes ķēžu traucējumus, un pamattiesībām uz vides aizsardzību, kā noteikts Eiropas Savienības Pamattiesību hartas 37. pantā. Šajā nolūkā būtu jānosaka termiņš, lai nodrošinātu pamatu novērtējumam, vai attiecīgā zeme ir bijusi pakļauta atmežošanai vai meža degradācijai, tā, lai nevienu pirmpreci un izstrādājumu, uz kuru attiecas šī regula, nedrīkst laist tirgū vai eksportēt, ja tie ražoti, izmantojot zemi, kas pakļauta atmežošanai vai meža degradācijai pēc minētā termiņa.

- (46) Termiņam būtu jāatbilst spēkā esošajām starptautiskajām saistībām, kas noteiktas IAM un Ņujorkas deklarācijā par mežiem, kurās izvirzīts mērķis līdz 2020. gadam visā pasaulē apturēt atmežošanu, atjaunot degradētos mežus un būtiski palielināt apmežošanu un atkārtotu apmežošanu, un tādējādi termiņš būtu jānosaka 2020. gada 31. decembrī. Šis termiņš atbilst arī Komisijas nodomam cīnīties pret atmežošanu, kas izteikts paziņojumā "Pastiprināt ES rīcību ar mērķi aizsargāt un atjaunot pasaules mežus", Eiropas zaļajā kursā, ES Biodaudzveidības stratēģijā 2030. gadam, kā arī stratēģijā "No lauka līdz galdam".
- Saskaņā ar piesardzības principu Komisija šīs regulas priekšlikumā norādīja termiņu,, kas iestājas agrāk par šīs regulas stāšanās spēkā dienu. Termiņš tika izvēlēts, lai novērstu prognozēto tādu darbību paātrināšanos, kas izraisa atmežošanu un meža degradāciju, laikposmā no paziņojuma Komisijas priekšlikumā līdz šīs regulas spēkā stāšanās dienai. Šajā regulā būtu jāatzīst izvirzītais vidiskais mērķis un jāapstiprina ierosinātais termiņš, lai nodrošinātu, ka ražotājiem un tirgus dalībniekiem, kuri šīs regulas apspriešanas posmā ir izraisījuši atmežošanu un meža degradāciju, nav atļauts laist tirgū vai eksportēt attiecīgās pirmpreces un skartos attiecīgos izstrādājumus.

- (47) Tirgus dalībnieku un tirgotāju pamattiesību izmantošanas un tiesiskās palāvbības aizsardzības ierobežojumiem, ko rada termiņa izvēle, vajadzētu būt samērīgiem un absolūti nepieciešamiem, lai sasniegtu vides aizsardzības vispārējo interešu mērķi. Lai veicinātu minētā mērķa sasniegšanu, šī regula nebūtu jāpiemēro attiecīgajām pirmprecēm un attiecīgajiem izstrādājumiem, kas ražoti pirms šīs regulas spēkā stāšanās dienas. Šīs regulas noteikumu, kas reglamentē to tirgus dalībnieku un tirgotāju pienākumus, kuri plāno attiecīgās pirmprecēs un attiecīgos izstrādājumus laist tirgū vai eksportēt, atlikta piemērošana arī nodrošina tiem samērīgu laikposmu, lai pielāgotos šīs regulas jaunajām prasībām.
- (48) Lai stiprinātu Savienības ieguldījumu atmežošanas un meža degradācijas apturēšanā un nodrošinātu, ka attiecīgi izstrādājumi no piegādes ķēdēm, kas saistītas ar atmežošanu un meža degradāciju, netiek laisti tirgū vai eksportēti, attiecīgie izstrādājumi nebūtu nedz jālaiž tirgū, nedz jādara pieejami tirgū, nedz jāeksportē, izņemot gadījumus, kad tie nav saistīti ar atmežošanu un ir ražoti saskaņā ar attiecīgajiem ražotājvalsts tiesību aktiem. Lai apstiprinātu, ka tas tā ir, tiem vienmēr jāpievieno pienācīgas pārbaudes paziņojums.

- (49) Pamatojoties uz sistēmisku pieeju, tirgus dalībniekiem būtu jāveic piemēroti pasākumi, lai pārlicinātos, ka attiecīgie izstrādājumi, ko tie plāno laist tirgū, atbilst šajā regulā noteiktajām neatmežošanas un likumības prasībām. Šajā nolūkā tirgus dalībniekiem būtu jāizveido un jāievieš pienācīgas pārbaudes sistēmas. Minētajās pienācīgas pārbaudes sistēmās būtu jāietver trīs elementi, proti, informācijas prasības, riska novērtējums un riska mazināšanas pasākumi, ko papildina ziņošanas prasības. Pienācīgas pārbaudes sistēmas būtu jāizstrādā tā, lai nodrošinātu piekļuvi informācijai par tirgū laisto pirmpreču un izstrādājumu avotiem un piegādātājiem, tostarp informācijai, kas apliecina, ka ir izpildītas prasības par to, ka nav notikusi atmežošana un meža degradācija, un likumības prasības, cita starpā identificējot ražotājvalsti vai tās daļas un, tostarp attiecīgo zemes gabalu ģeolokācijas koordinātas. Minētajām ģeolokācijas koordinātām, kuru noteikšanai izmanto sinhronizēšanu, pozicionēšanu un/vai Zemes novērošanu, varētu izmantot kosmosa datus un pakalpojumus, ko nodrošina saskaņā ar Savienības kosmosa programmu (*EGNOS/Galileo* un *Copernicus*). Izmantojot minēto informāciju, tirgus dalībniekiem būtu jāveic riska novērtējums. Ja tiek konstatēts risks, tirgus dalībniekiem minētais risks būtu jāsamazina, lai panāktu, ka risks nepastāv vai ir tikai nenozīmīgs. Būtu jāļauj tirgus dalībniekam laist tirgū attiecīgos izstrādājumus vai eksportēt tos tikai tad, ja tirgus dalībnieks pēc pienācīgas pārbaudes veikšanas secina, ka nepastāv risks vai ir tikai nenozīmīgs risks, ka attiecīgie izstrādājumi neatbilst šai regulai.

- (50) Iepērkot izstrādājumus, būtu pienācīgi jācenšas nodrošināt, ka ražotājiem, jo īpaši mazajiem lauksaimniekiem, tiek maksāta taisnīga cena, lai nodrošinātu ienākumus iztikai un efektīvi novērstu nabadzību, kas ir viens no atmežošanas pamatcēloņiem.
- (51) Tirgus dalībniekiem būtu formāli jāuzņemas atbildība par to attiecīgo izstrādājumu atbilstību, ko tie plāno laist tirgū vai eksportēt, darot pieejamus pienācīgas pārbaudes paziņojumus. Šajā regulā būtu jāparedz šādu paziņojumu veidlapa. Paredzams, ka šādi pienācīgas pārbaudes paziņojumi atvieglos kompetentajām iestādēm un tiesām panākt šīs regulas izpildi, kā arī palielinās tirgus dalībnieku atbilstību šai regulai.
- (52) Lai atzītu labo praksi, riska novērtēšanas procedūrā varētu izmantot sertificēšanu vai citas trešās personas verificētas shēmas. Tomēr tiem nevajadzētu aizstāt tirgus dalībnieka atbildību attiecībā uz pienācīgu pārbaudi.

- (53) Tirgotājiem vajadzētu būt atbildīgiem par informācijas vākšanu un glabāšanu, lai nodrošinātu to attiecīgo izstrādājumu piegādes ķēdes pārredzamību, kurus tie dara pieejamus tirgū. Tirgotājiem, kas nav MVU, ir būtiska ietekme uz piegādes ķēdēm, un tiem ir svarīga loma neatmežojosu piegādes ķēžu nodrošināšanā. Tādējādi tiem vajadzētu būt tādiem pašiem pienākumiem kā tirgus dalībniekiem, uzņemties atbildību par attiecīgo izstrādājumu atbilstību šai regulai un nodrošināt, ka pirms attiecīgie izstrādājumi tiek darīti pieejami tirgū, tirgus dalībnieki ir veikuši pienācīgu pārbaudi saskaņā ar šo regulu un ir secinājuši, ka nepastāv risks vai ir tikai nenozīmīgs risks, ka attiecīgie izstrādājumi neatbilst šai regulai.
- (54) Lai veicinātu pārredzamību un atvieglotu izpildes panākšanu, tirgus dalībniekiem, kas neietilpst MVU, tostarp mikrouzņēmumu, vai fizisku personu kategorijās, katru gadu būtu publiski jāziņo par savu pienācīgu pārbaūžu sistēmu, tostarp par pasākumiem, kas veikti, lai izpildītu savus pienākumus.
- (55) Tirgus dalībniekiem vajadzētu būt iespējai saņemt ieinteresēto personu paustās pamatotās bažas, tostarp, izmantojot elektroniskus līdzekļus, un tiem būtu rūpīgi jāizmeklē visas saņemtās pamatotās bažas.

(56) Citi Savienības tiesību akti, kas nosaka pienācīgas pārbaudes prasības vērtības ķēdē attiecībā uz negatīvu ietekmi uz cilvēktiesībām vai vidi, būtu jāpiemēro, ciktāl šajā regulā nav konkrētu noteikumu ar tādu pašu mērķi, būtību un sekām, kurus var pielāgot, ņemot vērā turpmākus Savienības tiesību aktu grozījumus. Šīs regulas spēkā esamībai nebūtu jāizslēdz tādu citu Savienības tiesību aktu piemērošana, kuros ir noteiktas prasības attiecībā uz vērtības ķēdes pienācīgu pārbaudi. Ja šādos citos Savienības tiesību aktos ir paredzēti konkrētāki noteikumi vai tie papildina prasības attiecībā uz šajā regulā paredzētajiem noteikumiem, šādi noteikumi būtu jāpiemēro kopā ar šo regulu. Turklāt, ja šajā regulā ir ietverti konkrētāki noteikumi, tos nevajadzētu interpretēt tādā veidā, kas apdraud citu pienācīgas pārbaudes jomā pastāvošu Savienības tiesību aktu efektīvu piemērošanu vai to vispārējā mērķa sasniegšanu. Komisijai vajadzētu būt iespējai izdot skaidras un viegli saprotamas norādes par tirgus dalībnieku un tirgotāju, jo īpaši MVU, atbilstību šai regulai.

- (57) Pirmiedzīvotāju tiesību ievērošana attiecībā uz mežiem un *FPIC* principa ievērošana, tostarp, kā noteikts ANO Deklarācijā par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām, palīdz aizsargāt biodaudzveidību, mazināt klimata pārmaiņas un risināt ar to saistītās sabiedrības intereses. Pirmiedzīvotājiem ir tradicionāli pārmantotās zināšanas par ekoloģisko un medicīnisko vērtību, un ļoti bieži tie piedāvā mežu resursu ilgtspējīgas izmantošanas modeli. Tas var veicināt saglabāšanu *in situ* saskaņā ar KBD prasībām. Turklāt pētījumi liecina, ka mežos dzīvojošiem pirmiedzīvotājiem ir divējāda loma cīņā pret klimata pārmaiņām: pirmkārt, tie parasti izrāda pretestību savas paaudžu paaudzēs apdzīvotās zemes aizņemšanai un atmežošanai un, otrkārt, dažas pirmiedzīvotāju kopienas uzskata par savu pienākumu aizsargāt mežus, lai mazinātu klimata pārmaiņas.
- (58) ANO 1992. gada Riodežaneiro Vides un attīstības deklarācijā izklāstītie principi, jo īpaši 10. princips, kas attiecas uz sabiedrības informētības nozīmi un sabiedrības dalību vides jautājumu risināšanā, un 22. princips, kas attiecas uz pirmiedzīvotāju būtisko nozīmi vides pārvaldībā un attīstībā, ir svarīgi saistībā ar meža ilgtspējīgas apsaimniekošanas nodrošināšanu.
- (59) Pēc Starptautiskās Darba organizācijas 1989. gada Konvencijas par pirmiedzīvotāju un cilšu tautām (Nr. 169) apstiprināšanas, gadu gaitā tika izstrādāta pirmiedzīvotāju *FPIC* koncepcija un tā ir atspoguļota ANO Deklarācijā par pirmiedzīvotāju tiesību aizsardzību. Tās mērķis ir nodrošināt, ka lēmumu pieņemšanas procesā par projektiem, kas skar pirmiedzīvotājus, tiek ņemta vērā iespējamā ietekme uz pirmiedzīvotājiem.

- (60) Tirgus dalībniekiem, uz kuriem attiecas citi Savienības tiesību akti, ar ko nosaka pienācīgas pārbaudes prasības vērtības ķēdē attiecībā uz negatīvu ietekmi uz cilvēktiesībām vai vidi, būtu jāspēj izpildīt šajā regulā noteiktos paziņošanas pienākumus, iekļaujot prasīto informāciju, kad tiek sniegts paziņojums saskaņā ar citiem Savienības tiesību aktiem.
- (61) Atbildība par šīs regulas izpildes panākšanu būtu jāuzņemas dalībvalstīm, un dalībvalstu kompetentajām iestādēm būtu jānodrošina, ka šī regula tiek pilnībā ievērota. Vienotu šīs regulas piemērošanu attiecībā uz attiecīgajiem izstrādājumiem, ko ievēd tirgū vai izved no tā, var panākt, tikai sistemātiski apmainoties ar informāciju un savstarpēji sadarbojoties kompetentajām iestādēm, muitas dienestiem un Komisijai.

(62) Šīs regulas rezultatīva un efektīva īstenošana un izpildes panākšana ir būtiska, lai sasniegtu tās mērķus. Šajā nolūkā Komisijai būtu jāizveido un jāpārvalda informācijas sistēma, lai palīdzētu tirgus dalībniekiem un kompetentajām iestādēm sniegt vajadzīgo informāciju par tirgū laistajiem attiecīgajiem izstrādājumiem un piekļūt tai. Tirgus dalībniekiem pienācīgas pārbaudes paziņojumi jāiesniedz informācijas sistēmā. Informācijas sistēmai vajadzētu būt pieejamai kompetentajām iestādēm un muitas dienestiem, lai atvieglotu to pienākumu izpildi saskaņā ar šo regulu, un būtu jāatvieglo informācijas pārsūtīšana starp dalībvalstīm, kompetentajām iestādēm un muitas iestādēm. Nekomerciāla rakstura sensitīviem datiem vajadzētu būt pieejamiem arī plašākai sabiedrībai, ar noteikumu, ka dati ir anonimizēti – izņemot informācija par sarakstu ar galīgajiem spriedumiem par juridisku personu šīs regulas pārkāpumiem un par sankcijām, kas tām uzliktas, – un tie būtu jānodrošina atvērtā un mašīnlasāmā formātā saskaņā ar Savienības atvērto datu politiku, kā tas noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2019/1024¹.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1024 (2019. gada 20. jūnijs) par atvērtajiem datiem un publiskā sektora informācijas atkalizmantošanu (OV L 172, 26.6.2019., 56.lpp.).

(63) Attiecībā uz attiecīgajiem izstrādājumiem, ko ievieš tirgū vai izved no tā, kompetentajām iestādēm būtu jāuzdod pārbaudīt attiecīgo izstrādājumu atbilstību šai regulai, pamatojoties cita starpā uz tirgus dalībnieku iesniegtajiem pienācīgas pārbaudes paziņojumiem. Muitas dienestiem vajadzētu būt uzdevumam nodrošināt, ka attiecīgā gadījumā tiem dara pieejamu atsauci uz pienācīgas pārbaudes paziņojumu. Papildus, no brīža, kad tiek ieviesta elektroniskā saskarne informācijas apmaiņai starp muitas dienestiem un kompetentajām iestādēm, muitas dienestiem būtu jāpārbauda pienācīgas pārbaudes paziņojuma statuss pēc tam, kad kompetentās iestādes informācijas sistēmā ir veikušas sākotnējo riska analīzi. Muitas dienestiem būtu attiecīgi jāīsteno, piemēram, jāaptur vai jāatsaka attiecīgā pirmprece vai attiecīgais izstrādājums, ja tas tiek pieprasīts pamatojoties uz pienācīgās pārbaudes paziņojuma statusu informācijas sistēmā. Minētā īpašā kontroļu organizēšana padara Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/1020¹ VII nodaļu par nepiemērojamu, ciktāl tas attiecas uz šīs regulas piemērošanu un izpildes panākšanu.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/1020 (2019. gada 20. jūnijs) par tirgus uzraudzību un produktu atbilstību un ar ko groza Direktīvu 2004/42/EK un Regulas (EK) Nr. 765/2008 un (ES) Nr. 305/2011 (OV L 169, 25.6.2019., 1. lpp.).

- (64) Dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka kompetentajām iestādēm vienmēr ir pieejami pietiekami finanšu resursi to pienācīgai nodrošināšanai ar personālu un aprīkojumu. Ir vajadzīgi lieli resursi, lai efektīvi veiktu pārbaudes, un stabili resursi būtu jānodrošina tādā līmenī, kāds atbilst izpildes panākšanas vajadzībām konkrētajā brīdī. Dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai papildināt publisko finansējumu, atgūstot no attiecīgajiem uzņēmējiem izmaksas, kas radušās, veicot pārbaudes saistībā ar attiecīgajām pirmprecēm un attiecīgajiem izstrādājumiem, kuriem tika konstatēta neatbilstība.
- (65) Šī regula neskar citus Savienības tiesību aktus par precēm un izstrādājumiem, ko ievieš tirgū vai izved no tā, jo īpaši Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 952/2013¹ attiecībā uz muitas dienestu pilnvarām un muitas kontroli. Būtu jāatgādina importētājiem, ka minētās regulas 220., 254., 256., 257. un 258. pantā ir paredzēts, ka produktiem, ko ievieš tirgū un kam vajadzīga turpmāka pārstrāde, ir jāpiemēro attiecīga muitas procedūra, kura ļauj veikt šādu pārstrādi. Kopumā laišana brīvā apgrozībā vai eksports nebūtu jāuzskata par pierādījumu atbilstībai Savienības tiesību aktiem, jo šāda laišana brīvā apgrozībā vai eksports ne vienmēr ietver pilnīgu atbilstības kontroli.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 952/2013 (2013. gada 9. oktobris), ar ko izveido Savienības Muitas kodeksu (OV L 269, 10.10.2013., 1. lpp.).

- (66) Lai optimizētu kontroles procesu, tostarp līdz minimumam samazinātu administratīvo slogu attiecīgajiem izstrādājumiem, ko ieved tirgū vai izved no tā, ir jāizveido sadarbspējīgas elektroniskas saskarnes, kas nodrošina datu automātisku pārsūtīšanu starp muitas sistēmām un kompetento iestāžu informācijas sistēmām. Šādu datu pārsūtīšanas nodrošināšanai ir loģiski izvēlēties Eiropas Savienības vienloga vidi muitas jomā. Saskaņā ar vajadzību būt augstākā mērā automatizētai un viegli lietojamai, un tai būtu jāatvieglo muitas dienestu un tirgus dalībnieku veicamie procesi. Turklāt, ņemot vērā ierobežotās atšķirības starp datiem, kas jādara pieejami muitas dienestiem un kas ir jāiekļauj pienācīgas pārbaudes paziņojumā, ir lietderīgi ierosināt arī pieeju "no uzņēmuma līdz valdībai", saskaņā ar kuru tirgotāji un tirgus dalībnieki attiecīgā izstrādājuma pienācīgas pārbaudes paziņojumu dara pieejamu, izmantojot valsts vienloga vidi muitas jomā, un minētais paziņojums tiek automātiski nosūtīts uz šajā regulā noteikto informācijas sistēmu, ko izmanto kompetentās iestādes. Muitas dienestiem un kompetentajām iestādēm būtu jāpalīdz noteikt nosūtāmos datus un jebkuras citas tehniskās prasības.

(67) Risks, ka tirgū tiks laisti vai tiks eksportēti neatbilstīgi izstrādājumi, atšķiras atkarībā no pirmpreces un izstrādājuma, kā arī no to izcelsmes valsts un ražotājvalsts vai to daļām. Tirgus dalībniekiem, kuri iegūst pirmpreces un izstrādājumus no valstīm vai to daļām, kurās ir zems risks audzēt, ievākt vai ražot attiecīgās pirmpreces, kas pārkāpj šo regulu, būtu jāuzliek mazāk pienākumu, tādējādi samazinot atbilstības nodrošināšanas izmaksas un administratīvo slogu, izņemot, ja tirgus dalībniekam ir zināms vai tam ir pamats uzskatīt, ka pastāv risks par neatbilstību šai regulai. Ja kompetentajai iestādei kļūst zināms risks, ka tiek apieta šī regula, piemēram, ja attiecīgā pirmprece vai attiecīgais izstrādājums, kas ražots augsta riska valstī, pēc tam tiek pārstrādāts zema riska valstī vai tās daļās, no kuras tas tiek laists tirgū vai no kuras tas tiek ievests tirgū vai izvests no tirgus, un pienācīgas pārbaudes paziņojumā vai muitas deklarācijā norādīts, ka attiecīgā pirmprece vai attiecīgais izstrādājums ir ražots zema riska valstī, kompetentajai iestādei turpmākās pārbaudēs būtu jānoskaidro, vai pastāv jebkāda neatbilstība, un vajadzības gadījumā būtu jāveic atbilstoši pasākumi, piemēram, attiecīgās pirmpreces vai attiecīgā izstrādājuma aizturēšana un attiecīgās pirmpreces vai attiecīgā izstrādājuma laišanas tirgū vai eksporta apturēšana, kā arī jāveic papildu pārbaudes. Kompetentajām iestādēm vajadzētu būt pienākumam piemērot paaugstinātu pārbaudi attiecīgajām pirmprecēm un attiecīgajiem izstrādājumiem no augsta riska valstīm vai to daļām.

- (68) Turklāt Komisijai būtu jānovērtē atmežošanas un meža degradācijas risks valsts vai tās daļu līmenī, pamatojoties uz virkni kritēriju, kas atspoguļo gan kvantitatīvus, objektīvus un starptautiski atzītus datus, gan norādes, ka valstis aktīvi iesaistās cīņā pret atmežošanu un meža degradāciju. Šādai salīdzinošās novērtēšanas informācijai būtu jānodrošina, ka tirgus dalībniekiem ir vieglāk Savienībā veikt pienācīgu pārbaudi un kompetentajām iestādēm ir vieglāk uzraudzīt un nodrošināt atbilstību, vienlaikus arī motivējot ražotājvalstis palielināt savu lauksaimnieciskās ražošanas sistēmu ilgtspēju un samazināt atmežošanas radīto ietekmi. Tam vajadzētu palīdzēt padarīt piegādes ķēdes pārredzamākas un ilgtspējīgākas. Salīdzinošās novērtēšanas sistēmai vajadzētu būt balstītai uz trīs līmeņu sistēmu, kurā valstis tiek klasificētas kā zema, standarta vai augsta riska valstis. Lai nodrošinātu pienācīgu pārredzamību un skaidrību, Komisijai jo īpaši būtu jādara publiski pieejami salīdzinošajai novērtēšanai izmantotie dati, ierosinātās klasifikācijas maiņas iemesli un attiecīgās valsts atbilde. Saistībā ar attiecīgajiem izstrādājumiem no zema riska valstīm vai to daļām, tirgus dalībniekiem būtu jāļauj veikt vienkāršotu pienācīgu pārbaudi. Saistībā ar attiecīgajiem izstrādājumiem no augsta riska valstīm vai to daļām, kompetentajām iestādēm vajadzētu būt pienākumam piemērot pastiprinātu pārbaudi. Komisijai būtu jāpiešķir pilnvaras pieņemt īstenošanas aktus, lai izveidotu sarakstu, kurā tiktu iekļautas valstis vai to daļas, kurās ir zems vai augsts risks.
- (69) Komisijai būtu jāsadarbojas ar valstīm, kas ir klasificētas vai varētu tikt klasificētas kā augsta riska valstis, un attiecīgajām ieinteresētajām personām minētajās valstīs, lai tiektos samazināt riska līmeni.

(70) Kompetentajām iestādēm būtu regulāri jāpārbauda tirgus dalībnieki un tirgotāji, lai pārlicinātos, ka tie faktiski pilda šajā regulā noteiktos pienākumus. Turklāt kompetentajām iestādēm būtu jāveic pārbaudes, balstoties uz to rīcībā esošu attiecīgu informāciju, tostarp trešo personu paustas pamatotas bažas. Kompetentajām iestādēm būtu jāizmanto uz risku balstīta pieeja, lai identificētu veicamās pārbaudes. Attiecībā uz attiecīgajiem izstrādājumiem no valstīm vai to daļām, kuras klasificētas kā augsta riska valstis vai to daļas, attiecīgajiem tirgus dalībniekiem un tirgotājiem un to attiecīgo pirmpreču un attiecīgo izstrādājumu tirgus daļas apjomiem, būtu jāpiemēro divējāda pieeja, kas nodrošina pilnīgu tvērumu. Tādējādi kompetentajām iestādēm vajadzētu būt pienākumam pārbaudīt noteiktu tirgus dalībnieku un tirgotāju procentuālo daļu, vienlaikus aptverot arī attiecīgo izstrādājumu konkrētu procentuālo daļu. Attiecībā uz attiecīgajiem izstrādājumiem no valstīm vai to daļām, kas klasificētas kā zema vai standarta riska valstis vai to daļas, kompetentajām iestādēm vajadzētu būt pienākumam pārbaudīt vismaz noteiktu tirgus dalībnieku un tirgotāju procentuālo daļu. Pārbaūžu līmenim saistībā ar attiecīgajiem izstrādājumiem no augsta riska valstīm vai to daļām vajadzētu būt augstākam, savukārt standarta vai zema riska valstīm vai to daļām tas varētu būt zemāks. Komisijai, pārskatot šo regulu, būtu jāizvērtē un jāidentificē tādām ikgadējām pārbaudēm paredzētie kvantitatīvie mērķi, kas jāveic kompetentajām iestādēm, un šiem mērķiem ir jābūt piemērotiem, lai nodrošinātu šīs regulas izpildi un saskaņotu pieeju visā Savienībā.

(71) Kompetento iestāžu pārbaudēm, ko tās veic attiecībā uz tirgus dalībniekiem un tirgotājiem, būtu jāaptver pienācīgu pārbaudžu sistēmas un attiecīgo izstrādājumu atbilstība šai regulai. Pārbaudžu pamatā vajadzētu būt uz risku balstītu veikto pārbaudžu plānam, kurā ir iekļauti riska kritēriji, kas ļauj kompetentajām iestādēm veikt tirgus dalībnieku un tirgotāju iesniegto pienācīgas pārbaudes paziņojumu riska analīzi. Nosakot riska kritērijus, būtu jāņem vērā atmežošanas risks, kas saistīts ar attiecīgajām pirmprecēm ražotājvalstī, tas, kāda ir līdzšinējā tirgus dalībnieku un tirgotāju neatbilstība šajā regulā noteiktajiem pienākumiem, un visa cita kompetentajām iestādēm pieejamā būtiskā informācija. Pienācīgas pārbaudes paziņojumu riska analīzei būtu jāļauj kompetentajām iestādēm identificēt tos tirgus dalībniekus, tirgotājus un attiecīgos izstrādājumus, kas jāpārbauda. Minētā riska analīze būtu jāveic, izmantojot elektroniskas datu apstrādes metodes informācijas sistēmā, izmantojot kuru tiek iesniegti pienācīgas pārbaudes paziņojumi. Vajadzības gadījumā un ja tehniski iespējams, kompetentajām iestādēm, pēc apspriešanās ar trešo valstu iestādēm un ciešā sadarbībā ar tām, vajadzētu arī būt iespējai veikt pārbaudes uz vietas.

- (72) Ja pienācīgas pārbaudes paziņojumu riska analīzē tiek atklāts augsts konkrētu attiecīgo izstrādājumu neatbilstības risks, kompetentajām iestādēm vajadzētu būt iespējai veikt tūlītējus pagaidu pasākumus, lai novērstu to, ka minētie izstrādājumi tiek laisti tirgū, darīti pieejami tirgū vai eksportēti. Gadījumos, kad šādi attiecīgie izstrādājumi tiek ievesti tirgū vai izvesti no tā, kompetentajām iestādēm būtu jāpieprasa muitas dienestiem apturēt to laišanu brīvā apgrozībā vai eksportu, lai kompetentās iestādes varētu veikt vajadzīgās pārbaudes. Šādi pieprasījumi būtu jāpaziņo, izmantojot muitas dienestu un kompetento iestāžu saskarnes sistēmu. Apturēt to, ka izstrādājumi tiek laisti tirgū vai darīti pieejami tirgū, tiek laisti brīvā apgrozībā vai eksportēti, drīkstētu ne ilgāk kā trīs darba dienas vai – attiecībā uz ātrbojīgiem attiecīgajiem izstrādājumiem – 72 stundas, izņemot gadījumus, kad kompetentajām iestādēm ir nepieciešams papildu laiks, lai novērtētu attiecīgo pirmpreču un attiecīgo izstrādājumu atbilstību šai regulai. Šādos gadījumos kompetentajām iestādēm būtu jāveic papildu pagaidu pasākumi, lai pagarinātu apturēšanas periodu, vai, ja attiecīgie izstrādājumi tiek ievesti tirgū vai izvesti no tā, jāpieprasa šāds pagarinājums muitas dienestiem,.
- (73) Kompetentajām iestādēm būtu regulāri jāatjaunina pārbaužu plāni, pamatojoties uz minēto pārbaužu īstenošanas rezultātiem. Attiecībā uz tiem tirgus dalībniekiem, kuri uzrāda konsekventu atbilstības sasniegumu, varētu veikt retākas pārbaudes.

- (74) Lai nodrošinātu šīs regulas īstenošanu un rezultatīvu izpildes panākšanu, dalībvalstīm vajadzētu būt pilnvarām izņemt un atsaukt neatbilstīgus attiecīgus izstrādājumus, kā arī veikt atbilstošus korektīvos pasākumus. Tām arī būtu jānodrošina, ka par šīs regulas pārkāpumiem, ko veic tirgus dalībnieki un tirgotāji, tiek piemērotas iedarbīgas, samērīgas un atturošas sankcijas.
- (75) Lai palielinātu tirgus dalībnieku un tirgotāju pārskatatbildību, Komisijai savā tīmekļa vietnē būtu jāpublicē saraksts ar galīgajiem spriedumiem par juridisku personu šīs regulas pārkāpumiem un par sankcijām, kas tām uzliktas. Minētā informācija varētu palīdzēt kompetentajām iestādēm, citiem tirgus dalībniekiem un tirgotājiem veikt savus riska novērtējumus un palielināt patērētāju un pilsoniskās sabiedrības informētību par tirgus dalībniekiem un tirgotājiem, kuri pārkāpj šo regulu.
- (76) Šīs regulas īstenošanai būs vajadzīgi pietiekami resursi un spējas. Šajā sakarā papildus valsts resursiem dalībvalstīm būtu pēc iespējas vairāk jāizmanto iespējas un izdevības sniegt atbalstu, kas pieejams Savienības līmenī un citi līdzekļi, tostarp kohēzijas fondi un spēju veidošanas instrumenti, jo īpaši ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/240¹ izveidotā tehniskā atbalsta instrumenta kontekstā.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/240 (2021. gada 10. februāris), ar ko izveido tehniskā atbalsta instrumentu (OV L 57, 18.2.2021., 1. lpp.).

- (77) Ņemot vērā atmežošanas un meža degradācijas un ar to saistītās tirdzniecības starptautisko raksturu, kompetentajām iestādēm būtu jāsadarbojas savā starpā, ar dalībvalstu muitas dienestiem, ar Komisiju un ar trešo valstu administratīvajām iestādēm. Kompetentajām iestādēm būtu arī jāsadarbojas ar tām kompetentajām iestādēm, kas uzrauga un īsteno citus Savienības tiesību aktus, kuros ir noteiktas pienācīgas pārbaudes prasības vērtību ķēdē attiecībā uz negatīvu ietekmi uz cilvēktiesībām vai vidi.
- (78) Saskaņā ar Eiropas Savienības Tiesas iedibināto judikatūru dalībvalstu tiesām ir jānodrošina personas tiesību aizsardzība tiesā saskaņā ar Savienības tiesībām. Papildus tam Līguma par Eiropas Savienību (LES) 19. panta 1. punkts prasa dalībvalstīm nodrošināt tiesību aizsardzības līdzekļus, kas ir pietiekami efektīvi tiesiskās aizsardzības nodrošināšanai jomās, uz kurām attiecas Savienības tiesības. Šajā sakarā dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka sabiedrībai, tostarp fiziskām vai juridiskām personām, kas pauž pamatotas bažas saskaņā ar šo regulu, ir pieeja tiesu iestādēm atbilstoši saistībām, kam dalībvalstis ir piekritušas kā ANO Eiropas Ekonomikas komisijas (ANO/EEK) 1998. gada 25. jūnija Konvencijas par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem ("Orhūsas konvencija") līgumslēdzējas puses.

(79) Lai nodrošinātu, ka šī regula saglabā savu nozīmi un atbilst tirdzniecības, zinātnes un tehnoloģiju attīstībai, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar LESD 290. pantu attiecībā uz attiecīgo izstrādājumu KN kodu sarakstu, kas izklāstīts šīs regulas I pielikumā. Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu atbilstīgas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu¹. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlamentam un Padomei visi dokumenti būtu jāsaņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem vajadzētu būt sistemātiskai piekļuvei Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.

¹ OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp.

(80) Regula (ES) Nr. 995/2010 aizliedz Savienības tirgū laist nelikumīgi iegūtus kokmateriālus un koka izstrādājumus. Tā nosaka pienākumus tirgus dalībniekiem, kuri laiž tirgū kokmateriālus pirmo reizi, veikt pienācīgu pārbaudi un tirgotājiem veikt izsekojamu uzskaiti par saviem piegādātājiem un klientiem. Šajā regulā būtu jā saglabā pienākums nodrošināt tirgū laisto attiecīgo izstrādājumu, tostarp koksnes un koksnes izstrādājumu, likumību un minētais pienākums jāpapildina ar ilgtspējas prasību. Tādēļ Regula (ES) Nr. 995/2010 un ar to saistītā Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 607/2012¹ kļūs liekas pēc šīs regulas pieņemšanas un tās būtu jāatceļ. Kokmateriāli un koka izstrādājumi, kā definēts Regulas (ES) Nr. 995/2010 2. panta a) punktā, ir līdzvērtīgi koksnei un koksnes izstrādājumiem, kas uzskaitīti šīs regulas I pielikumā un kas satur vai ir izgatavoti, izmantojot koksni.

¹ Komisijas Īstenošanas regula (ES) Nr. 607/2012 (2012. gada 6. jūlijs) par sīki izstrādātiem noteikumiem attiecībā uz likumības pārbažu sistēmu un attiecībā uz pārraudzības organizācijām veikto pārbažu biežumu un raksturu, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) Nr. 995/2010, ar ko nosaka pienākumus tirgus dalībniekiem, kas laiž tirgū kokmateriālus un koka izstrādājumus (OV L 177, 7.7.2012., 16. lpp.).

- (81) Ar Padomes Regulu (EK) Nr. 2173/2005 izveido meža tiesību aktu ieviešanas, pārvaldības un tirdzniecības (*FLEGT*) licencēšanas sistēmu kokmateriālu importam Savienībā. Licencēšanas sistēma tiek īstenota ar brīvprātīgiem partnerības nolīgumiem (BPN), kas noslēgti ar kokmateriālu ražotājām valstīm, un tās nolūks ir apturēt nelikumīgu mežizstrādi un uzlabot mežu pārvaldību un ar to saistīto tirdzniecību. Šai regulai būtu jābalstās uz *FLEGT* sasniegtajiem pozitīvajiem rezultātiem, jo īpaši attiecībā uz ieinteresēto personu lielāku līdzdalību un uzlabotu mežu pārvaldību. Atsevišķos gadījumos attiecībā uz koku izstrādājumu likumīgumu šo regulu varētu papildināt ar BPN. Lai izpildītu pašreizējās divpusējās saistības un noturētu panākumus, kas sasniegti ar partnervalstīm, kurās ir ieviesta funkcionējoša sistēma (*FLEGT* licencēšanas posms) un, attiecīgajā gadījumā un ja ir tāda vienošanās, ar pašreizējiem BPN partneriem strādātu pie tā, lai tie sasniegtu minēto posmu, šajā regulā būtu jāiekļauj noteikums deklarēt, ka tiek uzskatīts, ka koksne un koksnes izstrādājumi, uz ko attiecas derīga *FLEGT* licence, atbilst Regulā (EK) Nr. 2173/2005 noteiktajai likumības prasībai.

(82) Lai gan šī regula attiecas uz atmežošanu un meža degradāciju, kā paredzēts paziņojumā "Pastiprināt ES rīcību ar mērķi aizsargāt un atjaunot pasaules mežus", mežu aizsardzībai nevajadzētu izraisīt citu dabas ekosistēmu pārveidošanu vai degradāciju. Tādas ekosistēmas, tostarp apsaimniekotas, kā mitrāji, savannas un kūdrāji ir ļoti nozīmīgas globālajos centienos apturēt klimata pārmaiņas un biodaudzveidības krīzi, kā arī citiem IAM, un to pārveidošanai vai degradācijai ir jāpievēršas ar īpaši steidzamu rīcību un tā jānovērš. Ņemot vērā Savienības ietekmi uz dabas ekosistēmām, kas nav meža ekosistēmas, ne vēlāk kā vienu gadu pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas Komisijai būtu jāizvērtē un attiecīgā gadījumā jāiesniedz tiesību akta priekšlikums par šīs regulas darbības jomas paplašināšanu, attiecinot to arī uz citām kokaugiem klātām zemēm. Turklāt ne vēlāk kā divus gadus pēc minētās spēkā stāšanās dienas Komisijai būtu jāizvērtē un attiecīgā gadījumā jāiesniedz tiesību akta priekšlikums par šīs regulas darbības jomas paplašināšanu, attiecinot to arī uz citām dabas ekosistēmām, tostarp citām zemēm ar augstu oglekļa uzkrājumu un augstu biodaudzveidības vērtību, piemēram, zālājiem, kūdrājiem un mitrājiem. Ekosistēmas arī arvien vairāk saskaras ar pārveidošanas un degradācijas spiedienu, ko rada pirmpreču ražošana Savienības tirgum. Komisijai vēlākais divu gadu laikā pēc šīs regulas spēkā stāšanās būtu jāveic arī novērtējums par nepieciešamību un iespēju paplašināt šīs regulas piemērošanas jomu, iekļaujot arī citas pirmpreces. Vienlaikus Komisijai būtu arī jāpārskata attiecīgo izstrādājumu KN kodu saraksts, kas izklāstīts šīs regulas I pielikumā.

- (83) Ņemot vērā aicinājumu, kas izteikts Eiropas Parlamenta 2020. gada 22. oktobra rezolūcijā "ES tiesiskais regulējums ES izraisītas globālās atmežošanas apturēšanai un vēršanai pretējā virzienā" un ko paudis lielais vairākums no gandrīz 1,2 miljoniem dalībnieku, kuri piedalījās Komisijas rīkotajā sabiedriskajā apspriešanā, Komisijai savā izvērtējumā un jebkurā turpmākā tiesību akta priekšlikumā galvenā uzmanība būtu jāpievērš šīs regulas darbības jomas paplašināšanai, attiecinot to arī uz ekosistēmām, kas nav meža ekosistēmas, un to pārveidošanu un degradāciju.
- (84) Ja šīs regulas nolūkiem ir jāapstrādā personas dati, minētie dati būtu jāapstrādā saskaņā ar Savienības tiesību aktiem par personas datu aizsardzību. Jebkādam personas datu apstrādei saskaņā ar šo regulu ir jāpiemēro attiecīgi Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679¹ un Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725².

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2016/679 (2016. gada 27. aprīlis) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi un šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Direktīvu 95/46/EK (Vispārīgā datu aizsardzības regula), (OV L 119, 4.5.2016., 1. lpp.).

² Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2018/1725 (2018. gada 23. oktobris) par fizisku personu aizsardzību attiecībā uz personas datu apstrādi Savienības iestādēs, struktūrās, birojos un aģentūrās un par šādu datu brīvu apriti un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 45/2001 un Lēmumu Nr. 1247/2002/EK (OV L 295, 21.11.2018., 39. lpp.).

- (85) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķi, proti, cīnīties pret atmežošanu un meža degradāciju, samazinot patēriņu Savienībā, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet tā mēroga dēļ to var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā LES 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu, šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minētā mērķa sasniegšanai.
- (86) Tirgus dalībniekiem, tirgotājiem un kompetentajām iestādēm būtu jādod saprātīgs termiņš, lai sagatavotos šīs regulas prasību izpildei,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

1. nodaļa

Vispārīgi noteikumi

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Ar šo regulu paredz noteikumus par to, kā Savienības tirgū laist un darīt pieejamus, kā arī eksportēt no Savienības attiecīgos izstrādājumus, kas uzskaitīti I pielikumā un kas satur attiecīgās pirmpreces, proti, liellopus, kakao, kafiju, eļļas palmas, kaučuku, soju un koksni, ir baroti ar minētajām attiecīgajām pirmprecēm vai ir izgatavoti, izmantojot tās, nolūkā:
 - a) līdz minimumam samazināt Savienības negatīvo pienesumu atmežošanā un meža degradācijā visā pasaulē, un tādējādi palīdzēt samazināt globālo atmežošanu;
 - b) samazināt Savienības negatīvo pienesumu attiecībā uz siltumnīcefekta gāzu emisijām un globālās biodaudzveidības izzušanu.
2. Izņemot 37. panta 3. punktā paredzēto noteikumu, šo regulu nepiemēro I pielikumā uzskaitītajiem attiecīgajiem izstrādājumiem, kas ražoti pirms 38. panta 1. punktā noteiktās dienas.

2. pants
Definīcijas

Šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- 1) "attiecīgās pirmpreces" ir liellopi, kakao, kafija, eļļas palmas, kaučuks, soja un koksne;
- 2) "attiecīgie izstrādājumi" ir izstrādājumi, kas uzskaitīti I pielikumā un kas satur attiecīgās pirmpreces, ir baroti ar tām vai ir izgatavoti, izmantojot tās;
- 3) "atmežošana" ir meža pārveidošana nolūkā to izmantot lauksaimniecībā neatkarīgi no tā, vai tā ir vai nav cilvēka izraisīta;
- 4) "mežs" ir zeme, kura aptver vairāk nekā 0,5 hektārus un kurā koki ir garāki par 5 metriem un vainagu projekcija ir lielāka par 10 %, vai kurā ir koki, kas spēj sasniegt šīs robežvērtības *in situ*, izņemot zemi, kas galvenokārt paredzēta lauksaimniecības vai pilsētu zemes izmantošanai;
- 5) "izmantošana lauksaimniecībā" ir zemes izmantošana lauksaimniecības nolūkā, tostarp lauksaimniecības plantācijām izmantota zeme un atmatā atstāta lauksaimniecības zeme, un izmantošana lopkopībai;
- 6) "lauksaimniecības plantācija" ir zeme ar koku audzēm lauksaimnieciskās ražošanas sistēmās, piemēram, augļu koku plantācijas, eļļas palmu plantācijas, olīvu dārzi un agromežsaimniecības sistēmas, kur kultūraugus audzē zem koku vainagu klāja; tas ietver visas attiecīgo pirmpreču, izņemot koksnes, plantācijas; lauksaimniecības plantācijas ir izslēgtas no jēdziena "mežs" definīcijas;

- 7) "meža degradācija" ir strukturālas izmaiņas mežu segumā, kas izpaužas kā:
- a) pirmatnējo mežu vai mežu, kas veidojušies dabiski atjaunojoties, pārveidošana par plantāciju mežiem vai par citu kokaugiem klātu zemi; vai
 - b) pirmatnējo mežu pārveidošana par stādītiem mežiem;
- 8) "pirmatnējais mežs" ir autohtonu koku sugu mežs, kas veidojas dabiski atjaunojoties, kurā nav skaidri konstatējama cilvēka darbība un kurā ekoloģiskie procesi nav nopietni traucēti;
- 9) "mežs, kas veidojas dabiski atjaunojoties" ir mežs, ko galvenokārt veido koki, kuri veidojas, dabiski atjaunojoties; tas ietver jebkuru no turpmāk uzskaitītajiem:
- a) mežus, kuros nav iespējams noteikt, vai tie ir stādīti vai dabiski atjaunojušies;
 - b) mežus, kuros ir gan autohtonas koku sugas, kas atjaunojušās dabiski, gan koki, kas ir iestādīti vai iesēti, un kuros ir gaidāms, ka koki, kas atjaunojušies dabiski, brieduma stadijā veidos lielāko daļu no augošās krājas;
 - c) to koku, kas sākotnēji veidojušies dabiskās atjaunošanās ceļā, atvasājus;
 - d) dabiski atjaunotus introducētu sugu kokus;

- 10) "stādīts mežs" ir mežs, ko galvenokārt veido iestādīti un/vai ar nolūku iesēti koki, ar noteikumu, ka ir gaidāms, ka iestādītie vai iesētie koki brieduma stadijā veidos vairāk nekā 50 % no augošās krājas; tas ietver sākotnēji iestādītu vai iesētu koku atvasāju;
- 11) "plantācijas mežs" ir stādīts mežs, kas tiek intensīvi apsaimniekots un kurā stādīšanas laikā un audzes brieduma stadijā atbilst visiem šādiem kritērijiem: viena vai divas sugas, viena vecumklase un regulārs attālums starp kokiem; tas ietver īscirtmeta plantācijas koksnes, šķiedras un enerģijas ieguvei, bet neietver mežus, kas iestādīti aizsardzībai vai ekosistēmu atjaunošanai, kā arī stādot vai sējot izveidotus mežus, kuri audzes brieduma stadijā atgādina vai nākotnē atgādinās mežus, kas veidojas dabiski atjaunojoties;
- 12) "cita kokaugiem klāta zeme" ir zeme, kas nav klasificēta kā "mežs" un kas aptver vairāk nekā 0,5 hektārus, un kurā koki ir garāki par 5 metriem un vainagu projekcija ir 5 līdz 10 %, vai kurā ir koki, kas spēj sasniegt šīs robežvērtības *in situ*, vai zeme, kurā vismaz 10 % sedz krūmi, krūmveidīgie un koki, izņemot zemi, kas galvenokārt paredzēta lauksaimniecības vai pilsētu zemes izmantošanai;

- 13) "neatmežojošs" nozīmē:
- a) ka attiecīgie izstrādājumi satur, ir baroti vai izgatavoti, izmantojot attiecīgās pirmpreces, kas ir ražotas, izmantojot zemi, kurā pēc 2020. gada 31. decembra nav veikta atmežošana; un
 - b) gadījumos, kad attiecīgie izstrādājumi satur koksni vai ir izgatavoti izmantojot koksni, – ka koksne ir ievākta no meža, neizraisot meža degradāciju pēc 2020. gada 31. decembra;
- 14) "ražots" nozīmē audzēts, ievākts, vai iegūts attiecīgajos zemes gabalos vai attiecībā uz liellopiem – novietnēs;
- 15) "tirgus dalībnieks" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas, veicot komercdarbību, tirgū dara pieejamus vai eksportē attiecīgos izstrādājumus;
- 16) "laist tirgū" nozīmē attiecīgo pirmpreci vai attiecīgo izstrādājumu pirmo reizi darīt pieejamu Savienības tirgū;
- 17) "tirgotājs" ir jebkura persona piegādes ķēdē, kas nav tirgus dalībnieks un kas, veicot komercdarbību, tirgū dara pieejamus attiecīgos izstrādājumus;

- 18) "darīt pieejamu tirgū" nozīmē par maksu vai bez maksas piegādāt attiecīgo izstrādājumu izplatīšanai, patēriņam vai izmantošanai Savienības tirgū, veicot komercdarbību;
- 19) "veicot komercdarbību" nozīmē nolūkā veikt apstrādi, izplatīšanai komerciāliem vai nekomerciāliem patērētājiem vai izmantošanai paša operatora vai tirgotāja darbījumdarbībā;
- 20) "persona" ir fiziska persona, juridiska persona vai jebkura personu apvienība, kam nav juridiskas personas statusa, bet kas saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem ir tiesīga veikt juridiskas darbības;
- 21) "persona, kas ir iedibināta Savienībā," ir:
- a) fiziskas personas gadījumā – ikviena persona, kuras dzīvesvieta ir Savienībā;
 - b) juridiskas personas vai personu apvienības gadījumā – ikviena persona, kurai Savienībā ir tās juridiskā adrese, galvenā mītne vai pastāvīgs iedibinājums;
- 22) "pilnvarots pārstāvis" ir jebkura fiziska vai juridiska persona, kas ir iedibināta Savienībā un saskaņā ar 6. pantu ir saņēmusi rakstisku tirgus dalībnieka vai tirgotāja pilnvaru rīkoties tā vārdā attiecībā uz noteiktiem uzdevumiem saistībā ar tirgus dalībnieka vai tirgotāja pienākumiem, kas noteikti šajā regulā;

- 23) "izcelsmes valsts" ir valsts vai teritorija, kā minēts Regulas (ES) Nr. 952/2013 60. pantā;
- 24) "ražotājvalsts" ir valsts vai teritorija, kurā ražota attiecīgā pirmprece vai attiecīgā pirmprece, kas tika izmantota attiecīgā izstrādājuma ražošanā vai ietverta tajā;
- 25) "neatbilstīgi izstrādājumi" ir attiecīgie izstrādājumi, kas neatbilst 3. pantam;
- 26) "nenozīmīgs risks" ir riska līmenis, kas attiecas uz attiecīgajām pirmprecēm un attiecīgajiem izstrādājumiem, ja, pamatojoties uz pilnīgu gan konkrētajam izstrādājumam raksturīgās, gan vispārīgās informācijas novērtējumu, un, ja nepieciešams, pamatojoties uz piemērotu riska mazināšanas pasākumu piemērošanu, minētās pirmpreces vai izstrādājumi nerada pamatu bažām par neatbilstību 3. panta a) vai b) punktam;
- 27) "zemes gabals" ir zeme, kura atrodas vienā nekustamajā īpašumā, kā tas atzīts ražotājvalsts tiesību aktos, kurā ir pietiekami vienvērtīgi apstākļi, lai kopējā līmenī ļautu novērtēt atmežošanas un meža degradācijas risku, kas saistīts ar uz šīs zemes ražotām attiecīgajām pirmprecēm;

- 28) "ģeolokācija" ir zemes gabala ģeogrāfiskā atrašanās vieta, ko raksturo ar ģeogrāfiskā platuma un garuma koordinātām, kuras atbilst vismaz vienam platuma un vienam garuma punktam, izmantojot vismaz sešus ciparus aiz komata; attiecībā uz zemes gabaliem, kuru platība pārsniedz četrus hektārus un kurus izmanto attiecīgo pirmpreču, kas nav liellopi, ražošanai, to norāda, izmantojot daudzstūrus ar pietiekami daudziem platuma un garuma punktiem, lai aprakstītu ikviena zemes gabala perimetru;
- 29) "novietne" ir jebkura telpa, struktūra vai – audzēšanā brīvās turēšanas apstākļos – jebkura vide vai vieta, kurā lauksaimniecības dzīvnieki tiek turēti uz laiku vai pastāvīgi;
- 30) "mikrouzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi" jeb "MVU" ir mikrouzņēmumi, mazie un vidējie uzņēmumi, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2013/34/ES¹ 3. pantā;
- 31) "pamatotas bažas" ir pienācīgi pamatots apgalvojums, kas balstīts objektīvā un pārbaudāmā informācijā par neatbilstību šai regulai un kam var būt nepieciešama kompetento iestāžu iejaukšanās;
- 32) "kompetentās iestādes" ir iestādes, kas izraudzītas saskaņā ar 14. panta 1. punktu;

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2013/34/ES (2013. gada 26. jūnijs) par noteiktu veidu uzņēmumu gada finanšu pārskatiem, konsolidētajiem finanšu pārskatiem un saistītiem ziņojumiem, ar ko groza Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2006/43/EK un atceļ Padomes Direktīvas 78/660/EEK un 83/349/EEK (OV L 182, 29.6.2013., 19. lpp.).

- 33) "muitas dienesti" ir muitas dienesti, kā definēts Regulas (ES) Nr. 952/2013 5. panta 1. punktā;
- 34) "muitas teritorija" ir teritorija, kā definēts Regulas (ES) Nr. 952/2013 4. pantā;
- 35) "trešā valsts" ir valsts vai teritorija ārpus Savienības muitas teritorijas;
- 36) "laišana brīvā apgrozībā" ir procedūra, kas noteikta Regulas (ES) Nr. 952/2013 201. pantā;
- 37) "eksports" ir procedūra, kas noteikta Regulas (ES) Nr. 952/2013 269. pantā;
- 38) "attiecīgie izstrādājumi, ko ieved tirgū" ir attiecīgie izstrādājumi no trešām valstīm, kuriem piemērota muitas procedūra "laišana brīvā apgrozījumā", kurus paredzēts laist Savienības tirgū un kuri nav paredzēti privātai lietošanai vai patēriņam Savienības muitas teritorijā;
- 39) "attiecīgie izstrādājumi, ko izved no tirgus" ir attiecīgie izstrādājumi, kam piemērota muitas procedūra "eksports";

- 40) "attiecīgie ražotājvalsts tiesību akti" ir ražotājvalstī piemērojami tiesību akti par ražošanas apgabala juridisko statusu attiecībā uz:
- a) zemes izmantošanas tiesībām;
 - b) vides aizsardzību;
 - c) noteikumiem, kas attiecas uz mežiem, tostarp mežu apsaimniekošanu un biodaudzveidības saglabāšanu, ja tie tieši attiecas uz koksnes ieguvi;
 - d) trešo personu tiesībām;
 - e) darba tiesībām;
 - f) cilvēktiesībām, kas aizsargātas saskaņā ar starptautiskajām tiesībām;
 - g) brīvas, iepriekšējas un apzinātas piekrišanas (*FPIC*) principu, tostarp, kā noteikts ANO Deklarācijā par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām;
 - h) nodokļu, korupcijas apkarošanas, tirdzniecības un muitas noteikumiem.

3. pants

Aizliegums

Attiecīgās pirmpreces un attiecīgos izstrādājumus nelaiž tirgū, nedara pieejamus tirgū un neeksportē, ja vien nav spēkā visi šie nosacījumi:

- a) tie ir neatmežojami;
- b) tie ražoti saskaņā ar attiecīgajiem ražotājvalsts tiesību aktiem; un
- c) uz tiem attiecas pienācīgas pārbaudes paziņojums.

2. nodaļa

Tirgus dalībnieku un tirgotāju pienākumi

4. pants

Tirgus dalībnieku pienākumi

1. Tirgus dalībnieki veic pienācīgu pārbaudi saskaņā ar 8. pantu pirms attiecīgo izstrādājumu laišanas tirgū vai pirms to eksportēšanas, lai pierādītu to, ka attiecīgie izstrādājumi atbilst 3. pantam.

2. Tirgus dalībnieki attiecīgos izstrādājumus nelaiž tirgū un tos neeksportē, ja iepriekš nav iesniegts pienācīgas pārbaudes paziņojums. Tirgus dalībnieki, kuri, pamatojoties uz pienācīgu pārbaudi, kas veikta saskaņā ar 8. pantu, secina, ka attiecīgie izstrādājumi atbilst 3. pantam, pirms attiecīgo izstrādājumu laišanas tirgū vai to eksportēšanas, izmantojot 33. pantā minēto informācijas sistēmu, dara pieejamu kompetentajām iestādēm pienācīgas pārbaudes paziņojumu. Šādā elektroniski pieejamā un pārsūtāmā pienācīgas pārbaudes paziņojumā iekļauj II pielikumā noteikto informāciju par attiecīgajiem izstrādājumiem un tirgus dalībnieka apliecinājumu, ka tirgus dalībnieks ir veicis pienācīgu pārbaudi un ir konstatējis, ka nav riska vai ir tikai nenozīmīgs risks.
3. Darot pieejamu pienācīgas pārbaudes paziņojumu kompetentajām iestādēm, tirgus dalībnieks uzņemas atbildību par attiecīgā izstrādājuma atbilstību 3. pantam. Tirgus dalībnieki uzskaiti par pārbaudes paziņojumiem glabā piecus gadus no dienas, kad paziņojums iesniegts, izmantojot 33. pantā minēto informācijas sistēmu.
4. Tirgus dalībnieki attiecīgos izstrādājumus nelaiž tirgū un neeksportē, ja ir spēkā viens vai vairāki no šādiem gadījumiem:
 - a) attiecīgie izstrādājumi ir neatbilstīgi;

- b) veicot pienācīgu pārbaudi, ir atklāts risks, kas nav nenozīmīgs, ka attiecīgie izstrādājumi ir neatbilstīgi;
 - c) tirgus dalībnieks nevarēja izpildīt 1. un 2. punktā minētos pienākumus.
5. Tirgus dalībnieki, kuri ir ieguvuši attiecīgu jaunu informāciju vai kuriem ir kļuvusi zināma šāda jauna informācija, tostarp pamatotas bažas, kas liecina par to, ka pastāv risks, ka attiecīgais izstrādājums, kuru tie jau ir laiduši tirgū, neatbilst šai regulai, nekavējoties informē kompetentās iestādes tajās dalībvalstīs, kurās tie attiecīgo izstrādājumu laiduši tirgū, kā arī tirgus dalībniekus, kuriem tie attiecīgo izstrādājumu ir piegādājuši. Ja tiek veikts eksports, tirgus dalībnieki informē tās dalībvalsts kompetento iestādi, kura ir ražotājvalsts.
6. Tirgus dalībnieki piedāvā visu nepieciešamo palīdzību kompetentajām iestādēm, lai atvieglotu 18. pantā minēto pārbažu veikšanu, tostarp piekļūt telpām un darīt pieejamu dokumentāciju un uzskaiti.
7. Tirgus dalībnieki paziņo tirgus dalībniekiem un tirgotājiem leņķi pa piegādes ķēdi par attiecīgajiem izstrādājumiem, ko tie laiduši tirgū vai eksportējuši, visu informāciju, kas vajadzīga, lai apliecinātu, ka ir veikta pienācīga pārbaude un nav konstatēts nekāds risks vai ir konstatēts tikai nenozīmīgs risks, tostarp ar minētajiem izstrādājumiem saistīto pienācīgas pārbaudes paziņojumu atsauces numurus.

8. Atkāpjoties no šā panta 1. punkta, tirgus dalībniekiem, kas ir MVU (“MVU tirgus dalībnieki”), nav pienākuma veikt pienācīgu pārbaudi tādiem attiecīgajiem izstrādājumiem, ko satur attiecīgie izstrādājumi vai no kuriem izgatavoti attiecīgie izstrādājumi un kuriem jau ir veikta pienācīga pārbaude saskaņā ar šā panta 1. punktu, un par kuriem jau ir iesniegts pienācīgas pārbaudes paziņojums saskaņā ar 33. pantu. Šādos gadījumos MVU tirgus dalībnieki pēc pieprasījuma sniedz kompetentajām iestādēm pienācīgas pārbaudes paziņojuma atsauces numuru. Attiecībā uz tām attiecīgo izstrādājumu daļām, kurām vēl nav veikta pienācīga pārbaude, MVU tirgus dalībnieki veic pienācīgu pārbaudi saskaņā ar šā panta 1. punktu.
9. Tirgus dalībnieki, kas nav MVU, var atsaukties uz pienācīgas pārbaudes paziņojumiem, kas jau ir iesniegti saskaņā ar 33. pantu, tikai pēc tam, kad tie ir pārliecinājušies, ka attiecīgajiem izstrādājumiem, ko satur attiecīgais izstrādājums vai no kuriem izgatavots attiecīgais izstrādājums, ir veikta pienācīga pārbaude saskaņā ar šā panta 1. punktu. Šādu pienācīgas pārbaudes paziņojumu, kas jau ir iesniegti saskaņā ar 33. pantu, atsauces numurus tie iekļauj pienācīgas pārbaudes paziņojumos, ko tie iesniedz atbilstoši šā panta 2. punktam. Attiecībā uz tām attiecīgo izstrādājumu daļām, kurām vēl nav veikta pienācīga pārbaude, tirgus dalībnieki, kas nav MVU, veic pienācīgo pārbaudi saskaņā ar šā panta 1. punktu.

10. Katrs tirgus dalībnieks, kas atsaucas uz pienācīgas pārbaudes paziņojumu, kas jau ir iesniegts saskaņā ar 33. pantu, saglabā atbildību par attiecīgo izstrādājumu atbilstību 3. pantam, tostarp par to, ka pirms šādu attiecīgo izstrādājumu laišanas tirgū vai eksportēšanas nav konstatēts nekāds risks vai ir konstatēts tikai nenozīmīgs risks.

5. pants

Tirgotāju pienākumi

1. Tirgotājus, kas nav MVU, uzskata par tirgus dalībniekiem, kas nav MVU, un uz tiem attiecas 3., 4. un 6., pants un 8.–13. pants, 16. panta 8. –11. punkts un 18. pants minētie pienākumi un noteikumi attiecībā uz attiecīgajām pirmprecēm un attiecīgajiem izstrādājumiem, kurus tie dara pieejamus tirgū.
2. Tirgotāji, kas ir MVU (“MVU tirgotāji”), attiecīgos izstrādājumus dara pieejamus tirgū tikai tad, ja to rīcībā ir 3. punktā prasītā informācija.

3. MVU tirgotāji apkopo un glabā šādu informāciju par attiecīgajiem izstrādājumiem, kurus tie plāno darīt pieejamus tirgū:
 - a) to tirgus dalībnieku vai tirgotāju nosaukums vai vārds un uzvārds, reģistrētais komercnosaukums vai reģistrētā preču zīme, pasta adrese, e-pasta adrese un, tīmekļa adrese (ja tāda ir pieejama), kuri tiem piegādājuši attiecīgos izstrādājumus, kā arī ar minētajiem izstrādājumiem saistīto pienācīgas pārbaudes paziņojumu atsauces numuri;
 - b) to tirgus dalībnieku vai tirgotāju nosaukums vai vārds, reģistrētais komercnosaukums vai reģistrētā preču zīme, pasta adrese, e-pasta adrese un tīmekļa adrese (ja tāda ir pieejama), kuriem tie ir piegādājuši attiecīgos izstrādājumus.
4. MVU tirgotāji 3. punktā minēto informāciju glabā vismaz piecus gadus no dienas, kad minētie izstrādājumi darīti pieejami tirgū, un pēc pieprasījuma iesniedz šo informāciju kompetentajām iestādēm.
5. MVU tirgotāji, kas ir ieguvuši attiecīgu jaunu informāciju vai kuriem ir kļuvusi zināma šāda jauna informācija, tostarp pamatotas bažas, kas liecina par to, ka pastāv risks, ka attiecīgais izstrādājums, kuru tie ir darījuši pieejamu tirgū, neatbilst šai regulai, nekavējoties informē kompetentās iestādes tajās dalībvalstīs, kurās tie attiecīgo izstrādājumu darījuši pieejamu tirgū, kā arī tirgotājus, kuriem tie attiecīgo izstrādājumu ir piegādājuši.

6. Tirgotāji, neatkarīgi no tā, vai tie ir vai nav MVU, piedāvā visu nepieciešamo palīdzību kompetentajām iestādēm, lai atvieglotu 18. un 19. pantā minēto pārbažu veikšanu, tostarp piekļuvi telpām un to, kā tiek darīta pieejama dokumentācija un uzskaitē.

6. pants

Pilnvarotie pārstāvji

1. Tirgus dalībnieki vai tirgotāji drīkst pilnvarot pilnvarotu pārstāvi viņu vārdā iesniegt pienācīgas pārbaudes paziņojumu saskaņā ar 4. panta 2. punktu. Šādos gadījumos tirgus dalībnieks vai tirgotājs saglabā atbildību par attiecīgā izstrādājuma atbilstību 3. pantam.
2. Pilnvarotais pārstāvis pēc pieprasījuma iesniedz kompetentajām iestādēm pilnvaras kopiju kādā no Savienības oficiālajām valodām, kā arī pilnvaras kopiju tās dalībvalsts oficiālajā valodā, kurā tiek izskatīts pienācīgas pārbaudes paziņojums, vai, ja tas nav iespējams, angļu valodā.

3. Tirgus dalībnieks, kas ir fiziska persona vai mikrouzņēmums, var pilnvarot kā pilnvarotu pārstāvi nākamo tirgus dalībnieku vai tirgotāju lejup pa piegādes ķēdi, kas nav fiziska persona vai mikrouzņēmums. Šāds nākamais tirgus dalībnieks vai tirgotājs lejup pa piegādes ķēdi nelaiž attiecīgos izstrādājumus tirgū, nedara tos pieejamus tirgū un neeksportē tos, pirms minētā tirgus dalībnieka vārdā, ievērojot 4. panta 2. punktu, nav iesniegts pienācīgas pārbaudes paziņojums. Šādos gadījumos, tirgus dalībnieks, kas ir fiziska persona vai mikrouzņēmums, saglabā atbildību par attiecīgā izstrādājuma atbilstību 3. pantam un paziņo minētajam nākamajam tirgus dalībniekam vai tirgotājam lejup pa piegādes ķēdi visu informāciju, kas nepieciešama, lai apstiprinātu, ka ir veikta pienācīga pārbaude un ka nav konstatēts nekāds risks vai ir konstatēts tikai nenozīmīgs risks.

7. pants

Trešās valstīs iedibinātu tirgus dalībnieku veikta laišana tirgū

Ja fiziska vai juridiska persona, kas iedibināta ārpus Savienības, laiž tirgū attiecīgos izstrādājumus, pirmo Savienībā iedibināto fizisko vai juridisko personu, kas šādus attiecīgos izstrādājumus dara pieejamus tirgū, uzskata par tirgus dalībnieku šīs regulas izpratnē.

8. pants

Pienācīga pārbaude

1. Pirms attiecīgo izstrādājumu laišanas tirgū vai pirms to eksportēšanas tirgus dalībnieki veic pienācīgu pārbaudi saistībā ar visiem attiecīgajiem izstrādājumiem, ko piegādā katrs konkrētais piegādātājs.

2. Pienācīga pārbaude ietver:
 - a) tādas informācijas, datu un dokumentu vākšanu, kas nepieciešami, lai izpildītu 9. pantā noteiktās prasības;
 - b) riska novērtēšanas pasākumus, kā minēts 10. pantā;
 - c) riska mazināšanas pasākumus, kā minēts 11. pantā.

9. pants

Informācijas prasības

1. Tirdzniecības dalībnieki vāc informāciju, dokumentus un datus, kas apliecina, ka attiecīgie izstrādājumi atbilst 3. pantam. Šajā nolūkā tirdzniecības dalībnieks par katru attiecīgo izstrādājumu vāc, kārtā un piecus gadus no dienas, kad attiecīgie izstrādājumi laisti tirgū vai eksportēti, glabā šādu informāciju, kam pievienoti pierādījumi:
 - a) apraksts, tostarp attiecīgo izstrādājumu tirdzniecības nosaukums un veids, kā arī – ja attiecīgie izstrādājumi satur koksni vai ir izgatavoti izmantojot koksni – sugu vispārpieņemtais nosaukums un to pilns zinātniskais nosaukums; izstrādājuma aprakstā iekļauj to attiecīgo pirmpreču vai attiecīgo izstrādājumu sarakstu, ko minētie attiecīgie izstrādājumi satur vai kas izmantoti to ražošanā;

- b) attiecīgo izstrādājumu daudzums; attiecībā uz attiecīgajiem izstrādājumiem, kas tiek ievesti tirgū vai izvesti no tā, daudzums jāizsaka neto masas kilogramos un – attiecīgā gadījumā – ar papildu mērvienību, kas noteikta Padomes Regulas (EEK) Nr. 2658/87¹ I pielikumā norādītajam harmonizētās sistēmas kodam; vai, visos citos gadījumos, daudzums jāizsaka neto masā vai – attiecīgā gadījumā – neto tilpumā vai vienību skaitā; papildu mērvienība ir izmantojama, ja to konsekventi nosaka visām iespējamām harmonizētās sistēmas koda apakšpozīcijām, kas minētas pienācīgas pārbaudes paziņojumā;
- c) ražotājvalsts un – ja nepieciešams – tās daļas;
- d) visu to zemes gabalu ģeoloģiskā karte, kuros ražotas attiecīgās pirmpreces, kuras satur attiecīgais izstrādājums vai no kurām tas ir izgatavots, kā arī ražošanas datums vai laikposms; ja attiecīgais izstrādājums satur attiecīgās pirmpreces vai ir izgatavots no tām, kas ražotas dažādos zemes gabalos, iekļauj visu dažādo zemes gabalu ģeoloģiskā karti; jebkāda atmežošana vai meža degradācija attiecīgajos zemes gabalos automātiski liedz visas šajos zemes gabalos esošās attiecīgās pirmpreces un attiecīgos izstrādājumus laist tirgū, darīt pieejamus tirgū un eksportēt tirgus; saistībā ar attiecīgajiem izstrādājumiem, kas satur liellopus vai ir izgatavoti, izmantojot liellopus, un tādiem attiecīgajiem izstrādājumiem, kuri ir baroti ar attiecīgajiem izstrādājumiem, ģeoloģiskā karte attiecas uz visām novietnēm, kur liellopi tiek turēti; saistībā ar visiem pārējiem I pielikumā minētajiem attiecīgajiem izstrādājumiem ģeoloģiskā karte attiecas uz zemes gabaliem;

¹ Padomes Regula (EEK) Nr. 2658/87 (1987. gada 23. jūlijs) par tarifu un statistikas nomenklatūru un kopējo muitas tarifu (OV L 256, 7.9.1987., 1. lpp.).

- e) jebkura tāda uzņēmuma vai personas nosaukums vai vārds un uzvārds, pasta adrese un e-pasta adrese no kā tiem ir piegādāti attiecīgie izstrādājumi;
- f) jebkura tāda uzņēmuma, tirgus dalībnieka vai tirgotāja nosaukums vai vārds un uzvārds, pasta adrese un e-pasta adrese, kam ir piegādāti attiecīgie izstrādājumi;
- g) pietiekami pārlicinoša un pārbaudāma informācija par to, ka attiecīgie izstrādājumi ir neatmežojīgi izstrādājumi;
- h) pietiekami pārlicinoša un pārbaudāma informācija par to, ka attiecīgās pirmpreces ir ražotas saskaņā ar attiecīgajiem ražotājvalsts tiesību aktiem, tostarp jebkuru vienošanos, kas dod tiesības izmantot attiecīgo apgabalu attiecīgās pirmpreces ražošanas vajadzībām.

2. Tirgus dalībnieks pēc pieprasījuma kompetentajām iestādēm dara pieejamu informāciju, dokumentus un datus, kas savākti saskaņā ar šo pantu.

10. pants
Riska novērtējums

1. Tirgus dalībnieki pārbauda un analizē informāciju, kas savākta saskaņā ar 9. pantu un jebkuru citu attiecīgo dokumentāciju. Pamatojoties uz šo informāciju un dokumentāciju, tirgus dalībnieki veic riska novērtējumu, lai noteiktu, vai pastāv risks, ka attiecīgie izstrādājumi, kurus paredzēts laist tirgū vai eksportēt, ir neatbilstīgi. Tirgus dalībnieki nelaiž tirgū attiecīgos izstrādājumus un neeksportē tos, izņemot, ja minētais riska novērtējums neatklāj nekādu risku vai atklāj tikai nenozīmīgu risku, ka attiecīgie izstrādājumi ir neatbilstīgi izstrādājumi.
2. Riska novērtējumā jo īpaši ņem vērā šādus kritērijus:
 - a) riska attiecināšana uz attiecīgo ražotājvalsti vai tās daļām saskaņā ar 29. pantu;
 - b) mežu esamība ražotājvalstī vai tās daļās;
 - c) pirmiedzīvotāju esamība ražotājvalstī vai tās daļās;
 - d) godprātīga apspriešanās un sadarbība ar pirmiedzīvotājiem ražotājvalstī vai tās daļās;

- e) pirmiedzīvotāju pienācīgi pamatoti apgalvojumi, kuru pamatā ir objektīva un pārbaudāma informācija par attiecīgās pirmpreces ražošanai izmantotās platības izmantošanu vai īpašumtiesībām;
- f) atmežošanas vai meža degradācijas izplatība ražotājvalstī vai tās daļās;
- g) informācijas, kas minēta 9. panta 1. punktā, avots, ticamība, derīgums un saites uz citu pieejamo dokumentāciju;
- h) bažas saistībā ar ražotājvalsti un izcelsmes valsti vai to daļām, piemēram, korupcijas līmenis, dokumentu un datu viltošanas izplatība, tiesību aktu izpildes panākšanas trūkums, starptautisko cilvēktiesību pārkāpumi, bruņots konflikts vai ANO Drošības padomes vai Eiropas Savienības Padomes noteiktas sankcijas;
- i) attiecīgās piegādes ķēdes sarežģītība un attiecīgo izstrādājumu apstrādes posms, jo īpaši grūtības sasaistīt attiecīgos izstrādājumus ar zemes gabalu, kurā attiecīgās pirmpreces ražotas;
- j) šīs regulas apiešanas risks vai risks, ka varētu tikt piejaukti nezināmas izcelsmes attiecīgie izstrādājumi vai ka tie var būt ražoti apgabalos, kuros ir notikusi vai notiek atmežošana vai meža degradācija;

- k) Komisijas ekspertu grupu sanāksmēs izdarītie secinājumi, kas atbalsta šīs regulas īstenošanu, kā publicēts Komisijas ekspertu grupu reģistrā;
 - l) pamatotas bažas, kas iesniegtas saskaņā ar 31. pantu, un informācija par tirgus dalībnieku vai tirgotāju attiecīgajā piegādes ķēdē neatbilstības šai regulai vēsturi;
 - m) jebkāda informācija, kas norādītu uz risku, ka attiecīgie izstrādājumi ir neatbilstīgi;
 - n) papildinformācija par atbilstību šai regulai, kas var ietvert informāciju, ko sniedz sertifikāti vai citas trešās personas pārbaudītas shēmas, tostarp brīvprātīgas shēmas, kuras Komisija atzinusi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2018/2001¹ 30. panta 5. punktu, ar noteikumu, ka šī informācija atbilst šīs regulas 9. pantā noteiktajām prasībām.
3. Koksnes izstrādājumus, uz kuriem attiecas Regula (EK) Nr. 2173/2005 un kuriem ir derīga *FLEGT* licence no darbības licencēšanas sistēmas, uzskata par atbilstošiem šīs regulas 3. panta b) punktam.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp.).

4. Tirgus dalībnieki riska novērtējumus dokumentē un pārskata vismaz reizi gadā un pēc pieprasījuma dara tos pieejamus kompetentajām iestādēm. Tirgus dalībniekiem jāspēj parādīt, kā iegūtā informācija tika izmantota, izskatot 2. punktā noteiktos riska novērtēšanas kritērijus, un kā tie noteikuši riska pakāpi.

11. pants

Riska mazināšana

1. Izņemot gadījumus, kad saskaņā ar 10. pantu veiktā riska novērtēšana ir atklājusi to, ka nav riska vai ir nenozīmīgs risks, ka attiecīgie izstrādājumi ir neatbilstīgi, tirgus dalībnieks pirms attiecīgo izstrādājumu laišanas tirgū vai to eksporta pieņem riska mazināšanas procedūras un pasākumus, kas ir adekvāti, lai panāktu to, ka nav riska vai risks ir nenozīmīgs. Šādas procedūras un pasākumi var ietvert jebkuru no šiem:

- a) papildu informācijas, datu vai dokumentu pieprasīšanu;
- b) neatkarīgu apsekojumu vai revīziju veikšanu;
- c) citu pasākumu veikšanu saistībā ar 9. pantā noteiktajām informācijas prasībām.

Šādas procedūras un pasākumi var ietvert arī atbalstu minētā tirgus dalībnieka piegādātājiem, jo īpaši maziem lauksaimniekiem, panākt to atbilstību šai regulai, ko sniedz izmantojot spēju veidošanu un investīcijas.

2. Tirdzniecības dalībnieki ievieš atbilstošu un samērīgu politiku, kontroli un procedūras, lai mazinātu un iedarbīgi pārvaldītu attiecīgo izstrādājumu identificētos neatbilstības riskus. Minētajā politikā, kontrolē un procedūrās ietilpst:
 - a) riska pārvaldības prakses paraugs, ziņošana, uzskaitē, iekšējā kontrole un atbilstības pārvaldība, tostarp tirdzniecības dalībniekiem, kas nav MVU, – atbilstības amatpersonas iecelšana vadības līmenī;
 - b) neatkarīga revīzijas funkcija, lai visiem tirdzniecības dalībniekiem, kas nav MVU, pārbaudītu a) apakšpunktā minēto iekšējo politiku, kontroli un procedūras.
3. Tirdzniecības dalībnieki lēmumus par riska mazināšanas procedūrām un pasākumiem dokumentē, pārskata vismaz reizi gadā un pēc pieprasījuma dara tos pieejamus kompetentajām iestādēm. Tirdzniecības dalībniekiem ir jāspēj parādīt, kā tika pieņemti lēmumi par riska mazināšanas procedūrām un pasākumiem.

12. pants

Pienācīgu pārbaudīšanas sistēmu, ziņošanas un uzskaites izveide un uzturēšana

1. Lai veiktu pienācīgu pārbaudi saskaņā ar 8. pantu, tirdzniecības dalībnieki izveido un pastāvīgi atjaunina procedūru un pasākumu satvaru nolūkā nodrošināt, ka attiecīgie izstrādājumi, ko tie laiž tirgū vai eksportē, atbilst 3. pantam ("pienācīgas pārbaudes sistēma").

2. Tirgus dalībnieki pārskata pienācīgu pārbaužu sistēmu vismaz reizi gadā. Ja tirgus dalībniekiem kļūst zināmi jauni notikumi, kas varētu ietekmēt pienācīgas pārbaudes sistēmu, tie atjaunina pienācīgas pārbaudes sistēmu, lai ņemtu vērā minētos notikumus. Tirgus dalībnieki uzskaiti par šādiem pienācīgu pārbaužu sistēmu atjauninājumiem glabā piecus gadus.
3. Tirgus dalībnieki, kas neietilpst MVU, tostarp mikrouzņēmumu, vai fizisku personu kategorijās, katru gadu publiski ziņo, cik vien iespējams plaši, tostarp internetā, par savu pienācīgu pārbaužu sistēmu, tostarp par to veiktajiem pasākumiem, lai izpildītu savus pienākumus, kā noteikts 8. pantā. Tirgus dalībnieki, uz kuriem attiecas arī citi Savienības tiesību akti, kas nosaka prasības attiecībā uz vērtību ķēdes pienācīgu pārbaudi, drīkst izpildīt savus ziņošanas pienākumus saskaņā ar šo punktu, iekļaujot nepieciešamo informāciju, kad tiek veikts ziņojums saistībā ar minētajiem citiem Savienības tiesību aktiem.
4. Neskarot Savienības datu aizsardzības tiesību aktus, 3. punktā minētā ziņošana iekļauj šādu informāciju par attiecīgajām pirmprecēm un attiecīgajiem izstrādājumiem:
 - a) informācijas, kas minēta 9. panta 1. punkta a), b) un c) apakšpunktā, kopsavilkumu;
 - b) riska novērtējuma, kas veikts, ievērojot 10. pantu, secinājumus un pasākumus, kas veikti, ievērojot 11. pantu, kā arī informācijas un pierādījumu, kas iegūti un izmantoti riska novērtēšanai, aprakstu;

- c) attiecīgā gadījumā, aprakstu par procesu, kā notiek apspriešanās ar pirmiedzīvotājiem, vietējām kopienām un citiem paražu lietojumtiesību turētājiem vai pilsoniskās sabiedrības organizācijām, kas ir klātesoši attiecīgo pirmpreču un attiecīgo izstrādājumu ražošanas reģionā.
5. Tirgus dalībnieki vismaz piecus gadus glabā visu ar pienācīgu pārbaudi saistīto dokumentāciju, piemēram, visu uzskaiti, pasākumus un procedūras, ievērojot 8. pantu. Minēto dokumentāciju tie dara pieejamu kompetentajām iestādēm pēc pieprasījuma.

13. pants

Vienkāršota pienācīga pārbaude

1. Laižot attiecīgos izstrādājumus tirgū vai tos eksportējot, tirgus dalībniekiem nav jāpilda 10. un 11. pantā paredzētie pienākumi, ja pēc tam, kad ir novērtēta attiecīgās piegādes ķēdes sarežģītība un šīs regulas apiešanas risks vai risks, ka varētu tikt piejaukti nezināmas izcelsmes izstrādājumi vai augsta riska vai standarta riska valstu vai to daļu izcelsmes izstrādājumi, tie ir pārliecinājušies, ka visas attiecīgās pirmpreces un attiecīgie izstrādājumi ir ražoti valstīs vai to daļās, kas saskaņā ar 29. pantu klasificētas kā zema riska valstis vai to daļas. Šādos gadījumos tirgus dalībnieks pēc pieprasījuma dara pieejamu kompetentajai iestādei attiecīgu dokumentāciju, parādot to, ka pastāv nenozīmīgs šīs regulas apiešanas risks vai nenozīmīgs risks, ka varētu tikt piejaukti nezināmas izcelsmes izstrādājumi vai augsta riska vai standarta riska valstu vai to daļu izcelsmes izstrādājumi.

2. Neatkarīgi no šā panta 1. punkta, ja tirgus dalībnieks iegūst vai tam kļūst zināma jebkāda relevanta informācija – tostarp tāda novērtējuma rezultātā, kas veikts ievērojot šā panta 1. punktu, un tostarp pamatotas bažas, kas iesniegtas ievērojot 31. pantu, – kas varētu norādīt uz risku, ka attiecīgie izstrādājumi neatbilst šīs regulas prasībām vai ka šī regula ir apieta, tirgus dalībnieks izpilda visus 10. un 11. pantā noteiktos pienākumus un nekavējoties paziņo kompetentajai iestādei visu relevanto informāciju.
3. Ja kompetentajai iestādei tiek darīta zināma informācija, kas varētu norādīt uz šīs regulas apiešanas risku, tostarp gadījumos, kad attiecīgās pirmpreces vai attiecīgie izstrādājumi, kas ražoti standarta riska valstī vai augsta riska valstī vai tās daļā, pēc tam tiek pārstrādāti zema riska valstī vai tās daļā, no kurienes tie tiek ievesti tirgū vai izvesti no tā, kompetentā iestāde nekavējoties rīkojas saskaņā ar 17. panta 1. punktu un vajadzības gadījumā pieņem pagaidu pasākumus saskaņā ar 23. pantu.

3. nodaļa

Dalībvalstu un to kompetento iestāžu pienākumi

14. pants

Kompetentās iestādes

1. Dalībvalstis izraugās vienu vai vairākas kompetentās iestādes, kas atbild par pienākumu, kas izriet no šīs regulas, izpildi.
2. Dalībvalstis vēlākais ... [seši mēneši pēc šīs regulas spēkā stāšanās dienas] informē Komisiju par 1. punktā minēto kompetento iestāžu nosaukumiem, adresēm un sniedz to kontaktinformāciju. Dalībvalstis bez liekas kavēšanās informē Komisiju par jebkādam izmaiņām minētajā informācijā.
3. Komisija bez liekas kavēšanās kompetento iestāžu sarakstu dara publiski pieejamu savā tīmekļa vietnē. Komisija regulāri atjaunina sarakstu, pamatojoties uz atjauninājumiem, kas saņemti no dalībvalstīm.
4. Dalībvalstis nodrošina, ka kompetentajām iestādēm ir atbilstīgas pilnvaras, funkcionālā neatkarība un resursi, lai pildītu šajā nodaļā izklāstītos pienākumus.

15. pants

Tehniskā palīdzība, norādījumi un informācijas apmaiņa

1. Neskarot tirgus dalībnieku pienākumu veikt pienācīgo pārbaudi, kā noteikts 8. pantā, dalībvalstis var sniegt tehnisku un cita veida palīdzību un norādījumus tirgus dalībniekiem. Komisija sadarbībā ar dalībvalstīm vajadzības gadījumā arī var sniegt norādījumus tirgus dalībniekiem un kompetentajām iestādēm. Tehniskajā un cita veida palīdzībā un norādījumos ņem vērā MVU, tostarp mikrouzņēmumu, un fizisko personu situāciju, lai veicinātu atbilstību šai regulai, tostarp attiecībā uz datu pārveidošanu no attiecīgām sistēmām, lai noteiktu ģeolokāciju informācijas sistēmā, kā minēts 33. pantā. Tajā arī ņem vērā attiecīgos spēkā esošos un turpmākos Savienības tiesību aktos, kuros iekļauti pienācīgas pārbaudes pienākumi.
2. Dalībvalstis veicina relevantās informācijas apmaiņu un izplatīšanu, jo īpaši lai palīdzētu tirgus dalībniekiem novērtēt risku, kā izklāstīts 10. pantā, un lai palīdzētu izplatīt informāciju par paraugpraksi šīs regulas īstenošanā.
3. Kompetentās iestādes un Komisija pastāvīgi uzrauga un apmainās ar informāciju par katru tādu būtisku izmaiņu attiecīgo izstrādājumu tirdzniecības modelī, kas var izraisīt šīs regulas apiešanu.

4. Palīdzību sniedz tā, lai netiktu apdraudēta kompetento iestāžu neatkarība, juridiskās saistības un atbildība šīs regulas izpildē.
5. Komisija var atvieglot šīs regulas saskaņotu īstenošanu, sniedzot attiecīgas vadlīnijas un veicinot atbilstīgu informācijas apmaiņu, koordināciju un sadarbību starp kompetentajām iestādēm, starp kompetentajām iestādēm un muitas dienestiem, kā arī starp kompetentajām iestādēm un Komisiju.

16. pants

Pienākums veikt pārbaudes

1. Kompetentās iestādes veic pārbaudes savā teritorijā, lai noteiktu, vai tirgus dalībnieki un tirgotāji, kas iedibināti Savienībā, atbilst šai regulai. Kompetentās iestādes veic pārbaudes savā teritorijā, lai noteiktu, vai attiecīgie izstrādājumi, ko tirgus dalībnieks vai tirgotājs ir laidis tirgū vai plāno laist tirgū, ir darījis pieejamu tirgū vai plāno darīt pieejamu tirgū, vai ir eksportējis vai plāno eksportēt, atbilst šai regulai.
2. Šā panta 1. punktā minētās pārbaudes veic saskaņā ar 18. un 19. pantu.

3. Kompetentās iestādes izmanto uz risku balstīta pieeju, lai noteiktu veicamās pārbaudes. Riska kritērijus nosaka, pamatojoties uz to risku analīzi, kuri saistīti ar neatbilstību šai regulai, jo īpaši ņemot vērā attiecīgās pirmprecēs, piegādes ķēžu sarežģītību un garumu, tostarp to, vai tiek veikta attiecīgo izstrādājumu kombinēšana, un attiecīgā izstrādājuma apstrādes posmu, to, vai attiecīgie zemes gabali atrodas blakus mežiem, riska attiecināšanu uz valstīm vai to daļām saskaņā ar 29. pantu, īpašu uzmanību pievēršot tādu valstu vai to daļu situācijai, kas klasificētas kā augsta riska valstis vai to daļas, tirgus dalībnieku vai tirgotāju neatbilstības šai regulai vēsturi, apiešanas riskus un jebkādu citu relevantu informāciju. Šajā risku analīzi veido, izmantojot 9. un 10. pantā minēto informāciju, un tajā var izmantot 33. pantā minētajā informācijas sistēmā iekļauto informāciju, un to var papildināt ar citiem attiecīgiem avotiem, piemēram, monitoringa datiem, riska profiliem no starptautiskām organizācijām, pamatotām bažām, kas iesniegtas saskaņā ar 31. pantu, vai Komisijas ekspertu grupu sanāksmju secinājumiem.
4. Komisija attiecīgā gadījumā nosaka un regulāri pārskata un atjaunina indikatīvos riska kritērijus Savienības līmenī saskaņā ar 3. punktu un paziņo tos kompetentajām iestādēm.

5. Lai veiktu 1. punktā minētās pārbaudes, kompetentās iestādes izstrādā ikgadējos plānus, kuros ir ietverts vismaz turpmāk minētais:
- a) valsts riska kritēriji, kas noteikti saskaņā ar 3. punktu, lai noteiktu nepieciešamās pārbaudes, kuru pamatā ir jebkādi Savienības līmeņa indikatīvie riska kritēriji, kurus Komisija noteikusi saskaņā ar 4. punktu un tajos sistemātiski iekļauj riska kritērijus attiecībā uz valstīm vai to daļām, kas klasificētas kā augsta riska valstis vai to daļas;
 - b) pārbaudāmo tirgus dalībnieku un tirgotāju atlase; minētās atlases pamatā ir
 - a) apakšpunktā minētie valsts riska kritēriji, izmantojot cita starpā informāciju, kas iekļauta 33. pantā minētajā informācijas sistēmā, un elektroniskās datu apstrādes metodes; katram pārbaudāmajam tirgus dalībniekam vai tirgotājam kompetentās iestādes var noteikt konkrētus pienācīgas pārbaudes paziņojumus, kas jāpārbauda.
6. Kompetento iestāžu veiktās plānu ikgadējās pārskatīšanas pamatā sistemātiski izmanto tos pārbaudžu rezultātus un pieredzi, kas gūti 5. punktā minēto plānu īstenošanā, nolūkā uzlabot to efektivitāti.

7. Kompetentās iestādes savus pārbaūžu plānus, kā arī to atjauninājumus paziņo citām kompetentajām iestādēm un Komisijai. Kompetentās iestādes apmainās ar informāciju par 5. punktā minēto riska kritēriju izstrādi un piemērošanu un šo izstrādi un piemērošanu koordinē ar citu dalībvalstu kompetentajām iestādēm un Komisiju, lai uzlabotu šīs regulas faktiskās izpildes panākšanu.
8. Katra dalībvalsts nodrošina, ka ikgadējās pārbaudes, kuras tās kompetentās iestādes veic, ievērojot šā panta 1. punktu, aptver vismaz 3 % tirgus dalībnieku, kuri laiž tirgū, dara pieejamus tirgū vai eksportē attiecīgos izstrādājumus, kas satur vai kuri ir izgatavoti, izmantojot attiecīgās pirmpreces, kuras ražotas ražotājvalstī vai tās daļās, kas saskaņā ar 29. pantu ir klasificētas kā standarta riska valstis vai to daļas.
9. Katra dalībvalsts nodrošina, ka ikgadējās pārbaudes, kuras tās kompetentās iestādes veic, ievērojot šā panta 1. punktu, aptver vismaz 9 % tirgus dalībnieku, kuri laiž tirgū, dara pieejamus tirgū vai eksportē attiecīgos izstrādājumus, kas satur vai kuri ir izgatavoti, izmantojot attiecīgās pirmpreces, kā arī 9 % no katra tāda attiecīgā izstrādājuma daudzuma, kas satur vai kurš ir izgatavots, izmantojot attiecīgās pirmpreces, kuras ražotas valstī vai tās daļās, kas saskaņā ar 29. pantu klasificētas kā augsta riska valstis vai daļas.

10. Katra dalībvalsts nodrošina, ka ikgadējās pārbaudes, kuras to kompetentās iestādes veic, ievērojot šā panta 1. punktu, aptver vismaz 1 % tirgus dalībnieku, kuri laiž tirgū, dara pieejamus tirgū vai eksportē attiecīgos izstrādājumus, kas satur vai kuri ir izgatavoti, izmantojot attiecīgās pirmprecēs, kuras ražotas valstī vai tās daļās, kas saskaņā ar 29. pantu klasificētas kā zema riska valstis vai daļas.
11. Kvantitatīvos mērķus pārbaudēm, kas jāveic kompetentajām iestādēm, sasniedz atsevišķi attiecībā uz katru no attiecīgajām pirmprecēm. Kvantitatīvos mērķus aprēķina, ņemot vērā to tirgus dalībnieku kopējo skaitu, kuri iepriekšējā gadā laiduši tirgū, darījuši pieejamus tirgū vai eksportējuši attiecīgos izstrādājumus, un – attiecīgā gadījumā – daudzumu. Tirgus dalībniekus uzskata par pārbaudītiem, ja kompetentā iestāde ir pārbaudījusi elementus, kas minēti 18. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā.
12. Neskarot pārbaudes, kas plānotas iepriekš, ievērojot šā panta 5. punktu, kompetentās iestādes veic šā panta 1. punktā minētās pārbaudes, ja tās ir ieguvušas attiecīgu informāciju vai ja tām ir kļuvusi zināma attiecīga informācija, tostarp, balstoties uz pamatotām bažām par iespējamu neatbilstības šai regulai gadījumu, ko trešās personas iesniegušas saskaņā ar 31. pantu.

13. Pārbaudes veic, tirgus dalībnieku vai tirgotāju par to iepriekš nebrīdinot, izņemot gadījumus, kad tirgus dalībnieks vai tirgotājs ir iepriekš jāinformē, lai nodrošinātu pārbaužu efektivitāti.
14. Kompetentās iestādes veic uzskaiti par pārbaudēm, jo īpaši, fiksējot to būtību un rezultātus, kā arī pasākumus, kas veikti neatbilstības gadījumā. Uzskaiti par visām pārbaudēm glabā vismaz desmit gadus.
15. Saskaņā ar šo regulu veikto pārbaužu uzskaitē un ziņojumi par to rezultātiem ir vides informācija Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2003/4/EK¹ vajadzībām, un to dara pieejamu pēc pieprasījuma.

17. pants

Attiecīgie izstrādājumi, kas prasa tūlītēju rīcību

1. Kompetentās iestādes identificē situācijas, kurās attiecīgie izstrādājumi rada tik augstu risku attiecībā uz neatbilstību 3. pantam, ka tie prasa kompetento iestāžu tūlītēju rīcību, pirms minētie attiecīgie izstrādājumi tiek laisti tirgū, darīti pieejami tirgū vai eksportēti. Kompetentās iestādes šādas identificētās situācijas reģistrē 33. pantā minētajā informācijas sistēmā.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2003/4/EK (2003. gada 28. janvāris) par vides informācijas pieejamību sabiedrībai un par Padomes Direktīvas 90/313/EEK atcelšanu (OV L 41, 14.2.2003., 26. lpp.).

2. Ja kompetentās iestādes identificē šā panta 1. punktā minētās situācijas, tostarp, kad tirgus dalībnieks par skartajiem attiecīgiem izstrādājumiem ir iesniedzis pienācīgas pārbaudes paziņojumu, 33. pantā minētā informācijas sistēma identificē augstu risku attiecībā uz neatbilstību 3. pantam un informē kompetentās iestādes, kuras:
- a) veic tūlītējus pagaidu pasākumus saskaņā ar 23. pantu, lai apturētu to, ka minētos attiecīgos izstrādājumus laiž tirgū vai tos dara pieejamus tirgū; vai
 - b) tiklīdz ir ieviesta 28. panta 1. punktā minētā elektroniskā saskarne, ja attiecīgie izstrādājumi tiek ievesti tirgū vai izvesti no tā, pieprasa muitas dienestiem saskaņā ar 26. panta 7. punktu apturēt minēto attiecīgo izstrādājumu laišanu brīvā apgrozībā vai eksportu.
3. Šā panta 2. punktā minētā apturēšana beidzas trīs darbdienu laikā, vai 72 stundu laikā ātrbojīgu attiecīgu izstrādājumu gadījumā, no brīža, kad 33. pantā minētā informācijas sistēmā ir identificēts augstais neatbilstības risks. Ja kompetentās iestādes, pamatojoties uz minētajā laikposmā veikto pārbažu rezultātiem, secina, ka tām ir vajadzīgs papildu laiks, lai noteiktu, vai attiecīgie izstrādājumi atbilst 3. pantam, tās apturēšanas laikposmu pagarina par papildu trīs darbdienu laikposmiem, veicot papildu pagaidu pasākumus saskaņā ar 23. pantu vai – ja attiecīgie izstrādājumi tiek ievesti tirgū vai izvesti no tā – paziņojot muitas dienestiem par nepieciešamību paturēt spēkā apturēšanu saskaņā ar 26. panta 7. punktu.

18. pants

Tirgus dalībnieku pārbaudes un tirgotāju, kas nav MVU, pārbaudes

1. Tirgus dalībnieku pārbaudes un tirgotāju, kas nav MVU, pārbaudes ietver:
 - a) to pienācīgu pārbaūžu sistēmas, tostarp riska novērtēšanas un riska mazināšanas procedūru pārbaudi un tādas dokumentācijas un uzskaites pārbaudi, kas apliecina pienācīgu pārbaūžu sistēmas pareizu darbību;
 - b) tādas dokumentācijas un uzskaites pārbaudi, kas apliecina, ka konkrētais attiecīgais izstrādājums, ko tirgus dalībnieks ir laidis tirgū, plāno laist tirgū vai eksportēt, vai ko tirgotājs, kas nav MVU, ir darījis pieejamu tirgū vai plāno darīt pieejamu tirgū, atbilst šai regulai, cita starpā – attiecīgā gadījumā – ar riska mazināšanas pasākumiem, kā arī attiecīgo pienācīgas pārbaudes paziņojumu pārbaudi.
2. Tirgus dalībnieku pārbaudes un tirgotāju, kas nav MVU, pārbaudes attiecīgā gadījumā var ietvert arī turpmāko, jo īpaši, ja 1. punktā minētās pārbaudes ir aktualizējušas jautājumus attiecībā uz:
 - a) attiecīgo pirmpreču vai attiecīgo izstrādājumu pārbaudi uz vietas, lai pārlicinātos par to atbilstību dokumentācijai, kas izmantota, lai veiktu pienācīgu pārbaudi;
 - b) saskaņā ar 24. pantu veikto korektīvo pasākumu pārbaudi;

- c) jebkādu tehniskos un zinātniskos līdzekļus, kas ir piemēroti, lai noteiktu sugas vai precīzu vietu, kur attiecīgā pirmprece vai attiecīgais izstrādājums ražots, tostarp anatomisko, ķīmisko vai DNS analīzi;
- d) jebkādu tehniskos un zinātniskos līdzekļus, kas ir piemēroti, lai noteiktu, vai attiecīgie izstrādājumi ir neatmežojīgi, tostarp Zemes novērošanas datus, piemēram, no *Copernicus* programmas un rīkiem vai no citiem attiecīgiem publiski vai privāti pieejamiem avotiem; un
- e) izlases veida pārbaudes, tostarp revīzijas uz vietas, cita starpā – attiecīgā gadījumā – trešās valstīs, ar noteikumu, ka šādas trešās valstis tam piekrīt, sadarbojoties ar minēto trešo valstu administratīvajām iestādēm.

19. pants

MVU tirgotāju pārbaudes

1. MVU tirgotāju pārbaudes ietver tādas dokumentācijas un uzskaites pārbaudi, kas apliecina atbilstību 5. panta 2., 3. un 4. punktam.
2. MVU tirgotāju pārbaudes attiecīgā gadījumā var ietvert arī, izlases veida pārbaudes, tostarp revīzijas uz vietas, jo īpaši gadījumā, ja 1. punktā minētās pārbaudes ir aktualizējušas jautājumus.

20. pants

Kompetento iestāžu veikta izmaksu atgūšana

1. Dalībvalstis var atļaut savām kompetentajām iestādēm atgūt no tirgus dalībniekiem vai tirgotājiem savu darbību kopējās izmaksas, kas radušās saistībā ar neatbilstības gadījumiem.
2. Izmaksas, kas minētas 1. punktā, var ietvert izmaksas par testēšanu, par uzglabāšanu un par darbībām saistībā ar attiecīgajiem izstrādājumiem, par kuriem ir konstatēts, ka tie ir neatbilstīgi izstrādājumi un ka saistībā ar minētajiem attiecīgajiem izstrādājumiem ir jāveic korektīvi pasākumi pirms to laišanas brīvā apgrozībā, to laišanas tirgū vai to eksportēšanas no Savienības tirgus.

21. pants

Sadarbība un informācijas apmaiņa

1. Kompetentās iestādes sadarbojas cita ar citu, ar savas dalībvalsts muitas dienestiem, citu dalībvalstu kompetentajām iestādēm un muitas dienestiem, Komisiju un vajadzības gadījumā ar trešo valstu administratīvajām iestādēm, lai nodrošinātu atbilstību šai regulai, tostarp saistībā ar revīziju veikšanu uz vietas.
2. Kompetentās iestādes noslēdz administratīvas vienošanās ar Komisiju attiecībā uz informācijas par izmeklēšanu nosūtīšanu un izmeklēšanas veikšanu.

3. Kompetentās iestādes apmainās ar informāciju, kas vajadzīga šīs regulas izpildes panākšanai, tostarp, izmantojot 33. pantā minēto informācijas sistēmu. Tas ietver piekļuves nodrošināšanu informācijai par tirgus dalībniekiem un tirgotājiem, tostarp pienācīgas pārbaudes paziņojumiem, un par veikto pārbažu būtību un rezultātiem, un to apmaiņu ar citu dalībvalstu kompetentajām iestādēm, lai atvieglotu šīs regulas izpildes panākšanu.
4. Ja kompetentās iestādes konstatē jebkādas iespējamu neatbilstību šai regulai pārkāpumus un nopietnus trūkumus, kas varētu ietekmēt vairāk nekā vienu dalībvalsti, tās nekavējoties brīdina citu dalībvalstu kompetentās iestādes un Komisiju. Kompetentās iestādes jo īpaši informē citu dalībvalstu kompetentās iestādes, ja tās atklāj tādu attiecīgo izstrādājumu tirgū, kuru tās uzskata par neatbilstīgu izstrādājumu, lai šādu izstrādājumu varētu izņemt vai atsaukt no pārdošanas visās dalībvalstīs.
5. Pēc kompetentās iestādes pieprasījuma dalībvalstis sniedz tai informāciju, kas vajadzīga, lai nodrošinātu atbilstību šai regulai.

22. pants

Ziņošana

1. Katru gadu līdz 30. aprīlim dalībvalstis dara sabiedrībai un Komisijai pieejamu informāciju par šīs regulas piemērošanu iepriekšējā kalendārajā gadā. Minētā informācija ietver šādus elementus:
 - a) pārbaūžu plāni un to pamatā esošie riska kritēriji;
 - b) tirgus dalībniekiem, tirgotājiem, kas nav MVU, un citiem tirgotājiem veikto pārbaūžu skaits attiecībā pret tirgus dalībnieku, tirgotāju, kas nav MVU, un citu tirgotāju kopējo skaitu un minēto pārbaūžu rezultāti, tostarp identificētās neatbilstības veidi;
 - c) pārbaudīto attiecīgo izstrādājumu daudzums attiecībā pret tādu attiecīgo izstrādājumu kopējo daudzumu, kas laisti tirgū vai eksportēti, un ražotājvalstis; attiecībā uz attiecīgajiem izstrādājumiem, kas tiek ievesti tirgū vai izvesti no tā, daudzums jāizsaka neto masas kilogramos un – attiecīgā gadījumā – ar papildu mērvienību, kas noteikta Regulas (EEK) Nr. 2658/87 I pielikumā norādītajam harmonizētās sistēmas kodam; vai, visos citos gadījumos, daudzums jāizsaka neto masā vai – attiecīgā gadījumā – neto tilpumā vai vienību skaitā; papildu mērvienība ir izmantojama, ja to konsekventi nosaka visām iespējamām harmonizētās sistēmas koda apakšpozīcijām, kas minētas pienācīgas pārbaudes paziņojumā;

- d) neatbilstības gadījumos – korektīvi pasākumi, kas veikti saskaņā ar 24. pantu, un sankcijas, kas piemērotas saskaņā ar 25. pantu;
 - e) to pārbaūžu procentuālā daļa, kuras veiktas ar iepriekšējiem brīdinājumiem, ievērojot 16. panta 13. punktu, un kuru izmantošanu kompetentās iestādes pamato savos pārbaūžu ziņojumos.
2. Katru gadu līdz 30. oktobrim Komisijas dienesti dara publiski pieejamu Savienības mēroga pārskatu par šīs regulas piemērošanu, kura pamatā ir dati, ko dalībvalstis iesniegušas, ievērojot 1. punktu.

23. pants

Pagaidu pasākumi

Dalībvalstis paredz iespēju savām kompetentajām iestādēm veikt tūlītējus pagaidu pasākumus, tostarp konfiscēt attiecīgās pirmpreces vai attiecīgos izstrādājumus, vai apturēt to, ka tie tiek laisti tirgū, tiek darīti pieejami tirgū vai eksportēti, ja ir konstatēti iespējama neatbilstība šai regulai, pamatojoties uz kādu no turpmākajiem:

- a) pierādījumu vai citas attiecīgas informācijas pārbaudi, tostarp informācijas, ar kuru apmainās saskaņā ar 21. pantu, vai saskaņā ar 31. pantu iesniegto pamatoto bažu pārbaudi;
- b) regulas 18. un 19. pantā minētajām pārbaudēm;
- c) regulas 33. pantā minētās informācijas sistēmas identificētajiem riskiem.

Vajadzības gadījumā dalībvalstis nekavējoties informē Komisiju un citu dalībvalstu kompetentās iestādes par šādiem pasākumiem.

24. pants

Korektīvie pasākumi neatbilstības gadījumā

1. Neskarot 25. pantu, ja kompetentās iestādes konstatē, ka tirgus dalībnieks vai tirgotājs neatbilst šai regulai vai ka attiecīgais izstrādājums, kas laists tirgū, darīts pieejams tirgū vai eksportēts, ir neatbilstīgs, tās nekavējoties pieprasa minētajam tirgus dalībniekam vai tirgotājam veikt atbilstošus un samērīgus korektīvos pasākumus, lai noteiktā un saprātīgā laikposmā izbeigtu neatbilstību.
2. Šā panta 1. punktā korektīvs pasākums, kas jāveic tirgus dalībniekam vai tirgotājam, attiecīgā gadījumā ietver vismaz vienu no šādām darbībām:
 - a) novērst jebkādu formālu neatbilstību, jo īpaši neatbilstību 2. nodaļas prasībām;
 - b) novērst to, ka attiecīgais izstrādājums tiek laists tirgū, darīts pieejams tirgū vai eksportēts;
 - c) nekavējoties izņemt vai atsaukt attiecīgo izstrādājumu;

- d) attiecīgo izstrādājumu ziedot labdarības vai sabiedrības interešu nolūkos vai, ja tas nav iespējams, to iznīcināt saskaņā ar Savienības tiesību aktiem par atkritumu apsaimniekošanu.
3. Neatkarīgi no korektīvajiem pasākumiem, kas veikti saskaņā ar 2. punktu, tirgus dalībnieks vai tirgotājs novērš visus pienācīgu pārbaūžu sistēmas trūkumus, un lai novērstu risku, ka tas neatbilst šai regulai.
4. Ja tirgus dalībnieks vai tirgotājs laikposmā, ko kompetentā iestāde norādījusi, ievērojot 1. punktu, neveic 2. punktā minētos korektīvos pasākumus vai ja 1. punktā norādītā neatbilstība saglabājas, kompetentās iestādes pēc minētā laikposma, izmantojot visus līdzekļus, kas tām ir pieejami saskaņā ar attiecīgās dalībvalsts tiesību aktiem, nodrošina, ka tiek piemērots 2. punktā minētais prasītais korektīvais pasākums.

25. pants

Sankcijas

1. Neskarot pienākumus, kas dalībvalstīm noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2008/99/EK¹, dalībvalstis paredz noteikumus par sankcijām, ko piemēro par šīs regulas pārkāpumiem, kurus izdarījuši tirgus dalībnieki un tirgotāji, un veic visus vajadzīgos pasākumus, lai nodrošinātu to īstenošanu. Dalībvalstis minētos noteikumus un pasākumus dara zināmus Komisijai un nekavējoties paziņo tai par jebkādiem turpmākiem grozījumiem, kas tos ietekmē.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2008/99/EK (2008. gada 19. novembris) par vides krimināltiesisko aizsardzību (OV L 328, 6.12.2008., 28. lpp.).

2. Šā panta 1. punktā paredzētās sankcijas ir efektīvas, samērīgas un atturošas. Minētās sankcijas ietver:
- a) naudas sodus, kas ir samērīgi ar kaitējumu videi un attiecīgo pirmpreču vai attiecīgo izstrādājumu vērtību, šādu naudas sodu apmēru aprēķinot tā, lai nodrošinātu, ka par pārkāpumu atbildīgie faktiski zaudē ekonomiskos ieguvumus, kas izriet no viņu pārkāpumiem, un pakāpeniski palielinot šādu naudas sodu apmēru par atkārtoti izdarītiem pārkāpumiem; juridiskas personas gadījumā šāda naudas soda maksimālo summu nosaka vismaz 4 % apmērā no tirgus dalībnieka vai tirgotāja kopējā gada apgrozījuma visā Savienībā finanšu gadā pirms lēmuma par naudas soda uzlikšanu, ko aprēķina saskaņā ar uzņēmumu kopējā apgrozījuma aprēķināšanu, kas noteikta Padomes Regulas (EK) 139/2004¹ 5. panta 1. punktā, un, ja nepieciešams, minēto summu palielina, lai tā pārsniegtu iespējamo iegūto ekonomisko labumu;

¹ Padomes Regula (EK) Nr. 139/2004 (2004. gada 20. janvāris) par kontroli pār uzņēmumu koncentrāciju (EK Apvienošanās Regula) (OV L 24, 29.1.2004., 1. lpp.).

- b) konkrēto attiecīgo izstrādājumu konfiscēšanu tirgus dalībniekam un/vai tirgotājam;
- c) to ieņēmumu konfiscēšanu, ko tirgus dalībnieks un/vai tirgotājs guvis darījumā ar konkrētajiem attiecīgajiem izstrādājumiem;
- d) uz laikposmu, kas nepārsniedz 12 mēnešus, pagaidu izslēgšanu no publiskā iepirkuma procedūrām un no piekļuves publiskam finansējumam, tostarp konkursa procedūrām, dotācijām un koncesijām;
- e) smaga pārkāpuma vai atkārtotu pārkāpumu gadījumā – pagaidu aizliegumu attiecīgās pirmpreces un attiecīgos izstrādājumus laist tirgū, darīt pieejamus tirgū vai eksportēt;
- f) aizliegumu izmantot 13. pantā izklāstīto vienkāršoto pienācīgas pārbaudes procedūru smaga pārkāpuma vai atkārtotu pārkāpumu gadījumā.

3. Dalībvalstis, pienācīgi ņemot vērā attiecīgos datu aizsardzības noteikumus, paziņo Komisijai galīgos spriedumus, kas par šīs regulas pārkāpumiem pasludināti attiecībā uz juridiskām personām, un tām piemērotās sankcijas 30 dienu laikā no dienas, kad spriedumi kļūst galīgi. Komisija savā tīmekļa vietnē publicē šādu spriedumu sarakstu, kurā iekļauj šādus elementus:

- a) juridiskās personas nosaukums;
- b) galīgā sprieduma datums;

- c) kopsavilkums par darbībām, attiecībā uz kurām konstatēts, ka juridiskā persona ir pārkāpusi šo regulu; un
- d) piemērotās sankcijas veids un, ja tā ir finansiāla sankcija, tās apmērs.

4. nodaļa

Procedūras saistībā ar attiecīgajiem izstrādājumiem, ko ievēd tirgū vai izved no tā

26. pants

Kontroles

1. Uz attiecīgajiem izstrādājumiem, kam piemērota muitas procedūra "laišana brīvā apgrozībā" vai "eksports", attiecas šajā nodaļā noteiktās kontroles un pasākumi. Šīs nodaļas piemērošana neskar citus šīs regulas noteikumus, kā arī citus Savienības tiesību aktus, kas reglamentē preču laišanu brīvā apgrozībā vai eksportu, jo īpaši Regulu (ES) Nr. 952/2013 un tās 46., 47., 134. un 267. pantu. Tomēr Regulas (ES) 2019/1020 VII nodaļu, ciktāl tas attiecas uz šīs regulas piemērošanu un izpildes panākšanu, nepiemēro tādu attiecīgo izstrādājumu kontrolēm, ko ievēd tirgū.

2. Kompetentās iestādes ir atbildīgas par šīs regulas vispārēju izpildes panākšanu attiecībā uz attiecīgajiem izstrādājumiem, ko ieved tirgū vai izved no tā. Jo īpaši saskaņā ar 16. pantu kompetentās iestādes ir atbildīgas par to pārbaūžu identificēšanu, kas jāveic, pamatojoties uz riskā balstītu pieeju, un par to, lai ar 16. pantā minēto pārbaūžu palīdzību noteiktu, vai kāds šāds attiecīgais izstrādājums atbilst 3. pantam. Kompetentās iestādes veic minētos pienākumus saskaņā ar 3. nodaļas attiecīgajiem noteikumiem.
3. Neskarot šā panta 2. punktu, muitas dienesti veic to muitas deklarāciju kontroli, kas iesniegtas saistībā ar attiecīgajiem izstrādājumiem, ko ieved tirgū vai izved no tā saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 952/2013 46. un 48. pantu. Šādas kontroles pamatā galvenokārt ir riska analīze, kā noteikts Regulas (ES) Nr. 952/2013 46. panta 2. punktā.

4. Pienācīgas pārbaudes paziņojuma atsauces numuru dara pieejamu muitas dienestiem pirms attiecīgā izstrādājuma, ko ieved tirgū vai izved no tās, laišanas brīvā apgrozībā vai eksporta. Šajā nolūkā, izņemot gadījumus, kad pienācīgas pārbaudes paziņojums ir darīts pieejams 28. panta 2. punktā minētajā elektroniskajā saskarnē, persona, kas iesniedz muitas deklarāciju par minētā attiecīgā izstrādājuma laišanu brīvā apgrozībā vai eksportēšanu, dara pieejamu muitas dienestiem pienācīgas pārbaudes paziņojuma atsauces numuru, ko tam piešķirusi 33. pantā minētā informācijas sistēma.
5. Lai ņemtu vērā atbilstību šai regulai, atļaujot laist brīvā apgrozībā vai eksportēt attiecīgo izstrādājumu:
- a) kamēr nav ieviesta 28. panta 1. punktā minētā elektroniskā saskarne, šā panta 6.–9. punktu nepiemēro, un muitas dienesti apmainās ar informāciju un sadarbojas ar kompetentajām iestādēm saskaņā ar 27. pantu, un vajadzības gadījumā ņem vērā šādu informācijas apmaiņu un sadarbību, ļaujot attiecīgos izstrādājumus laist brīvā apgrozībā vai eksportēt;
 - b) tiklīdz ir ieviesta 28. panta 1. punktā minētā elektroniskā saskarne, piemēro šā panta 6.–9. punktu, un paziņojumus un pieprasījumus saskaņā ar šā panta 6.–9. punktu veic, izmantojot minēto elektronisko saskarni.

6. Veicot kontroli attiecībā uz muitas deklarācijām attiecīgā izstrādājuma, ko ievēd tirgū vai izved no tā, laišanai brīvā apgrozībā vai eksportam, muitas dienesti, izmantojot 28. panta 1. punktā minēto elektronisko saskarni, pārbauda statusu, ko kompetentās iestādes 33. pantā minētajā informācijas sistēmā piešķirušas attiecīgajam pienācīgas pārbaudes paziņojumam.
7. Ja šā panta 6. punktā minētais statuss norāda, ka attiecīgais izstrādājums, ko ievēd tirgū vai izved no tā, ir identificēts, ievērojot 17. panta 2. punktu, kā tāds, kas jāpārbauda pirms to laiž tirgū, dara pieejamu tirgū vai eksportē, muitas dienesti aptur minētā attiecīgā izstrādājuma laišanu brīvā apgrozībā vai eksportu.
8. Ja ir izpildītas visas citas prasības un formalitātes saskaņā ar Savienības vai valsts tiesību aktiem, kas attiecas uz laišanu brīvā apgrozībā vai eksportu, muitas dienesti attiecīgo izstrādājumu, ko ievēd tirgū vai izved no tā, atļauj laist brīvā apgrozībā vai eksportēt jebkurā no šādiem gadījumiem:
 - a) šā panta 6. punktā minētais statuss nenorāda, ka attiecīgais izstrādājums, ievērojot 17. panta 2. punktu, ir identificēts kā tāds, kas jāpārbauda pirms to laiž tirgū, dara pieejamu tirgū vai eksportē;

- b) laišana brīvā apgrozībā vai eksports ir apturēts saskaņā ar šā panta 7. punktu un kompetentās iestādes nav pieprasījušas apturēšanu paturēt spēkā saskaņā ar 17. panta 3. punktu;
 - c) laišana brīvā apgrozībā vai eksports ir apturēts saskaņā ar 7. punktu un kompetentās iestādes ir paziņojušas muitas dienestiem, ka attiecīgo izstrādājumu laišanu brīvā apgrozībā vai eksporta apturēšanu var atcelt.
9. Ja kompetentās iestādes secina, ka attiecīgais izstrādājums, ko ievēd tirgū vai izved no tā, ir neatbilstīgs, tās par to attiecīgi informē muitas dienestus, un muitas dienesti minēto attiecīgo izstrādājumu laist brīvā apgrozībā vai eksportēt neļauj.
10. Laišana brīvā apgrozībā vai eksports nav uzskatāms par pierādījumu tam, ka ir ievēroti Savienības tiesību akti un jo īpaši šī regula.

27. pants

Iestāžu sadarbība un informācijas apmaiņa

1. Lai nodrošinātu 16. panta 5. punktā minēto uz risku balstīto pieeju saistībā ar attiecīgajiem izstrādājumiem, ko ievēd tirgū vai izved no tā, un lai nodrošinātu, ka pārbaudes ir efektīvas un tiek veiktas saskaņā ar šo regulu, Komisija, kompetentās iestādes un muitas dienesti cieši sadarbojas un apmainās ar informāciju.
2. Muitas dienesti un kompetentās iestādes sadarbojas saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 952/2013 47. panta 2. punktu un apmainās ar informāciju, kas vajadzīga to funkciju veikšanai saskaņā ar šo regulu, tostarp, izmantojot elektroniskos līdzekļus.
3. Muitas dienesti saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 952/2013 12. panta 1. punktu tās dalībvalsts kompetentajai iestādei, kurā ir iedibināts tirgus dalībnieks, tirgotājs vai pilnvarotais pārstāvis, var paziņot konfidenciālu informāciju, ko muitas dienesti ieguvuši, pildot savus pienākumus, vai kas muitas dienestiem ir sniegta konfidenciāli.
4. Ja kompetentās iestādes ir saņēmušas informāciju saskaņā ar šo pantu, minētās kompetentās iestādes var paziņot minēto informāciju citu dalībvalstu kompetentajām iestādēm, saskaņā ar 21. panta 3. punktu.

5. Ar risku saistītas informācijas apmaiņa notiek šādi:
- a) starp muitas dienestiem saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 952/2013 46. panta 5. punktu;
 - b) starp muitas dienestiem un Komisiju saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 952/2013 47. panta 2. punktu;
 - c) starp muitas dienestiem un kompetentajām iestādēm, tostarp citu dalībvalstu kompetentajām iestādēm, saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 952/2013 47. panta 2. punktu.

28. pants

Elektroniskā saskarne

1. Komisija izstrādā elektronisku saskarni, kuras pamatā ir Eiropas Savienības vienloga vide muitas jomā, kura izveidota ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2022/2399¹, lai starp valstu muitas sistēmām un 33. pantā minēto informācijas sistēmu varētu nosūtīt datus, jo īpaši šīs regulas 26. panta 6.–9. punktā minētos paziņojumus un pieprasījumus. Šo elektronisko saskarni ievieš ... [pieci gadi pēc šīs regulas stāšanās spēkā dienas].

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/2399 (2022. gada 23. novembris), ar ko izveido Eiropas Savienības vienloga vidi muitas jomā un groza Regulu (ES) Nr. 952/2013 (OV L 317, 9.12.2022., 1. lpp.)

2. Komisija izstrādā elektronisku saskarni saskaņā ar Regulas (ES) 2022/2399, 12. pantu, lai:
- a) tirgus dalībnieki un tirgotāji, ievērojot šīs regulas 4. pantu, varētu izpildīt pienākumu iesniegt pienācīgas pārbaudes paziņojumu par attiecīgo pirmpreci vai attiecīgo izstrādājumu, darot to pieejamu, izmantojot Regulas (ES) 2022/2399 8. pantā minēto valsts vienloga vidi muitas jomā, un saņemt komentārus par to no kompetentajām iestādēm; un
 - b) attiecīgo pienācīgas pārbaudes paziņojumu nosūtītu 33. pantā minētajai informācijas sistēmai.

3. Komisija pieņem īstenošanas aktus, kuros detalizēti izklāsta šā panta 1. un 2. punkta īstenošanas kārtību un jo īpaši nosaka saskaņā ar šā panta 1. un 2. punktu nosūtāmos datus, tostarp to formātu. Īstenošanas aktos arī precizē, kā par jebkādām izmaiņām statusā, ko 33. pantā minētajā informācijas sistēmā kompetentās iestādes piešķirušas pienācīgas pārbaudes paziņojumiem, nekavējoties un automātiski paziņo attiecīgajiem muitas dienestiem, izmantojot šā panta 1. punktā minēto elektronisko saskarni. Īstenošanas aktos var arī noteikt, ka Savienības un valstu muitas sistēmās tiek nosūtīti un reģistrēti konkrēti specifiski dati, kas ir pieejami pienācīgas pārbaudes paziņojumā un ir vajadzīgi muitas dienestu darbībām, tostarp uzraudzībai un krāpšanas apkarošanai. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 36. panta 2. punktā.

5. nodaļa
Valstu salīdzinošās novērtēšanas sistēma
un sadarbība ar trešām valstīm

29. pants

Valstu novērtējums

1. Ar šo regulu izveido trīs līmeņu sistēmu valstu vai to daļu novērtēšanai. Šajā nolūkā dalībvalstis un trešās valstis vai to daļas klasificē kādā no šādām riska kategorijām:
 - a) "augsta riska", attiecas uz valstīm vai to daļām, attiecībā uz kurām 3. punktā minētā novērtējuma rezultātā identificēts augsts risks, ka šādās valstīs vai to daļās ražo tādas attiecīgās pirmpreces, attiecībā uz kurām attiecīgie izstrādājumi neatbilst 3. panta a) punktam;
 - b) "zema riska" attiecas uz valstīm vai to daļām, attiecībā uz kurām 3. punktā minētajā novērtējumā secināts, ka ir pietiekama pārlicība par to, ka tādu attiecīgu pirmpreču, attiecībā uz kurām attiecīgie izstrādājumi neatbilst 3. panta a) punktam, ražošanas gadījumi šādās valstīs vai to daļās ir izņēmuma gadījumi;
 - c) "standarta riska" attiecas uz valstīm vai to daļām, kuras neietilpst nedz "augsta riska", nedz "zema riska" kategorijā.

2. Visām valstīm ... [šīs regulas spēkā stāšanās dienā] tiek noteikts standarta riska līmenis. Komisija klasificē valstis vai to daļas, kuras saskaņā ar 1. punktu uzrāda zemu vai augstu risku. Zema vai augsta riska valstu vai to daļu sarakstu publicē, izmantojot īstenošanas aktus, ko pieņem saskaņā ar 36. panta 2. punktā minēto pārbaudes procedūru ne vēlāk kā ... [18 mēneši pēc šīs regulas stāšanās spēkā]. Minēto sarakstu pārskata un attiecīgā gadījumā atjaunina tik bieži, cik nepieciešams, lai ņemtu vērā jaunus pierādījumus.
3. Zema un augsta riska valstis vai to daļas, ievērojot 1. punktu, klasificē, pamatojoties uz objektīvu un pārredzamu Komisijas novērtējumu un ņemot vērā jaunākos zinātniskos pierādījumus un starptautiski atzītus avotus. Klasificēšana vispirms balstās uz šādiem novērtēšanas kritērijiem:
 - a) atmežošanas un meža degradācijas temps;
 - b) lauksaimniecības zemes, kurā tiek ražotas attiecīgās pirmpreces, paplašināšanas temps;
 - c) attiecīgo pirmpreču un attiecīgo izstrādājumu ražošanas tendences.

4. Novērtējumā, kas minēts 3. punktā, var ņemt vērā arī sekojošo:
- a) informāciju, ko iesniegusi attiecīgā valsts, attiecīgās reģionālās iestādes, tirgus dalībnieki, NVO un trešās personas, tostarp pirmiedzīvotāji, vietējās kopienas un pilsoniskās sabiedrības organizācijas, par to, kā tiek faktiski aptvertas lauksaimniecības, mežsaimniecības un zemes izmantošanas radītās emisijas un piesaistījumi, pildot nacionāli noteikto devumu, ievērojot *UNFCCC*;
 - b) līgumus un citus instrumentus starp attiecīgo valsti un Savienību un/vai tās dalībvalstīm, ar kuriem pievēršas atmežošanai un meža degradācijai un veicina attiecīgo pirmpreču un attiecīgo izstrādājumu atbilstību 3. pantam un to efektīvu īstenošanu;
 - c) to, vai attiecīgajā valstī ir spēkā valsts vai pašvaldību tiesību akti, tostarp saskaņā ar Parīzes nolīguma 5. pantu, un vai tā veic efektīvus izpildes panākšanas pasākumus, lai novērstu atmežošanu un meža degradāciju, un lai nepieļautu un sodītu darbības, kas izraisa atmežošanu un meža degradāciju, un jo īpaši, vai tā piemēro pietiekami bargas sankcijas, lai atņemtu ieguvumus, ko rada atmežošana vai meža degradācija;
 - d) to, vai attiecīgā valsts attiecīgos datus dara pieejamus pārredzami; un – attiecīgā gadījumā – tādu tiesību aktu esamību, ievērošanu vai efektīvu izpildes panākšanu, ar kuriem aizsargā cilvēktiesības, pirmiedzīvotāju, vietējo kopienu un citu paražu lietojumtiesību turētāju tiesības;

- e) ANO Drošības padomes vai Eiropas Savienības Padomes noteiktās sankcijas attiecībā uz attiecīgo pirmpreču un attiecīgo izstrādājumu importu vai eksportu.
5. Komisija iesaistās īpašā dialogā ar visām valstīm, kuras ir klasificētas kā augsta riska valstis vai kurām ir risks, ka tās varētu tikt klasificētas kā augsta riska valstis, nolūkā samazināt to riska līmeni.
6. Neskarot 5. punktu, Komisija oficiāli paziņo attiecīgajai valstij par savu nodomu klasificēt minēto valsti vai tās daļas citā riska kategorijā un aicina to sniegt jebkādu informāciju, ko tās uzskata par noderīgu šajā sakarā. Komisija arī informē kompetentās iestādes par šādu nodomu.

Paziņojumā Komisija ietver šādu informāciju:

- a) iemesls vai iemesli saistībā ar nodomu mainīt valsts vai tās daļu riska klasifikāciju;
- b) uzaicinājums rakstiski atbildēt Komisijai par nodomu mainīt valsts vai tās daļu riska klasifikāciju;
- c) kā augsta vai zema riska valsts klasifikācijas sekas.

7. Komisija dod attiecīgajām valstīm pietiekami daudz laika, lai tās atbildētu uz paziņojumu. Ja paziņojums attiecas uz Komisijas nodomu klasificēt valsti vai tās daļu kā augstāka riska valsti vai tās daļu, savā atbildē, attiecīgā valsts var sniegt Komisijai informāciju par pasākumiem, ko tā veikusi, lai labotu situāciju.
8. Komisija nekavējoties paziņo attiecīgajai valstij un kompetentajām iestādēm par valsts vai tās daļu iekļaušanu 2. punktā minētajā sarakstā vai svītrosānu no tā.

30. pants

Sadarbība ar trešām valstīm

1. Savās attiecīgajās kompetences jomās Komisija – Savienības vārdā – un ieinteresētās dalībvalstis, izmantojot esošās un turpmākās partnerības un citus attiecīgus sadarbības mehānismus, iesaistās koordinētā pieejā ar tām ražotājvalstīm un to daļām, uz kurām attiecas šī regula, jo īpaši tām, kuras saskaņā ar 29. pantu ir klasificētas kā augsta riska valstis un to daļas, lai kopīgi pievērstos atmežošanas un meža degradācijas pamatcēloņiem. Komisija izstrādā visaptverošu Savienības stratēģisko satvaru šādai iesaistei un apsver attiecīgo Savienības instrumentu mobilizēšanu. Šādas partnerības un sadarbības mehānismi ir vērsti uz mežu saglabāšanu, atjaunošanu un ilgtspējīgu izmantošanu, atmežošanu, meža degradāciju un pāreju uz ilgtspējīgu pirmpreču ražošanu, patēriņu, pārstrādi un tirdzniecības metodēm. Partnerības un sadarbības mehānismi var ietvert strukturētus dialogus, administratīvas vienošanās un esošus nolīgumus vai to noteikumus, kā arī kopīgus ceļvežus, kas ļauj īstenot pāreju uz tādu lauksaimniecisko ražošanu, kura veicina atbilstību šai regulai, īpašu uzmanību pievēršot pirmiedzīvotāju, vietējo kopienu un mazo lauksaimnieku vajadzībām un nodrošinot visu ieinteresēto aktoru līdzdalību.

2. Partnerības un sadarbība sniedz iespēju tajās pilnībā piedalīties visām ieinteresētajām personām, tostarp pilsoniskajai sabiedrībai, pirmiedzīvotājiem, vietējām kopienām, sievietēm, privātajam sektoram, tostarp mikrouzņēmumiem un citiem MVU un mazajiem lauksaimniekiem. Partnerības un sadarbība arī atbalsta vai uzsāk iekļaujošu un līdzdalīgu dialogu par valsts tiesību un pārvaldības reformas procesiem, lai uzlabotu meža pārvaldību un pievērstos iekšzemes faktoriem, kas veicina atmežošanu.

3. Partnerības un sadarbība veicina integrētu zemes izmantošanas plānošanas procesu, ražotājvalstu attiecīgo tiesību aktu, daudzpusēju ieinteresēto personu līdzdalības procesu, fiskālo vai komerciālo stimulu un citu piemērotu instrumentu izstrādi, lai uzlabotu mežu un biodaudzveidības saglabāšanu, meža ilgtspējīgu apsaimniekošanu un atjaunošanu, risinātu jautājumus par mežu un jutīgu ekosistēmu pārveidošanu par citiem zemes izmantošanas veidiem, panāktu lielākus ieguvumus ainavai, uzlabotu īpašumtiesību aizsardzību, lauksaimniecības ražīgumu un konkurētspēju, un veicinātu pārredzamas piegādes ķēdes, stiprinātu no meža resursiem atkarīgo kopienu tiesības, ieskaitot mazos lauksaimniekus, vietējās kopienas un pirmiedzīvotājus, kuru tiesības ir izklāstītas ANO Deklarācijā par pirmiedzīvotāju tautu tiesībām, un nodrošinātu publisku piekļuvi meža apsaimniekošanas dokumentiem un citai būtiskai informācijai.

4. Savās attiecīgajās kompetences jomās Komisija – Savienības vārdā – vai dalībvalstis vai gan Komisija, gan dalībvalstis iesaistās starptautiskās divpusējās un daudzpusējās diskusijās par politiku un darbībām, lai apturētu atmežošanu un meža degradāciju, tostarp tādos daudzpusējos forumos kā KBD, *FAO*, ANO Konvencija par cīņu pret pārtuksnešošanu, ANO Vides asambleja, ANO Mežu forums, *UNFCCC*, PTO, G7 un G20. Šāda iesaiste ietver to, ka tiek veicināta pāreja uz ilgtspējīgu lauksaimniecisko ražošanu un meža ilgtspējīgu apsaimniekošanu, kā arī pārredzamu un ilgtspējīgu piegādes ķēžu izveidi, un ka tiek turpināts darbs pie tādu stingru standartu un definīciju noteikšanas un saskaņošanas, kas nodrošina mežu un citu dabas ekosistēmu un saistīto cilvēktiesību augsta līmeņa aizsardzību.
5. Komisija Savienības vārdā un ieinteresētās dalībvalstis savās attiecīgajās kompetences jomās iesaistās dialogā un sadarbībā ar citām lielākajām patērētājvalstīm, lai veicinātu vērienīgu prasību pieņemšanu nolūkā līdz minimumam samazināt šādu valstu negatīvo pienesumu atmežošanā un mežu degradācijā, kā arī veicinātu vienlīdzīgus konkurences apstākļus visā pasaulē.

6. nodaļa

Pamatotas bažas

31. pants

Fizisku vai juridisku personu pamatotas bažas

1. Fiziskas vai juridiskas personas drīkst iesniegt kompetentajām iestādēm pamatotas bažas, ja tās uzskata, ka viens vai vairāki tirgus dalībnieki vai tirgotāji neatbilst šai regulai.
2. Kompetentās iestādes bez liekas kavēšanās rūpīgi un objektīvi novērtē pamatotās bažas, arī to, vai apgalvojumi ir pienācīgi pamatoti, un veic nepieciešamos pasākumus, tostarp veic pārbaudes un uzklausa tirgus dalībniekus un tirgotājus, lai atklātu iespējamu neatbilstību šai regulai, un vajadzības gadījumā īsteno pagaidu pasākumus saskaņā ar 23. pantu, lai novērstu to, ka attiecīgie izstrādājumi, uz kuriem attiecas izmeklēšana, tiek laisti tirgū, darīti pieejami tirgū un eksportēti.
3. Kompetentā iestāde 30 dienu laikā pēc pamatotu bažu saņemšanas, ja valsts tiesību aktos nav noteikts citādi, informē 1. punktā minētās personas, kas iesniegušas pamatotās bažas, par pēcpasākumiem, kas veikti saistībā ar saņemtajiem iesniegumiem, un sniedz šādu pēcpasākumu pamatojumu.

4. Neskarot pienākumus saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2019/1937¹, dalībvalstis paredz pasākumus, lai aizsargātu to fizisko vai juridisko personu identitāti, kuras iesniedz pamatotas bažas vai kuras veic izmeklēšanu ar mērķi verificēt tirgus dalībnieku vai tirgotāju atbilstību šai regulai.

32. pants

Tiesu iestāžu pieejamība

1. Jebkurai fiziskai vai juridiskai personai, kas ir pietiekami ieinteresēta, kā noteikts saskaņā ar esošajām valstu tiesiskās aizsardzības līdzekļu sistēmām, tostarp, ja šādas personas atbilst kritērijiem – ja tādi ir–, kas noteikti to valsts tiesību aktos, tostarp personām, kas iesniegušas pamatotas bažas saskaņā ar 31. pantu, ir pieejamas administratīvas vai tiesu procedūras, lai pārskatītu kompetento iestāžu lēmumu, darbību vai bezdarbības likumību saskaņā ar šo regulu.
2. Šī regula neskar valsts tiesību aktu noteikumus, kas reglamentē tiesu iestāžu pieejamību, un tos noteikumus, kas paredz, ka pirms vēršanās tiesā jābūt izmantotām visām administratīvā procesa iespējām.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/1937 (2019. gada 23. oktobris) par to personu aizsardzību, kuras ziņo par Savienības tiesību aktu pārkāpumiem (OV L 305, 26.11.2019., 17. lpp.).

7. nodaļa

Informācijas sistēma

33. pants

Informācijas sistēma

1. Komisija līdz ... [38. panta 2. punktā noteiktais datums] izveido un pēc tam uztur informācijas sistēmu, kurā iekļauj pienācīgas pārbaudes paziņojumus, kas darīti pieejami, ievērojot 4. panta 2. punktu.
2. Neskarot 2. un 3. nodaļā noteikto pienākumu izpildi, informācijas sistēma nodrošina vismaz šādas funkcijas:
 - a) reģistrē tirgus dalībniekus un tirgotājus un to pilnvarotos pārstāvjus Savienībā; tirgus dalībniekiem, kas attiecīgajiem izstrādājumiem piemēro muitas procedūru "laišana brīvā apgrozībā" vai "eksports", to reģistrācijas profilā iekļauj uzņēmēju reģistrācijas un identifikācijas numuru (*EORI*), kas izveidots, ievērojot Regulas (ES) Nr. 952/2013 9. pantu;
 - b) reģistrē pienācīgas pārbaudes paziņojumus, tostarp paziņo attiecīgajam tirgus dalībniekam vai tirgotājam katra veiktās pienācīgās pārbaudes paziņojuma, kas iesniegti, izmantojot informācijas sistēmu, atsauces numuru;

- c) dara pieejamu esošo pienācīgas pārbaudes paziņojumu atsauces numurus, ievērojot 4. panta 8. un 9. punktu;
- d) ja iespējams, pārveido datus no attiecīgām sistēmām, lai noteiktu ģeolokāciju;
- e) reģistrē pienācīgas pārbaudes paziņojumu pārbaudes rezultātus;
- f) izveido starpsavienojumu ar muitu, izmantojot Eiropas Savienības vienloga vidi muitas jomā saskaņā ar 28. pantu, tostarp lai būtu iespējams iesniegt paziņojumus un pieprasījumus, kas minēti 26. panta 6.–9. punktā;
- g) sniedz attiecīgo informāciju, lai atbalstītu riska profilēšanu attiecībā uz minēts 16. panta 5. punktā minēto pārbauzu plānu, tostarp pārbauzu rezultātiem, tirgus dalībnieku, tirgotāju un attiecīgo pirmpreču un attiecīgo izstrādājumu riska profilēšanu nolūkā, pamatojoties uz elektroniskām datu apstrādes metodēm, identificēt tirgus dalībniekus un tirgotājus, kuri jāpārbauda, kā minēts 16. panta 5. punktā, un attiecīgos izstrādājumus, kas kompetentajām iestādēm ir jāpārbauda;
- h) atvieglo administratīvo palīdzību un sadarbību starp kompetentajām iestādēm un starp kompetentajām iestādēm un Komisiju, lai apmainītos ar informāciju un datiem;

- i) šīs regulas īstenošanas nolūkā – atbalstīt saziņu starp kompetentajām iestādēm un tirgus dalībniekiem un tirgotājiem, tostarp, attiecīgā gadījumā izmantojot digitālos piegādes pārvaldības rīkus.
3. Komisija ar īstenošanas aktiem paredz noteikumus par informācijas sistēmas darbību saskaņā ar šo pantu, tostarp noteikumus par persondatu aizsardzību un datu apmaiņu ar citām IT sistēmām. Minētos īstenošanas aktus pieņem saskaņā ar pārbaudes procedūru, kas minēta 36. panta 2. punktā.
4. Komisija muitas dienestiem, kompetentajām iestādēm, tirgus dalībniekiem un tirgotājiem un – attiecīgā gadījumā – viņu pilnvarotajiem pārstāvjiem saskaņā ar to attiecīgajiem pienākumiem, kas noteikti šajā regulā, nodrošina piekļuvi minētajai informācijas sistēmai.
5. Saskaņā ar Savienības atvērto datu politiku Komisija plašākai sabiedrībai nodrošina piekļuvi visām informācijas sistēmas anonimizētām datu kopām atvērtā formātā, kas var būt mašīnlasāmas un kas nodrošina sadarbību, atkalizmantošanu un piekļūstamību.

8. nodaļa

Pārskatīšana

34. pants

Pārskatīšana

1. Ne vēlāk kā ... [viens gadu pēc šīs regulas stāšanās spēkā] Komisija iesniedz ietekmes novērtējumu, kam attiecīgā gadījumā pievieno tiesību akta priekšlikumu par šīs regulas darbības jomas paplašināšanu, tajā iekļaujot arī citas kokaugiem klātas zemes. Novērtējumā cita starpā iekļauj 2. pantā minēto termiņu, ar mērķi līdz minimumam samazināt Savienības negatīvo pienesumu dabas ekosistēmu pārveidošanā un degradācijā. Pārskatīšanā iekļauj novērtējumu par attiecīgo pirmpreču ietekmi uz atmežošanu un meža degradāciju.

2. Ne vēlāk kā ... [divi gadi pēc šīs regulas stāšanās spēkā] Komisija iesniedz ietekmes novērtējumu, kam attiecīgā gadījumā pievieno tiesību akta priekšlikumu par šīs regulas darbības jomas paplašināšanu, attiecinot to arī uz citām dabas ekosistēmām, tostarp citām zemēm ar augstu oglekļa uzkrājumu un augstu biodaudzveidības vērtību, piemēram, zālājiem, kūdrājiem un mitrājiem. Novērtējums aptver ekosistēmas iespējamu paplašināšanos, tostarp, pamatojoties uz 2. pantā minēto termiņu, ar mērķi līdz minimumam samazināt Savienības negatīvo pienesumu dabas ekosistēmu pārveidošanā un degradācijā. Pārskatīšanā ņem vērā arī nepieciešamību un iespēju paplašināt šīs regulas darbības jomu, to attiecinot arī uz citām pirmprecēm, tostarp kukurūzu. Pārskatīšanā iekļauj novērtējumu par attiecīgo pirmpreču ietekmi uz atmežošanu un meža degradāciju, kā liecina zinātniskie pierādījumi, un ņem vērā izmaiņas patēriņā.
3. Šā panta 2. punktā minētajā ietekmes novērtējumā iekļauj arī novērtējumu par to, vai ir lietderīgi grozīt vai paplašināt I pielikumā uzskaitīto attiecīgo izstrādājumu sarakstu, lai nodrošinātu, ka minētajā sarakstā ir iekļauti visbūtiskākie izstrādājumi, kas satur, ir baroti vai ir izgatavoti, izmantojot attiecīgās pirmpreces. Minētajā novērtējumā īpašu uzmanību pievērš biodegvielas (HS kods 382600) iespējamai iekļaušanai I pielikumā.

4. Šā panta 2. punktā minētajā ietekmes novērtējumā izvērtē arī finanšu iestāžu lomu tādu finanšu plūsmu novēršanā, kas tieši vai netieši veicina atmežošanu un meža degradāciju, un novērtē nepieciešamību šajā sakarā Savienības tiesību aktos paredzēt finanšu iestādēm kādus konkrētus pienākumus, ņemot vērā visus attiecīgos spēkā esošos horizontālos un nozaru tiesību aktus.
5. Komisija var pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 35. pantu, lai I pielikumu grozītu attiecībā uz tādu attiecīgo izstrādājumu attiecīgajiem KN kodiem, kas satur attiecīgās pirmpreces, ir baroti ar tām vai ir izgatavoti, izmantojot tās.
6. Ne vēlāk kā ... [pieci gadi pēc šīs regulas stāšanās spēkā] un pēc tam vismaz reizi piecos gados Komisija veic vispārēju šīs regulas pārskatīšanu un iesniedz ziņojumu Eiropas Parlamentam un Padomei, attiecīgā gadījumā pievienojot tiesību akta priekšlikumu. Pirmajā ziņojumā, pamatojoties uz konkrētiem pētījumiem, jo īpaši iekļauj šādu elementu izvērtējumu:
 - a) vajadzība pēc papildu tirdzniecības veicināšanas instrumentiem un to iespējamība – un jo īpaši attiecībā uz VAV, kuras ļoti lielā mērā ietekmē šī regula, un valstīm vai to daļām, kuras klasificētas kā standarta vai augsta riska valstis vai to daļas –, lai palīdzētu sasniegt šīs regulas mērķus;

- b) šīs regulas ietekme uz lauksaimniekiem, jo īpaši mazajiem lauksaimniekiem, pirmiedzīvotājiem un vietējām kopienām, un iespējamā vajadzība pēc papildu atbalsta pārejai uz ilgtspējīgām piegādes ķēdēm un mazajiem lauksaimniekiem, lai tie varētu izpildīt šīs regulas prasības;
- c) meža degradācijas definīcijas turpmāka paplašināšana, pamatojoties uz padziļinātu analīzi un ņemot vērā progresu, kas par šo jautājumu panākts starptautiskās diskusijās;
- d) regulas 2. panta 28. punktā minētās daudzstūru obligātas izmantošanas robežvērtība, ņemot vērā tās ietekmi uz atmežošanas un meža degradācijas novēršanu;
- e) izmaiņas šīs regulas darbības jomā iekļauto attiecīgo pirmpreču un attiecīgo izstrādājumu tirdzniecības modeļos, ja minētās izmaiņas varētu liecināt par noteikumu apiešanas praksi;
- f) novērtējums par to, vai veiktās pārbaudes ir bijušas efektīvas, lai nodrošinātu, ka attiecīgās pirmpreces un attiecīgie izstrādājumi, kas darīti pieejami tirgū vai eksportēti, atbilst 3. pantam.

9. nodaļa

Nobeiguma noteikumi

35. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 34. panta 5. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz piecu gadu laikposmu no ... [šīs regulas spēkā stāšanās diena]. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais sešus mēnešus pirms piecu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 34. panta 5. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.

4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 34. panta 5. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

36. pants

Komiteju procedūra

1. Komisijai palīdz komiteja. Minētā komiteja ir komiteja Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) Nr. 182/2011¹ nozīmē.

¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 182/2011 (2011. gada 16. februāris), ar ko nosaka normas un vispārīgus principus par dalībvalstu kontroles mehānismiem, kuri attiecas uz Komisijas īstenošanas pilnvaru izmantošanu (OV L 55, 28.2.2011., 13. lpp.).

2. Ja ir atsauce uz šo punktu, piemēro Regulas (ES) Nr. 182/2011 5. pantu, ievērojot minētās regulas 11. panta noteikumus.

37. pants

Atcelšana

1. Regulu (ES) Nr. 995/2010 atceļ no ... [šīs regulas piemērošanas diena, kas noteikta 38. panta 2. punktā].
2. Neraugoties uz to, Regulu (ES) Nr. 995/2010 turpina piemērot līdz ... [trīs gadi no 38. panta 2. punktā noteiktās dienas] attiecībā uz kokmateriāliem un koka izstrādājumiem, kā definēts Regulas (ES) Nr. 995/2010 2. panta a) punktā, kas ražoti pirms ... [38. panta 1. punktā noteiktā diena] un laisti tirgū sākot ar ... [38. panta 2. punktā noteiktā diena].
3. Atkāpjoties no šīs regulas 1. panta 2. punkta, kokmateriāli un koka izstrādājumi, kā definēts Regulas (ES) Nr. 995/2010 2. panta a) punktā, kas ražoti pirms ... [38. panta 1. punktā noteiktā diena] un laisti tirgū sākot ar ... [trīs gadi pēc 38. panta 2. punktā noteiktās dienas], atbilst šīs regulas 3. pantam.

38. pants

Stāšanās spēkā un piemērošanas diena

1. Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.
2. Ievērojot šā panta 3. punktu, 3.–13., 16.–24., 26., 31. un 32. pantu piemēro no ... [18 mēneši pēc šīs regulas stāšanās spēkā].
3. Izņemot tādu izstrādājumu gadījumā, uz kuriem attiecas Regulas (ES) Nr. 995/2010 pielikums, tirgus dalībniekiem, kuri līdz 2020. gada 31. decembrim tika iedibināti kā mikrouzņēmumi vai mazie uzņēmumi atbilstīgi Direktīvas 2013/34/ES 3. panta 1. vai 2. punktam, šā panta 2. punktā minētos pantus piemēro no ... [24 mēneši pēc šīs regulas stāšanās spēkā].

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs / priekšsēdētāja*

I PIELIKUMS

Attiecīgās pirmpreces un attiecīgie izstrādājumi, kā minēts 1. pantā

Šajā tabulā uzskaitītas šīs regulas 1. pantā minētās preces saskaņā ar to klasifikāciju Regulas (EEK) Nr. 2658/87 I pielikumā izklāstītajā kombinētajā nomenklatūrā.

Izņemot ražošanas procesa blakusproduktus, ja minētajā procesā iesaistītie materiāli nav bijuši atkritumi, kā definēts Direktīvas 2008/98/EK 3. panta 1. punktā, šo regulu nepiemēro precēm, ja tās ražotas tikai no materiāliem, kuru kalpošanas laiks ir beidzies un kuri citos apstākļos tiktu izmesti kā atkritumi, kā definēts minētās direktīvas 3. panta 1. punktā. procesa blakusproduktiem.

Attiecīgā pirmprece	Attiecīgais izstrādājums
Liellopi	0102 21, 0102 29 Dzīvi liellopi ex 0201 Svaiga vai atdzesēta liellopu gaļa ex 0202 Saldēta liellopu gaļa ex 0206 10 Svaigi vai atdzesēti liellopu subprodukti ex 0206 22 Saldētas liellopu aknas ex 0206 29 Saldēti liellopu subprodukti (izņemot mēles un aknas) ex 1602 50 Citādi gatavi izstrādājumi vai konservi no gaļas, gaļas subproduktiem, asinīm, liellopu ex 4101 Liellopu jēlādas (svaigas vai sālītas, kaltētas, sārnotas, piķelētas vai citādi konservētas, bet ne miecētas, pergamentētas vai tālāk apstrādātas), atmatotas vai neatmatotas un šķeltas vai nešķeltas ex 4104 Miecētas vai miecētas un žāvētas liellopu ādas bez apmatojuma, šķeltas vai nešķeltas, bet tālāk neapstrādātas ex 4107 Pēc miecēšanas vai miecēšanas un izžāvēšanas tālāk apstrādāta liellopu āda, ieskaitot pergamentētu ādu bez apmatojuma, šķelta vai nešķelta, izņemot ādu pozīcijā 4114

Attiecīgā pirmprece	Attiecīgais izstrādājums
Kakao	1801 Kakao pupiņas, veselas vai šķeltas, negrauzdētas vai grauzdētas 1802 Kakao pupiņu čaumalas, apvalki, miziņas un citi kakao atlikumi 1803 Kakao pasta, attaukota vai neattaukota 1804 Kakao sviests, tauki un eļļa 1805 Kakao pulveris bez cukura vai cita saldinātāja piedevas 1806 Šokolāde un citi pārtikas izstrādājumi ar kakao piedevu
Kafija	0901 Kafija, grauzdēta vai negrauzdēta, ar kofeīnu vai bez kofeīna; kafijas pupiņu čaumalas un apvalki; kafijas aizstājēji, kas satur kafiju jebkurā samērā
Eļļas palmas	1207 10 Palmu rieksti un kodoli 1511 Palmu eļļa un tās frakcijas, rafinētas vai nerafinētas, bet ķīmiski nepārveidotas 1513 21 Neapstrādāta palmu kodolu eļļa un babasū eļļa un to frakcijas, rafinētas vai nerafinētas, bet ķīmiski nepārveidotas 1513 29 Palmu kodolu eļļa un babasū eļļa un to frakcijas, rafinētas vai nerafinētas, bet ķīmiski nepārveidotas (izņemot neapstrādātu eļļu) 2306 60 Eļļas rauši un citi palmu riekstu vai kodolu cietie atlikumi, arī sasmalcināti vai granulēti, kas iegūti, ekstrahējot palmu riekstu vai kodolu tauki vai eļļas ex 2905 45 Glicerīns, ar tīrību 95 % vai vairāk (ko aprēķina no sausa izstrādājuma svara) 2915 70 Palmitīnskābe, stearīnskābe, to sāļi un esteri 291 590 Piesātinātas acikliskās monokarbonskābes, to anhidrīdi, halogenīdi, peroksīdi un peroksiskābes; to halogenētie, sulfurētie, nitrētie vai nitrozētie atvasinājumi (izņemot skudrskābi, etiķskābi, monohloretiķskābi, dihloretiķskābi vai trihloretiķskābi, propionskābi, butānskābes, pentānskābes, palmitīnskābi, stearīnskābi, to sāļus un esterus, un etiķskābes anhidrīdu) 382311 Rūpnieciskā stearīnskābe 382312 Rūpnieciskā oleīnskābe 3823 19 Rūpnieciskās vienvērtīgās taukskābes; rafinējot iegūtās skābās eļļas (izņemot stearīnskābi, oleīnskābi un taleļļas taukskābes) 3823 70 Rūpnieciskie alifātiskie spirti

Attiecīgā pirmprece	Attiecīgais izstrādājums
Kaučuks	4001 Dabiskais kaučuks, balata, gutaperča, gvajule, čikle un tamlīdzīgi dabiski sveķi; pirmformā vai plātnēs, loksnēs vai lentēs ex 4005 Kombinētais ne vulkanizētais kaučuks pirmformās vai plātnēs, loksnēs vai sloksnēs ex 4006 Citādas formas (piemēram, stieņi, caurules un fasonprofili) un izstrādājumi (piemēram, diski un gredzeni) no ne vulkanizēta kaučuka ex 4007 Vulkanizēta kaučuka pavedieni un kordi ex 4008 Plātnes, loksnes, sloksnes, stieņi un fasonprofili no vulkanizēta kaučuka, izņemot cieto kaučuku ex 4010 Transportieru lentes vai dzensiksnas vai transmisijas siksnas vai dzensiksnas no vulkanizēta kaučuka ex 4011 Jaunas gumijas pneimatiskās riepas ex 4012 Atjaunotas vai lietotas gumijas pneimatiskās riepas; gumijas cietās vai pildītās riepas, protektori un loka lentes ex 4013 Gumijas kameras ex 4015 Apģērba gabali un apģērba piederumi (ieskaitot cimds, pirkstaiņus un dūraiņus) no vulkanizēta kaučuka, izņemot cietā kaučuka izstrādājumus, dažādām vajadzībām ex 4016 Citi vulkanizēta kaučuka izstrādājumi, kas nav cietā kaučuka izstrādājumi, kas citur 40. nodaļā nav minēti ex 4017 Jebkura veida cietais kaučuks (piemēram, ebonīts), arī atgriezumi un atlūzas; cietā kaučuka izstrādājumi

Attiecīgā pirmprece	Attiecīgais izstrādājums
Soja	1201 Sojas pupas, šķeltas vai nešķeltas 1208 10 Sojas pupu milti un rupja maluma milti 1507 Sojas pupu eļļa un tās frakcijas, rafinētas vai nerafinētas, bet ķīmiski nepārveidotas 2304 Eļļas rauši un citi cietie atlikumi, arī sasmalcināti vai granulēti, kas iegūti, ekstrahējot sojas pupu eļļu
Koksne	4401 Malka apaļkoku, pagaļu, zaru, žagaru saišķu vai tamlīdzīgā veidā; koka šķeldas vai skaidas; zāģskaidas un koksnes atlikumi, aglomerēti vai neaglomerēti briķešu, granulu vai tamlīdzīgā veidā 4402 Aglomerētas vai neaglomerētas kokogles (ieskaitot riekstu vai riekstu čaumalu kokogles) 4403 Neapstrādāti kokmateriāli, arī bez mizas vai aplievas, vai četrskaldņu brusas 4404 Stīpu klūgas; šķeltas kārtis; koka pāļi, mieti un stabi, nosmailināti, bet gareniski nezāģēti; koka nūjas, rupji tēstas, bet nav virpotas, liektas vai citādi apdarinātas, piemērotas pastaigu spieķu, lietussargu, instrumentu rokturu vai tamlīdzīgu izstrādājumu izgatavošanai; koka skaidas un tamlīdzīgi materiāli 4405 Koka vilna; koksnes milti 4406 Dzelzceļa vai tramvaja sliežu gulšņi no koka 4407 Garumā sazāģēti vai šķeldoti kokmateriāli, drāzti vai lobīti, ēvelēti vai neēvelēti, slīpēti vai neslīpēti, saaudzēti vai nesaaudzēti garumā ar ķīļtapām, biezāki par 6 mm

Attiecīgā pirmprece	Attiecīgais izstrādājums
	4408 Loksnes finierim (ieskaitot loksnes, kas iegūtas, sadalot koka saklātņus) un tamlīdzīgiem laminētas koksnes materiāliem un citi garumā sazāģēti kokmateriāli, lobīti vai mizoti, arī ēvelēti, slīpēti, savienoti vai saudzēti garumā, ne biežāki par 6 mm 4409 Kokmateriāli (ieskaitot nesamontētus parketa dēlīšus un joslas) ar nepārtrauktu profilu (ar ierievjiem, gropēm, izciļņiem, ierobēm, fāzēm, noapaļojumu vai tamlīdzīgi) kādā no malām vai virsmām, ēvelēti vai neēvelēti, slīpēti vai neslīpēti, saudzēti vai nesaudzēti garumā 4410 Kokskaidu plātnes, orientēto kokskaidu plātnes (<i>OSB</i>) un tamlīdzīgas plātnes (piemēram, vafeļplātnes) no koksnes vai citiem koksneida materiāliem, aglomerētiem vai neaglomerētiem ar sveķiem vai citām organiskām saistvielām 4411 Kokšķiedru vai citu koksneida materiālu plātnes, kam ir vai nav pievienoti sveķi vai citas organiskas vielas 4412 Saplāksnis, finierētas plātnes un tamlīdzīgi laminēti koksnes materiāli 4413 Blīvināti kokmateriāli kluču, plātņu, līstu vai profilētu izstrādājumu veidā 4414 Koka ietvari gleznām, fotogrāfijām, spoguļiem un tamlīdzīgiem priekšmetiem 4415 Koka lādes, kastes, redeļkastes, spoles un tamlīdzīga tara; koka kabeļu spoles; paliktņi, kastu paliktņi un citas kravu plātnes no koka; paliktņu apmales no koka (izņemot iepakojumu, ko lieto tikai par iepakojumu, ar ko saturēt, aizsargāt vai pārnēsāt citus tirgū laistus produktus.) 4416 Mucas, mucīņas, kubli, toveri un citādi mucinieku darinājumi un to daļas no koka, ieskaitot mucu dēlīšus 4417 Koka darbarīki, to korpusi un rokturi, slotu un suku koka daļas un rokturi; koka kurpju liestes un izstiepēji

Attiecīgā pirmprece	Attiecīgais izstrādājums
	4418 Namdaru un būvgaldnieku darinājumi, ieskaitot šūnveida koka paneļus, salikti grīdas dēļi, jumstiņi un lubas 4419 Galda un virtuves piederumi no koka 4420 Koka intarsijas un inkrustācijas; koka lādītes un kārbīņas juvelierizstrādājumiem vai galda piederumiem un tamlīdzīgiem priekšmetiem; koka statuetes un citi dekoratīvi izstrādājumi; koka mēbeles, kas nav minētas 94. nodaļā 4421 Citi koka izstrādājumi Kombinētās nomenklatūras 47. un 48. nodaļā minētā papīra masa un papīrs, izņemot no bambusa ražotus un atgūtus (no atkritumiem un makulatūras) izstrādājumus ex 49 Iespiestas grāmatas, laikraksti, attēli un citi poligrāfijas rūpniecības izstrādājumi, rokraksti, mašīnraksti un plāni, no papīra ex 9401 Sēdekļi (izņemot pozīcijā 9402 minētos), arī par gultām pārveidojamie, un to daļas, no koka 9403 30, 9403 40, 9403 50, 9403 60 un 9403 91 Koka mēbeles, un to daļas 9406 10 Saliekamās būvkonstrukcijas no koka

II PIELIKUMS

Pienācīgas pārbaudes paziņojums

Informācija, kas jāiekļauj pienācīgas pārbaudes paziņojumā saskaņā ar 4. panta 2. punktu:

1. Tirgus dalībnieka nosaukums vai vārds un uzvārds, adrese un –gadījumā ja attiecīgās pirmpreces un attiecīgie izstrādājumi tiek ievesti tirgū vai izvesti no tā– uzņēmēja reģistrācijas un identifikācijas (*EORI*) numurs saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 952/2013 9. pantu;
2. Attiecīgā izstrādājuma, ko tirgus dalībnieks plāno laist tirgū vai eksportēt, harmonizētās sistēmas kods, apraksts brīvā formā, tostarp komercnosaukums, kā arī – attiecīgā gadījumā – pilns zinātniskais nosaukums, un daudzums. Attiecībā uz attiecīgajiem izstrādājumiem, kas tiek ievesti tirgū vai izvesti no tā, daudzums jāizsaka neto masas kilogramos un – attiecīgā gadījumā –ar papildu mērvienību, kas noteikta Padomes Regulas (EEK) Nr. 2658/87 I pielikumā norādītajam harmonizētās sistēmas kodam. vai, visos citos gadījumos, daudzums jāizsaka neto masā, precizējot lēsto procentuālo rādītāju vai novirzi, vai – attiecīgā gadījumā – neto tilpumā vai vienību skaitā. Papildu mērvienība ir izmantojama, ja to konsekventi nosaka visām iespējamām harmonizētās sistēmas koda apakšpozīcijām, kas minētas pienācīgas pārbaudes paziņojumā.

3. Ražošanas valsts un visu to zemes gabalu ģeoloģiskā karte, kuros ražotas attiecīgās pirmprecis. Saistībā ar attiecīgajiem izstrādājumiem, kas satur liellopus vai ir izgatavoti, izmantojot liellopus, un tādiem attiecīgajiem izstrādājumiem, kuri ir baroti ar attiecīgajiem izstrādājumiem, ģeoloģiskā attiecās uz visām novietnēm, kur liellopi tiek turēti. Ja attiecīgais izstrādājums satur pirmprecis vai ir izgatavots no pirmprecēm, kas ražotas dažādos zemes gabalos, iekļauj visu zemes gabalu ģeoloģiskā saskaņā ar 9. panta 1. punkta d) apakšpunktu.
4. Attiecībā uz tirgus dalībniekiem, kas, ievērojot 4. panta 8. un 9. punktu, atsaucas uz esošu pienācīgas pārbaudes paziņojumu, šāda pienācīgas pārbaudes paziņojuma atsaucis numurs.
5. Teksts: "Iesniedzot šo pienācīgas pārbaudes paziņojumu, tirgus dalībnieks apstiprina, ka ir veikta pienācīga pārbaude saskaņā ar Regulu .../...⁺ un ka nav konstatēts risks vai ir konstatēts tikai nenozīmīgs risks, ka attiecīgie izstrādājumi neatbilst minētās regulas 3. panta a) vai b) punktam."

⁺ OV: lūgums ievietot šīs regulas numuru.

6. Paraksts šādā formātā:

"Parakstīts šādas personas vārdā:

Datums:

Vārds, uzvārds un amats:

Paraksts:"
